

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET FOLYÓIRATA

CXLVI. évfolyam • 2011. február

ALAPÍTVÁ

1862-BEN

Humanitárius segítség Ausztriából

A Bakonyerdő Zrt. Devecseri Erdészeti és annak vasúti rakodóját is érintette a vörösiszap-áradat. Az erdőgazdaság kára 120-140 millió Ft, amiből 80-100 millió Ft-ot tesz ki az épületkár, 25 millió Ft-ot a faanyagban keletkezett kár, és 10-15 millió Ft értékben mondtak le korábban megrendelt vadászatok. Az érintett településeken lakó több dolgozójuk és volt dolgozójuk háza, kertje egyéb vagyontárgya is kárt szenvedett.

A csekke átadás-átvétel pillanata. Balról jobbra: Ladislaus Nemeth fabeszerzési tanácsadó, Herbert Grill fabeszerzési vezető, cégvezető, Peter Untersperger vezérigazgató, Lenzing AG, Varga László vezérigazgató, Bakonyerdő Zrt., Hajdú Ferenc kereskedelmi osztályvezető

A Bakonyerdő Zrt.-nek több évtizede jelentős üzleti partnere a **Lenzing AG**. E cég fabeszerzői tudomást szerezve arról, hogy a katasztrófa az erdőgazdaságot és annak dolgozóit is érintette, javasolták a cégvezetésnek, hogy adjanak támogatást az újrakezdéshez, újjáépítéshez. A javaslatot elfogadva a **Lenzing AG**. 25 000 euró támogatást adott. Ennek átvételére Varga László vezérigazgató és Hajdú Ferenc kereskedelmi osztályvezető látogatta meg az osztrák céget.

Varga László a Bakonyerdő és dolgozói nevében megköszönte az adományt és meghívta Peter Unterspergert és kollégáit a Devecseri Erdészeti épület újjáépítése utáni avatási ünnepségre.

(Az erdőgazdaság 2010 novemberében létrehozta A Mi Bakonyunkért Alapítványt – székhelye: Pápa –, melynek számos célja között szerepel az erdőgazdaság dolgozóit ért rendkívüli helyzetek esetén a kárenyhítés. A Lenzing AG. ezen alapítvány számlájára utalta át a fenti adományt.)

A Lenzing gyár éves faigénye mintegy 1 millió m³ bükk (beleértve csekély mennyiségű kőris és juhart is), valamint kb. 60 ezer m³ lucfenyőapríték. A faigénynek csak 50%-át tudják beföldről fedezni, a mennyiség másik fele a közeli országokból érkezik, s ezen belül a német beszállítás a legnagyobb tétel.

A 2800 alkalmazottból ötvenen a környezetvédelmi területen dolgoznak. A szennyvizet Ausztria legnagyobb berendezésében tisztítják. A művelet hatékonyságát mutatja, hogy az Ager patak gyár alatti szakaszán is jól megél a pataki pisztáng, sőt a dunai galóca is. A légtisztítás minőségét mutatja, hogy 15 éve egyszer sem lépték túl a határértékeket és nincsenek légköri eredetű erdőkárak a környéken. A gyártásban felhasznált vegyi anyagokat szinte maradéktalanul visszanyerik.

A Bakonyerdő Zrt.-nek több évtizede jelentős üzleti partnere a **Papierholz Austria GmbH**. (PHA). Amikor e cég fabeszerzői tudomást szereztek arról, hogy a katasztrófa az erdőgazdaságot és annak dolgozóit is érintette, javasolták a cégvezetésnek, hogy adjanak támogatást az újrakezdéshez, újjáépítéshez. A javaslatot elfogadva a **Papierholz Austria GmbH**. 10 000 euró támogatást adott.

Varga László a Bakonyerdő és dolgozói nevében a **Papierholz Austria GmbH**-nak is megköszönte az adományt és meghívta Kurt Maiert, illetve Manfred Schachenmann-t és Klaus Krammert a Devecseri Erdészeti épület újjáépítése utáni avatási ünnepségre.

A **Zellstoff Pöls AG**. cellulózgyár fenyőből, azon belül főleg lucfenyőből gyárt piaci értékesítésre cellulózt. A gyár ér-

Balról-jobbra: Klaus Krammer (üzgyvezetőigazgató-helyettes, PHA), Varga László (vezérigazgató, Bakonyerdő Zrt.), Kurt Maier (igazgatótanács elnöke, Zellstoff Pöls AG), Manfred Schachenmann (üzgyvezető igazgató, PHA), a fatér vezetője, Hajdú Ferenc (kereskedelmi osztályvezető, Bakonyerdő)

dekessége, hogy a világ legmagasabban fekvő (800 m) cellulózüzeme.

A gyár éves faigénye 2 millió m³, melynek felét hengeresfában, felét aprítékban vásárolják meg. Ebből évi 400 000 t hosszú rostú szulfátcellulóz gyártanak, valamint 13 500 t fehérített kraftpapírt. Termékeik 25%-át Ausztriában, a többi 75%-ot pedig exportra adják el. Éves árbevételük mintegy 200 millió euró.

Számításuk szerint nekik 10-12 millió euró versenyhátrányt okoz, hogy Ausztriában az állam az ipari méretű bioáramtermelést nem támogatja.

Kép és szöveg: **Mőcsényi Miklós**
Szerk. **Pápai Gábor**

A harmadik oldal

A Világbank jelentése szerint a gazdasági visszaesés ellenére 2008-ban összességében 126 milliárd dollár értékű szén-dioxid-kibocsátási engedély, közismert nevén kvóta, cserélt gazdát az előző évi 63 milliárd dollárral szemben. Az éghajlatvédelem jegyében született Kiotói Jegyzőkönyvben hazánk azt vállalta, hogy a globális felmelegedést előidéző gázok kibocsátását 6 százalékkal csökkenti 2008-2012 között az 1985-1987-es kibocsátáshoz képest. A kibocsátási trendek arról tanúskodnak, hogy 1992 óta, a nehézipar és nagyüzemi mezőgazdaság összeomlását követően, lényegében alig változott az ország üvegházhatást okozó gázkibocsátása. A kiotói kötelezettségként megállapított 109 millió tonnás üvegházhatásúgázkibocsátási korlát jelenleg jelentősen alulhasznált, mivel a tényleges kibocsátás 70-80 millió tonna között realizálódik évente.

A fentiekből levezethető évi 30 millió tonna kibocsátási tartalék, mint nemzeti vagyონrész, felhasználása kizárólag zöldberuházásokkal történhet. Ennek lényege, hogy ténylegesen nyomon követhető, nemzetközi szinten elfogadott tanúsítási rendszer szerint kimutatható üvegházhatású gázkibocsátás elkerülését kell vele megvalósítani. Nekünk, erdészeknek megfelelő programjavaslatok állnak rendelkezésünkre, hogy a kvóták képezte nemzeti vagyónak legalább egy részét zöldberuházásokkal az ágazat fejlesztésére fordítsuk.

Eddig is számottevően hozzájárultunk a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérsékléséhez. Az erdőtelepítések révén megvalósuló szénelnyeléssel és a meglévő erdők növekvő szénkészletével évente 4-5 millió tonnával csökken a légköri szén-dioxid mennyisége. Ezt a nemzetközi előírások alapján erdőmérnök kollégáink által elkészített nemzeti gázleltár-jelentésből tudjuk. Kijelenthetjük, hogy rendelkezésünkre áll az a tanúsítási eljárás, amellyel a szénelnyelésünk nyomon követhető, amellyel a kibocsátás-elkerülés pontosan kiszámolható!

Az erdők tehát elsőrangú klímavédelmi beruházási lehetőséget kínálnak. A lehetőséggel élnünk kell. A kvótakereskedelemből származó bevételeknek legalább egy részét az erdők védelmére, kutatására, természetesebbé formálására, a társadalmi szolgáltatásainak jobb biztosítására és természetesen új erdők telepítésére kellene fordítanunk. Fontos ugyanis megjegyezni, az erdőtelepítések leállításával a szénnyelés csökken, hosszabb távon az „érett erdőkben” a kibocsátás-elnyelés kiegyenlítődik. Valódi új, aktív szénnyelés tehát elsősorban erdők telepítésével valósítható meg! Az erdőtelepítéseket jövőben ezért nemcsak a vidékfejlesztés egy lehetséges eszközeként, hanem éghajlatvédelmi beruházásként kell értelmeznünk.

Borovics Attila

Tartalom

<i>Gálbidy László, Tímár Gábor:</i> Óshonos fafajú erdeink a klímaváltozás szorításában?.....	38
<i>Ván László:</i> Emléktábla-avatás Kiskunhalason.....	40
<i>Bartha Dénes, Standovár Tibor, Tímár Gábor:</i> Az erdőtermészetesség védelmében.....	41
<i>Mocz András:</i> Dióhéjban a Nemzeti Földalapról	43
<i>Kondor Endre:</i> Magaslesen... magas lesen.....	44
<i>Gerely Ferenc:</i> Konferencia az illegális fakitermelésről és a környezeti bűnügyekről.....	45
<i>Barton Gábor:</i> A vállalkozások és a közmunka	46
<i>Szodfridt István, Pápai Gábor:</i> Életműkiállítás határon túli magyar nyárfakutató tiszteletére (Kohán István doktorrá avatása)	47
 2011 Az erdők nemzetközi éve	48
<i>Febér Ádám, Katona Krisztián:</i> Vadkárérzékenységi, vadkár, és az akác	49
<i>Pápai Gábor:</i> Ötven éve alakult... ..	52
Pápai Gábor az év szakújságírója	53
 <i>Urbán Pál:</i> A Vajdaság erdői közvállalatnál jártunk	54
Évzáró sajtótájékoztató	56
Díszoklevél Ormos Baláznak.....	57
<i>Kováts Dávid:</i> Denevérkutatás a Pilisben.....	58
Magánerdőben	59
Levél az államtitkárhoz	60
<i>Halász Gábor, S. Nagy László:</i> Az OEE Szeniorok Tanácsa tájékoztatója	61
Elnökségi jegyzőkönyvek	64
<i>Szabó József:</i> Tutajjal a Tiszán	68

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXLVI. évfolyam 2. szám (február)

FŐSZERKESZTŐ: **PÁPAI GÁBOR** • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: **HARASZTI GYULA**

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Bartha Dénes, Detrich Miklós, Lengyel László, Lomniczi Gergely, Oroszi Sándor, Puskás Lajos, Sárvári János

SZERKESZTŐSÉG: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon: 201 62 93, fax: 201 77 37 • Mobil: 06 30 97 15 255 • e-mail: erdlap@oe.hu • www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68. • FELELŐS KIADÓ: **ZAMBÓ PÉTER elnök**

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2011. február 9.

ISSN 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

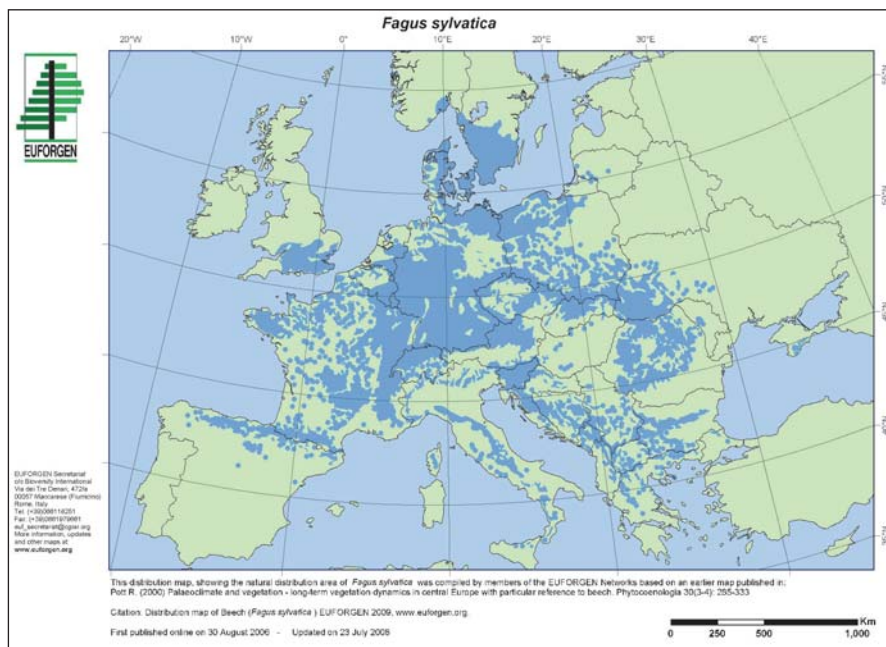
A címlapon: Téli magány. Fotó: Greguss László Géza

Őshonos fafajú erdeink a klímaváltozás szorításában?

Az elmúlt időszakban többféle vélemény is napvilágot látott a klímaváltozás erdeinkre gyakorolt várható hatásairól és az erdészszakma szükséges válaszlépéseiről, többek között az Erdészeti Lapok hasábjain is. Nemrégiben *Mátyás Csaba* mutatott határozott irányt akadémiai székfoglalóján és az annak nyomán megrendezett sajtótájékoztatón, tudományos tézisekre alapozva, igen pesszimistán ítélve meg őshonos fafajú erdeink jövőjét.

A problémafelvetés rendkívül időse-rű és nem vitás, hogy az erdőgazdálkodásnak, valamint a természetvédelemnek egyaránt stratégiai kérdésként kell kezelni őshonos fafajú erdeink fenntartását egy változó környezetben. Írásunkban mi mellett törünk lándzsát, hogy ezen erdeink ellenálló képességének fokozása a klímaváltozásra való felkészülés első számú feladata és biztosítéka. Javasolnánk emellett, hogy az erdőgazdálkodás ma is zajló reformja során az általános érvényű, radikális irányelvek kidolgozása helyett lehetőség szerint mindig többféle utat vizsgáljunk meg. A megfelelő elővigyázatosság elengedhetetlen ahhoz, hogy hiányos tapasztalatokra, korlátozott érvényű eredményekre alapozva ne okozzunk nehezen visszafordítható károkat erdőterületeinken.

Egyetértünk a Nyugat-magyarországi Egyetem professzorával abban, hogy a kérdéshez érzelmentesen, tudományos alapon szükséges közelíteni. En-

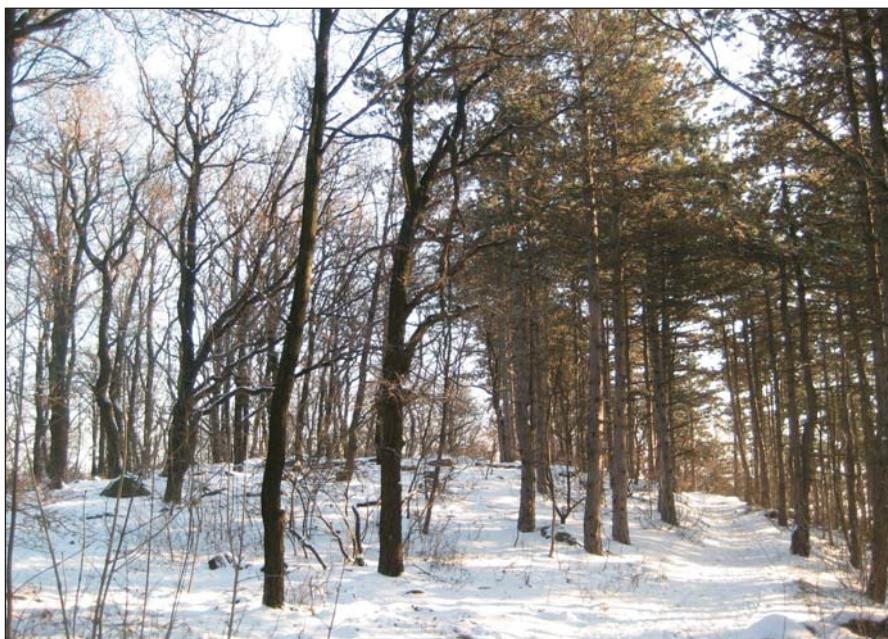
nek szellemében egyúttal fel kívánjuk hívni a figyelmet állításainak néhány gyenge pontjára. Elsősorban az erdők, illetve a fafajok vándorlásának, elterjedésük ún. szárazsági határának kérdéseit járjuk körbe, valamint a folyamatos erdőborítás melletti erdőgazdálkodás kritikáit vesszük górcső alá.

Vándorolnak vagy helyben alakulnak-e át erdeink?

Ma már egyre kevesebben vonják kétségbe a klímaváltozás tényét és alapvető tendenciáját. Ha pedig változik a klí-

ma, az előbb-utóbb hatást gyakorol a növényzet összetételére, még akkor is, ha egyelőre ennek kevés jelét látjuk. Kérdés, hogy a gyors klímaváltozások valóban olyan megrázkódtatás elé állítják-e az erdőket, amelyet mesterséges fafajcserével lehet csak orvosolni.

Ismeretes, hogy a klíma a földtörténeti közelmúltban is folyamatosan változott, a vizsgálatok szerint egyes időszakokban akár rövid idő alatt igen jelentős mértékben. A legutóbbi eljegesedés kiterjedt jégtakarójának visszavonulása óta az északi féltekén többször is bekövetkezett néhány fokalag hőmérséklet-változás évtizedes időléptékekben, melyek közül az utóbbiak már Európában (így a Kárpát-medencében) az erdőket is érintették. Komoly kataklizmát azonban egyáltalán nem okoztak. Részletes paleoökológiai felmérések azt mutatják, hogy az ember által meg nem zavart (természetes) erdők klímaváltozás hatására történő átalakulása az erdő életét tekintve igen gyorsan is végbemehet. A keleméri Kis-Mohos láp vizsgálata alapján a jégkor utáni felmelegedés során a nyíres-fenyves erdők Észak-Magyarországon (a luc fokozatos térvészése mellett) stabilan tartották fenn szerkezetüket és összetételüket kb. a jelen kor előtt 9600-ig. Ekkor a faállomány mintegy száz év alatt alakult át erősen elegyes tölgyessé, ami újra másfél évezreden át őrizte integritását a melegedő klímában, az emberi hatás

megjelenéséig. Az átalakulás tartósan fátlan állapot nélkül ment végbe.

Megalapozottnak érezzük tehát azt a kijelentést, hogy a természetes erdők tartósan képesek elviselni a környezeti viszonyok (így a klíma) változását, miközben fenntartják természetes életközösségeiket, és ha a változás aztán hosszú idejű és határozott irányú, akkor képesek minden meggrázkództatás nélkül átalakulni is. A kisebb, néhány éven át tartó klimatikus ingadozások azonban jellemzően nem okoznak mélyreható változásokat az erdőkben. A fák hosszú életkora miatt a faállomány összetétele és szerkezete lassan változik, ami finomabb időskálán nagyfokú stabilitást kölcsönöz az erdőnek, mint életközösségnek. A viszonylag állandó erdőklima hosszú időn át mérsékelheti a klímaváltozás hatásait. Mindezt érdemes szem előtt tartani, hiszen egyelőre, a jelenlegi trendeket elfogadva sem lehetünk biztosak abban, hogy 50-100 év múlva milyen irányt vesz a klímaváltozás. Könnyen elképzelhető, hogy az őshonos fafajú erdők könnyedén átvészeli a „szűk esztendőket”, miközben néhány addig alárendelt helyzetű elegyfaj esetleg megerősödve kerül ki a szorításból.

Amennyiben egyirányú és mélyreható változásoknak nézünk elébe, elkerülhetetlennek tűnik, hogy az egyes klímazónák térben elmozduljanak. Kérdés, hogy ennek milyen látható következményei lesznek az erdőtakaró vonatkozásában. Ahol ilyenek vannak (vagy kialakulnak), ott a felső fahatár feljebb tolódik, a szárazsági alsó fahatár mentén az erdőtakaró visszahúzódik. A két erdőhatár között is várhatóan változnak az egyes fajok elterjedési mintázatai. A fajok pozícióit egy ideig megtarthatja a saját (belső) genetikai sokszínűségük, valamint a génáramlás, ami az új viszonyoknak ellenállóbb változatokkal erősítheti meg a populációt. Ha a továbbiakban is feltételezzük a jelenlegi trendeket, előbb-utóbb a szárazságot jobban tűrő fajok kapnak nagyobb szerepet. Átalakulhat a faállomány összetétele, és vele együtt valamilyen mértékben az egész erdei életközösség. Kérdés, hogy miként kerülhet nek oda a szárazságtűrő fajok egyedei? A válasz, hogy az esetek döntő többségében már helyben vannak. Az adott állományban szálanként, vagy az újulati szintben, esetleg néhány kilométerrel távolabb, egy déli fekvésű hegyoldalon is előfordulhatnak. Ne felejtjük el, hogy erdei fajokaink döntő többsége Európa nagy részén együttesen (egy-mással elegyedve (vagy közeli szom-

szédságban) honos. A fent említett fenyves-tölgyes átalakulás is csak így mehetett végbe a kimutatott gyorsasággal, emberi beavatkozás nélkül.

Felmerülhet az a szempont is, hogy a Kárpát-medence belseje különleges helyzetű, mivel itt – Mátyás Csaba állítása szerint – valamennyi zonális fafaj az elterjedése szárazsági határán van. Ennek következtében állományaik sérülékenyebbek, genetikai utánpótlásuk nem biztosított. Érdemes elidőzni ennél a gondolatnál. Nyilvánvaló, hogy a zonális erdőt alkotó fajokaink a Kárpát-medencénél délebbre, keletebbre is kivétel nélkül megtalálhatók, tehát legfeljebb lokálisan hiányoznak a síkságainkról. (Hogy pl. az Alföld nagy része mi okból fátlan, arról is régóta megoszlanak a vélemények.) Elég egy pillantást vetni Európa növényzeti térképére, hogy lássuk, pl. a bükkösök a Kárpát-medencén kívül is több régióban foltszerűen találhatók meg, rendszerint szárazságtűrőbb fajok erdeitől körülvéve. Nincs okunk feltételezni, hogy Magyarország területén más tényezők szabnak határt elterjedésének, mint Európa nagy részén bárhol, így veszélyeztetettebbnek sem látjuk őket itt, mint pl. a közép-olaszországi vagy az észak-spanyolországi bükkösöket.

A fajok vándorlására (a zonális erdők teljes kicserélődésére) néhány évtizedes időtávon várhatóan nem lesz szükség. Az adott tájban együtt vagy egymástól kis távolságban jelen lévő fajok szerepének megváltozása, a dominanciaviszonyok eltolódása ugyanakkor nagyon is elképzelhető. Bükkösök egyre több tölgyel, hárssal, kőrisrel stb. elegyedhetnek. Hogy hol és milyen mértékben változnak erdeink, azt ugyanakkor nemcsak a klímaváltozás általános forgatókönyve határozza meg, hanem a további termőhelyi tényezők is. Mély talajon, jó vízellátottság mellett, vagy északi kitettségben egy klímaigényesebb faj még sokáig versenyképes maradhat a szárazságtűrőkkel szemben. Mindezek alapján megköveteljük, hogy természetes erdeinkben nem kell mesterséges fajcserére sort keríteni a közeljövőben.

Mit tettünk a múltban, mit tehetünk a jövőben?

Még egy tényező van, amelyről semmi képp sem feledkezhetünk meg. Az erdőgazdálkodás Európa nagy részén megváltoztatta az erdők eredeti elhelyezkedését. A bükkösök helyére a magasabb régióban igen nagy területen lucosok, az

alsó határán gyertyános-tölgyesek kerültek, míg az utóbbiak helyére néha cseresek. A természetesen erősen elegyes edafikus erdőkől elegyetlen tölgyesek lettek. Ilyen „felforgatott” viszonyok között nehéz elképzelni, hogy a klímaváltozás ne sújtson le az állományok egy részére, különösen azok közül, amelyek nem a nekik legalkalmasabb termőhelyet foglalják el. Az ezeket az erdőket évtizedekig sújtó stresszhatások után a klímaváltozás valószínűleg az utolsó csepp lesz a pohárban. A hazai fenyvesek máig tartó pusztulását mi egyértelműen ilyen jelenségnek tekintjük. Az ún. határtermőhelyeken néha megfigyelhető leromlásos folyamatok is az esetek egy részében erre vezethetők vissza. Mindez fokozottan igaz az idegenhonos fajokból álló kultúrerdőkre, melyek a legkülönbözőbb termőhelyeken felbukkanhatnak, és aligha vannak felkészülve a számukra természetellenes viszonyok között a klímaváltozásra. Még ennél is komolyabb kétségek merülhetnek fel a korábban nemesített, ültetvényesen termesztett fajtákkal kapcsolatban. Egyáltalán nem tekintjük viszont a frontális visszaszorulás jeleinek a mára többé-kevésbé lecsengett tölgypusztulást és a zalai bükkösök problémáit. Az előbbi jelenség éppen arra taníthat, hogy nincs értelme elhamarkodottan szélsőséges lépéseket tenni.

Mit tehetünk? A klímaváltozás sokféle kérdést vet fel, amire az erdők természetessége, rendeltetése, védettségi kategóriája stb. szerint különféle válaszokat lehet és kell adni. Gazdasági célú kultúrerdők, ültetvények esetében a megfelelő faj kiválasztásának elsődleges szempontja lehet a fahozam maximalizálása a klímaváltozás feltételezett irányának figyelembevételével. Ebbe belefelelhet egy új (szárazságtűrőbb) faj bevezetése, esetleg újabb fajták kialakítása is, bár itt a múlt tapasztalatai alapján az óvatosság igen indokoltnak tűnik. Ne felejtjük el azt sem, hogy az ország területének jelentős része klimatikus szempontból továbbra is erdő termőhely marad, miközben egyelőre mezőgazdaságból kivont területként parlagon hever, vagy oda nem illő fajok gyenge állományai sínylődnek rajta. Az ilyen területek erdősítése, illetve fajcseréje valóban komoly szakmai kihívás, és a jövő kiemelt feladata.

Természetközeli állapotú, őshonos fajokból álló erdeinkben a természetesség fokozását tartjuk a változó klíma elleni küzdelem legrealisabb eszközének, amelynek magától értetődően ré-

sze a folyamatos borítást kialakító, illetve fenntartó gazdálkodás. Ez lehet ugyanis a záloga annak, hogy az erdő mint életközösség, rugalmas választ tudjon adni a klímaváltozás hatásaira. Hogy ez részleteiben mit jelent, azt talán már nem szükséges hosszasan taglalnunk: elsősorban változatos fafajösszetételű, korszerkezetű, térben inhomogén, színtezett állományszerkezet kialakítását, amivel stabil állományklímát lehet fenntartani. A változó klíma okozta stressz miatt az eddig is érzékeny károkat okozó beavatkozások (tarvágás, teljes talaj-előkészítés, köztes művelés) a jövőben sok, már most is problémákkal terhelt helyen ténylegesen az őshonos állományok felújíthatatlanságához vezethetnek. Természetközeli erdőkben, különösen, ha a klímaváltozás mértéke fokozódik, ezek a módszerek alaposan átgondolandók. A szélsőségesen klímaérzékeny, védelemre érdemes (döntően ma is védelmi, közjóléti rendeltetésű) állományok egy részét ugyanakkor nem eretnenség megkímélni minden faanyagtermelő beavatkozástól.

A folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodással segíthetjük a jelenleginél változatosabb genetikai összetételű állományok kialakulását, a természetes géncserét és a fafajok dominanciaviszonyainak spontán változását is. Ez lehet

alapja a klíma megváltozása során az állomány átalakulásának is, a természetes dinamikai folyamatok mentén. Minél természetesebb egy erdő, annál nagyobb a rezilienciája, s annál jobban megfelel a környezeti kihívásoknak. Mátyás Csaba kritikáit a száraló üzemmódra vonatkozóan sem genetikai szempontból, sem az állományklíma veszélyeztetése okán nem találjuk megalapozottnak. Ellenkezőleg, az általa (is) erdészeti paradigmaváltásnak nevezett folyamat mindkét téren sokat segíthet erdeink alkalmazkodóképességének növelésében.

Az erdők összetételének aktív, segítő befolyásolásával bizonyos keretek között ugyanakkor egyetértünk. Helyénvalónak tartjuk az okszerűen végrehajtott mesterséges elegyítést az állományalkotó fafajok szárazabb termőhelyeken szelektálódott populációiból származó szaporítóanyaggal és a Kárpát-medence őshonos szárazságtűrőbb fafajaival, ha az a természetes folyamatok során nem látszik biztosítottak. E tekintetben utalnánk *Tasnády Péter József*nek a lehetséges gazdálkodói beavatkozásokat taglaló gondolataira is, aki az Erdészeti Lapok 2006. január-márciusi számában a tő melletti erdész alaposságával és óvatos visszafogottságával mérlegelte többek között e lehetőségeket is.

Az erdőgazdálkodás hagyományosan sokféle társadalmi igényt elégít ki. Talán nem igényel bizonyítást, hogy a természetes erdők közjóléti és védelmi (de gyakran gazdasági) szempontból is többet nyújtanak számunkra. Várható, hogy egy megváltozott környezetben az erdők e szolgáltatásaira is sokkal jobban rászorulunk, mint jelenleg. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy fenti gondolatmenetünk nem (csak) természetvédelmi indítatású. Az őshonos fafajú erdők megőrzése elsődleges gazdasági érdek is. Az erre való felkészülés legfontosabb eszköze az erdők válaszadó képességének növelése. Ennek, mint láttuk, központi eleme a természetesség növelése, az erdők biológiai sokféleségének fenntartása.

Soha nem volt aktuálisabb felidéz-nünk *Jubász-Nagy Pál* lényeglátóan tömör megfogalmazását, mint manapság: „Minden, ami túlságosan elszegényített, pusztulásra van ítélve”.

Az Erdészeti Lapok januári számában részletes összefoglaló olvasható erdeink jelenlegi egészségi állapotáról. Az országos adatgyűjtés elemzése alapján főként az idegenhonos feketefenyvesek, akácok egészségi állapota mondható rosszabbnak. Az őshonosok Európa más országaival összehasonlítva nem mutatják a romlás jeleit. Búcsú az őshonos fafajainktól? Talán még korai megkondítanunk a vészharangot.

Emléktábla-avatás Kiskunhalason

Kiskunhalason, a Sóstói parkerdő Solyompihenőjénél 2010. december 3-án esős délelőttön erdészek, környezetvédők, valamint természetszerető halasiak jelenlétében emlékoszlopot avattak. Az emlékoszlop felállításának célja az volt, hogy a halasiak körében kedvelt kiránduló és pihenőhelyen legyen méltó alkotás azok emlékére, akiknek példamutató hűsége és kiemelkedő szakmai tudása jelentős szerepet játszott a parkerdő létrehozásában és megőrzésében.

Az emléktáblára elsőként a 2009-ben elhunyt *Jaksa Ferenc* erdőfelügyelő neve került fel. Az ünnepélyes avatáson résztvevő *Gyovai István*, Kiskunhalas város polgármestere köszöntő beszédében méltatta a parkerdő szerepét a város lakóinak életében és hangsúlyozta annak fontosságát, hogy voltak és vannak példamutató személyek, akik hűségesen részt vesznek olyan feladatban, amellyel maradandót tudnak alkotni az utókor számára.

Ezt követően a kiskunhalasi Kertvárosi Iskola ökológiai csoportjának megjelent diákjai „Az Erdő fohászat” mondták el közösen.

Jaksa Ferenc mások számára is irányt mutató munkásságáról *dr. Göbölös Antal* az Állami Erdészeti Szolgálat nyugalmazott igazgatója emlékezett meg. Kiemelte azt a közösen végzett áldozatos munkát, amely a rendszerváltást követő időszakban megmentette és megtartotta a parkerdőt a halasiak számára.

Az emléktáblát Jaksa Ferenc özvegye leplezte le, majd a Kiskunhalasi Környezetvédő Egyesület tagjainak tisztelő koszorúja és a Jaksa-család emlékező virágai kerültek az emlékoszlopra.

Külön köszönet a Kiskunhalasi Környezetvédő Egyesület elnökének, *Csáki Lászlónak* és *Vili Gábor* egyesületi tagnak, valamint a Kelebiai Erdészeti körábrbi vezetőjének, *Göbölös Péternek*, akiknek munkája és támogatása nélkül nem kerülhetett volna sor az emlékoszlop felállítására.

Ván László
városi főkertész

Az erdőtermészetesség védelmében

A 2009-es új erdőtörvény által bevezetett természetesség fogalmát és kategorizálását a közelmúltban nyilvános fórumokon és e lap hasábjain is több kritika érte. Kevésbé publikusan, de jól érzékelhetően tiltakozik, illetve berzenkedik a szakma egy része, elsősorban a jogszabályokban megfogalmazott (lehetséges) korlátozások miatt. Úgy véljük, e negatív érzelmek java része alaptalan, rossz beidegződésen, illetve félreértéseken nyugszik. Nem annyira a kategóriák jogszabályban rögzített meghatározását, és nem a kategorizálás jelenleg használatos számítási módját kívánjuk védeni, bár leszögezhetjük, hogy mindenkinek és minden elképzelhető helyzetre jó definíciók és algoritmusok valószínűleg nem léteznek. Lándzsát kívánunk viszont törni a fogalom használata, minden erdőrészletre kiterjedő mérése, illetve számítása és az értékek minél szélesebb körű felhasználása mellett, mert úgy véljük, hogy ezzel szakmánk egy sokak által felismert, megkerülhetetlen feladatának tud megfelelni.

Nem véletlen, hogy *Solymos Rezső* akadémikus már egy 1998-as akadémiai vitaülésen egyértelműen megfogalmazta a természetesség alkalmazásával kapcsolatos elvárásokat, s iránymutatást is adott: „A jelen és a következő évszázad erdészeti politikájának világosan meg kell fogalmaznia, hogy az erdők stabilitásának fokozása, a változó környezet, az erdővel szemben támasztott igények bővülése miatt az eddigieknél határozottabban kell közelednie erdeinknek a természetes állapothoz. ... Indokolt Magyarországon is megvizsgálni azt, hogy milyen mértékben és miért távolodhattak el erdeink a természetes állapottól, hogy állunk ezen a téren az európai mezőnyben.”

Mit értünk természetesség alatt?

A nemzetközileg is elfogadott, szigorúan szakmai olvasatban a természetesség egyszerű, előjel nélküli, származtatott jellemzője az erdőnek, olyan, mint a folyónövedék vagy a fatermő képesség. Tény, hogy alkalmazását napjaink egyre erősödő társadalmi elvárása hívta életre, de használata alapvető gazdálkodói érdekeket is szolgálhat. Mivel

minden erdőre kiterjedően főleg a faállományra nézve rendelkezünk információval, ezért az erdőtermészetesség számításánál is elsősorban ezt vesszük figyelembe. Akárcsak a faállomány fatermő képességét, ezt is jellemezhetjük egy számmal, és különböző kategóriarendszerben is elhelyezhetjük (mint am azt a fatermő-képességi csoportok vagy a fatermési osztályok valamelyikében). A mindenkori (folyamatosan változó) jogszabályi környezet kérdése, hogy erdeinknek ezt a jellemzőjét hogyan ítéli meg, és különböző értékeihez milyen jogokat és köteleességeket rendel hozzá. Ebben hasonlítható pl. a faállomány záródásához, melynek különböző értékeihez most és a múltban is különböző szigorú előírások társultak. A kötelezettségek ellenére (remélhetőleg) egyetlen gazdálkodónak sem jutott eszébe, hogy a záródást átértelmezze, vagy használatát meg kívánja szüntetni. Ugyanezt reméljük a természetesség esetében is.

Hogyan kellene meghatározni a természetességet?

Nemrégiben e lap hasábjain is bemutattuk az általunk – egy sokkal részletesebb módszer egyszerűsítéséből származtatott – még elég jónak, de a mindennapi gyakorlatba is bevezethetőnek tartott, részletesen kidolgozott módszer vázlatát. Talán nem árt ennek néhány vonását újra hangsúlyozni.

Igen fontosnak tartjuk, hogy a (törvényben is nevesített) fafajösszetétel felül egyéb lényeges (a faállomány-szerkezetet, cserjeszintet, az erdőt ért károsításokat jellemző) ismérveket is figyelembe vegyünk. Ezen ismérvek egy része a gazdálkodó erdész számára

közvetlenül is lényeges, pl. az erdővédelmi szempontból is fontos élőlények élőhelyeinek biztosítása vagy az elmúlt években tapasztalt szél döntésekkel és egyéb kalamitásokkal szembeni ellenálló képesség növelése révén. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ezek nagyrészt olyan jellemzők, amelyeket a gazdálkodó mindennapi tevékenysége során közvetlenül, akár gyorsan is tud javítani. Így a természetesség az ő számára is fontos jellemzők változását tudja érzékenyen, napra készen kimutatni.

Fontosnak tartjuk, hogy a természetesség értékét folytonos matematikai (0-tól 100-ig terjedő) skálán helyezzük el. Ez az értékelés egyrészt magától értetődően jóval érzékenyebb a változásokra, mint bármilyen kategorizálás, másrészt ebből bármilyen kategóriarendszerbe át tudjuk konvertálni az eredményt.

Itt szeretnénk kitérni a kategóriák számának kérdésére. Ennek csökkentése (a rendszer egyszerűsítése) a gyakorlat részéről érthető kezdeményezés minden esetben, de a túlzott leegyszerűsítés (a napjainkban divó szlenget alkalmazva: „lebutítás”) a gazdálkodóra nézve is súlyos következményekkel járhat. Valahol a tudományosan még elfogadható, ugyanakkor a gyakorlat számára könnyen alkalmazható határmezsgyén kell a megoldást megtalálni, ami természetesen nem egyszerű feladat. A kategóriák számának csökkentése egyrészt gátja lehet egy racionális támogatási rendszer működtetésének, hiszen akár egy sok munkával és költséggel járó, jelentős természetességitásra is érzéketlenné teszi a rendszert (illetve csak a kategóriák egymástól távoli határán értékeli a gazdálkodó erőfeszítését). Másrészt ugyanilyen rosszul jelzi a természetesség romlását, így igazságtal-

lanná válik az esetleges szankciók alkalmazása. Mindez szakmán belül nehezen feloldható feszültségekhez vezetne.

Ismét szeretnénk rámutatni, hogy egy többfokozatú (legalább a mostani 6, de még inkább egy 10 fokozatú) értékelő rendszernek biztos alapot nyújthat a korábban felvázolt 0–100 tartományban alkalmazható folytonos skála. Elismerjük, hogy a differenciált támogatásra, ösztönző rendelkezésre egyszerűbb egy kellően finom kategóriarendszert alkalmazni, de jó, ha azt is tudja a gazdálkodó, hogy egy kategórián belül éppen hol áll, mit kell tennie ahhoz, hogy kategóriáját javulást érjen el, s milyen veszélyei vannak az esetleges romlásnak. E két rendszer éppen nem zárja ki egymást, a folytonos

skála alapján korrekt módon képezhető a (kellő számú) kategóriák.

Meggyőződésünk, hogy a kategóriák számának csökkentésével a problémát nem csökkenteni, hanem éppen növelni lehet, viszont a fenti kettős (százalékos és finomkategóriás) alkalmazás lehetővé teszi az erdőtermészetességi mutató korrekt alkalmazását, a támogatások igazságos felosztását.

Mire használható a természetesség?

Érzésünk szerint (leginkább gazdálkodói részről) a hozzáállás alapvetően azért negatív, mert a természetesség alkalmazásában az érintettek leginkább a szankcionálás „viharfelhőjét” érzik. Ezért vélük érdeküknek a minél rosszabb besorolás megszerzését. Egyrészt meggyőződésünk, hogy a helyesen végzett (akár vágásos) gazdálkodás nem rontja a természetességet (más okból bekövetkező romlást pedig a jelenlegi törvény nem tilt). Másfelől ez az értékelés lehet egy támogatás elnyerésének kritériuma is. Ez esetben pedig mindenki érdeke a „jó minősítés”, illetve az olyan érzékeny értékelő rendszer használata, ami a pozitív elmozdulások detektálására alkalmas. Ismét utalunk rá, hogy a természetesség számos eleme (leginkább a károsításokkal szembeni ellenálló képesség révén) a gazdálko-

dó anyagi érdekeltségére is közvetlenül és pozitívan hat. Emlékeztethetünk arra is, hogy nemrég még minden prominens erdész (többek közt e lap hasábjain is) amellet tört lándzsát, hogy mennyire természetesekek a magyar erdők. Külső szemlélő számára alighanem igen furán veszi ki magát, ha a szakma most egyszer csak 180 fokot fordul.

A természetesebb erdő egyébként (el-lentétben a szakmán belülről érkező néhány megnyilvánulással) igenis nagyobb széntároló képességgel rendelkezik, tehát akár ma is forintosítható (eladható) hasznót hoz. Szakmánk egyik nagy hiányossága, hogy ebben a témakörben eddig nem tudta alapvető érdekeit érvényesíteni, nyilvánvaló eredményeit hasznosítani. Megemlíthetjük továbbá az éghajlatváltozást is, ami akár néhány éven belül is komolyan felértékelheti a természetességet, mint az erdő jellemzőjét, és forrásokat rendelhet hozzá.

Összefoglalva tehát, úgy gondoljuk, egy jól meghatározott természetesség lényeges szempontból, objektíven jellemzi az erdőket, az erdész számára is fontos célokat szolgálhat, és jelentős mértékben hozzájárulhat erdeink állapotának megőrzéséhez, illetve javításához. Az elmondottak alapján meggyőződésünk, hogy erdeink minőségi állapotának – így természetességi állapotának is – a felmérése, a minőségben bekövetkezett változások nyomon követése egyre sürgetőbb elvárás az erdőtervezéssel szemben.

Kedves Bányászok, Erdészek, Kohászok!

KERESSÜK

Ruzsinszky László a. Poéta
a TEMPUS szerzőjének

1930-1940 között megjelent műveit:

Kavarog az örvény regény
A három beges regény
Soproni diákok zenés operett
Hídépítők szindarab

vagy
azokkal kapcsolatos emlékeket, fényképeket.

**Kérjük, hogy akinek van, jelentkezzen
a szerző hagyatékának kezelőjénél, fiánál, az alábbi címen:**

Ruzsinszky István
ruzsinszky@mail.datanet.hu
00-36-1-4532387 (fax)
00-36-30-2160659

Egy szívvel írott könyvről

Tóth Mariann (szerk.): Poéták a katedrán (Sopron 2008)

Korfordulós köszöntésre érkező egyetemi rektorunk ajándécsomagijában leltem a most bemutatott kötetre. Szívbeli gyönyörűséggel lapozgattam, és a benne rejlő versek hatására *Reviczky Gyula* költőnk gyönyörű versének utolsó szakaszában megfogalmazott hangulatra leltem „Úgy tekints az emberekre, Hogy a világ se jó, se ferde, Se öröm, se bú tanyája, Csak Magadnak képe, mása, Ki sóhajt, ki mulat, A világ csak hangulat”.

Ezek az érzések bujkáltak a versek soraiban, eddig nem ismert költői vénákban gazdag egyetemi oktatók jóvoltából.

Winkler Andrásról sokan tudtuk, hogy szeret verselni, mi több, a zene is eszköztárában sorakozik. A többieknek

eddig jobbára szakemberi mivolta volt ismerős előttünk. Költői erejük szépséget hirdető sorai rejtve maradtak. *Albert Levente, Bácsatyay László, Báger Gusztáv, Fekete György, Herczegh János* nemcsak veretű sorait olvashatjuk a kötetben. Ők idézik fel az ősszel szokásos elmúlás érzésvilágából azokat az örömeket, amelyek életünket szebbé, boldogabbá tehetik. Az erdélyi falu tiszta, romlatlan világát, ahonnan a totyogó lépések indultak, vagy az édesanya arcunkra lehelt csókja, a Hitvessé nemesedett Kedves, az őrző és óvó szeretet fényei világítanak a versekből. A szeretet lényei ők, akik vigyázzák, óvják esendő lényünket, ha az öregség vagy a romló egészség árnyai eltakarják előlünk a napot.

Szép versek sorakoznak és adnak igazi keretet a sokat emlegetett selmeci

hagyományoknak. Vagyis a kötet versei megtanítanak örülni a hétköznapi sokszor elszuhanó apróságainak. Gyöngyszemek vannak előttünk, érdemes lehajolni értük. Belemérítkezhetünk a nyelvünk szépségeit hirdető verssorokba és a mély érzésekbe.

Jó dolog olyan egyetemen tanítani, ahol ilyen emberek törekednek a szemek nyitására, a tudás gyarapítására, mert ha jobb jövőt akarunk, nem a pénz mindent elsöprő hatalmára kell alapoznunk, hanem a lélek gazdagítására is. A világot alkotó szépség együttes csodája is megérdemli figyelmünket. Ezek teljességükben teszik igazán egyetemmé az univerzitást.

Dicséret a könyvért azoknak, akik ezt a szándékot nem feledték, akik tiszta forrásból kívánták gazdagítani a szaktudás tárházát, gyakorlati hasznosságát. Jó munkát végeztek! Köszönet érte!

Bemutatta: **Dr. Szodfridt István**

Dióhéjban a Nemzeti Földalapról

Az Országgyűlés létrehozta a Nemzeti Földalapot, amelynek működését 2010. szeptember 01-től a 2010. évi LXXXVII. törvény szabályozza.

A Nemzeti Földalap a kincstári vagyyon része, az állam tulajdonában lévő termőföldek, az állam tulajdonában lévő mező-, erdőgazdasági művelés alatt álló belterületi földek, valamint a mező-, erdőgazdasági tevékenységet szolgáló művelés alól kivett földek összessége. A Nemzeti Földalapba mintegy 179,5 ezer hektár szántó, 3,1 ezer hektár kert, gyümölcsös, szőlő, 96,0 ezer hektár gyeperdő, 527,5 ezer hektár fásított terület, 8,8 ezer hektár nádas, 5,5 ezer hektár halastó és 981,1 ezer hektár vegyes művelési ág tartozik. Művelésből kivett terület mintegy 21,1 ezer hektár. A fenti termőföldterületek mintegy 181 ezer helyrajzi számon helyezkednek el.

A Nemzeti Földalap feladata a kormány birtokpolitikai irányelveinek végrehajtása. Ennek során célja az állami tulajdonban lévő termőföldvagyonnal való egyszerű és a földbirtok-politikai céloknak megfelelő gazdálkodás biztosítása, különös tekintettel az ökológiai feltételekre, a gazdaságosság és a jövődelmezőség szempontjaira.

A Nemzeti Földalap rendeltetése a családi gazdaságok kialakításának elősegítése, a földárak és -haszonberek alakulásának befolyásolása piaci szemlélettel, a birtokszerkezetek vidékfejlesztési célokkal összehangolt javítása. További rendeltetése a birtokösszevonási célú önkéntes földcseréhez, kártalanításokhoz és különleges természeti célok megvalósításához szükséges földkézlet biztosítása, a fennálló földhasználati viszonyok stabilizálása. Fontos a további földhasználatok elősegítése, a termőföldek művelésben tartása, a természetvédelem, a környezetvédelem, a talajvédelem, a területfejlesztés és a vízgazdálkodás szempontjainak figyelembevételével. Feladat a gazdaságosan nem művelhető területek hasznosításának meggyorsítása, értékes termőhelyen lévő ültetvényterületek megtartása, a tározók és záportározók kialakításához szükséges terület biztosítása, az erdővagyonnal való tartamos gazdálkodás feltételeinek segítése, szociális földalap biztosítása, valamint az oktatás és a tudományos kutatás céljainak szolgálata.

Erdészeti szempontból nagyon fontos a Nemzeti Erdőtelepítési Program

ban foglaltak és az európai uniós elvárásoknak megfelelő erdőtelepítések végrehajtása. Célszerű lenne a földalapról erdőtelepítésre elkülöníteni legalább 50 000 hektárt. A magántulajdonosok egyik jelenleg megoldatlan problémája a szövetkezeti részarány-tulajdonok természetvédelmi területekre eső erdőterületeinek állami tulajdonban tartása, a kártalanítások elmaradása. A több mint tízéves igényeket – költségvetési forrás hiányában – a földalapról lehetne (kell) kielégíteni. A termőföld erdőtelepítésre történő hasznosítását és a kártalanítási folyamatokat be kell építeni a középtávú és éves tervekbe.

A magyar állam nevében a Nemzeti Földalapot a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) működteti. Az NFA nem jogutód szervezet, de a Nemzeti Földalappal kapcsolatos jogok és kötelezettségek tekintetében jogutódnak megfelelően veszi át a feladatokat az MNV Zrt.-től. Az NFA a Nemzeti Földalap rendeltetésében meghatározott feladatokat látja el budapesti központi szervezetén és területi (megyei) szervezeti egységein keresztül, mindösszesen 145 fő létszámkerettel. Az NFA a Nemzeti Földalapba tartozó földrészeletről naprakész vagyonynyilvántartást vezet, amely tartalmazza a hasznosítás módjára vonatkozó javaslatot is. Nyilvános pályázat vagy árverés útján dönt az eladásokról, nyilvános pályázat útján dönt a haszonbérbe és a vagyonkezelésbe adásokról, és dönt a cserékről is. Az NFA rendezi a hasznosítatlan területek földhasználatát.

Az NFA elnöke *dr. Sebestyén Róbert*, két elnökhelyettese *dr. Medgyaszai László* és *Nagy János*.

Az NFA tevékenységét a Birtokpolitikai Tanács (a továbbiakban: Tanács) segíti. A Tanács a földbirtok-politikai irányelvek érvényesülését figyelembe véve a Nemzeti Földalapba tartozó vagyonelemek hasznosítására középtávú stratégiai tervet készít. Érvényre juttatja az NFA tevékenysége során a kormány által elfogadott középtávú stratégiát. Véleményezi a vagyonelemek hasznosításával kapcsolatos éves tervet. A Tanács dönt a Nemzeti Földalapba tartozó földrészelek hasznosításával kapcsolatos egyedi ügyekben. Véleményezi a Nemzeti Földalap helyzetéről és az NFA tevékenységéről készült éves országgyűlési beszámoló tervezetét. A Tanács elnöke *Farkas Imre*, további tagjai, *dr. Kőszegi Géza*,

dr. Sebestyén Róbert, *dr. Simon Attila* és *dr. Vízkeleti Mariann*. A Tanács ülésein állandó meghívottként részt vesz az NFA két elnökhelyettese.

A Nemzeti Földalap feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységet az Állami Számvevőszék évente ellenőrzi. Az NFA tevékenységét az ötagú ellenőrző bizottság felügyeli, melynek tagjait az Országgyűlés mezőgazdasági ügyekkel foglalkozó bizottsága választja, illetve menti fel. Az ellenőrző bizottság a tagok többségével elfogadott ügyrend szerint működik, az NFA tevékenységét szabályozó jogszabályok, az alapító okirat, a szervezési és működési szabályzatban foglaltak betartatásával a magyar állam érdekeit képviselve. Az egyéni mezőgazdasági termelők érdekképviselőjét ellátó országos érdekképviselői szervezetek (Magyar Parasztszövetség, MAGOSZ, MFOSZ) nevében a Nemzeti Földalap Ellenőrző Bizottságának elnöke, *dr. Péter Mibály*. A társas mezőgazdasági vállalkozások érdekképviselőjét ellátó szervezetek (MOSZ, HALTERMOSZ, MEDOSZ) nevében ellenőrzési bizottsági tag *Horváth Gábor*. Az erdőgazdálkodók érdekképviselőjét ellátó országos érdekképviselői szervezetek (MEGOSZ, OEE, Vadászati Védegylet) nevében ellenőrző bizottsági tag *Mocz András*. Az országos önkormányzati szövetségek (Kisvárosi Önkormányzatok Országos Szövetsége, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, Megyei Jogú Városok Szövetsége, Magyar Önkormányzatok Szövetsége; Községek, Kistépülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége, Magyar Faluszövetség, Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége) nevében ellenőrzési bizottsági tag *Bacher János*. A Magyar Agrárkamara nevében az ellenőrző bizottság elnökhelyettese *dr. Roszik Péter*.

A 2010. évi LXXXVII. törvény (NFA törvény) nem teszi lehetővé a társadalmi szervezetek véleményezési lehetőségét, de az NFA központi és területi szervein keresztül fogadóképes a javaslattetelekre a középtávú stratégiai tervek és éves hasznosítási tervek összeállításához. Az NFA törvény hatálybalépését követően megszűntek a helyi birtokhasznosítási bizottságok, ezért az OEE és a MEGOSZ költségvetésének bevétele a delegáltak után járó összegekkel jelentősen csökkent.

Mocz András

Magaslesen... magas lesen

Ücsörgők az egyik erdőszéli magaslesen, szarvasokra várva. Jó reményem van arra, hogy az este, még jó lővilágban, kiváltanak az erdővel határos, ősszel fel nem szántott tarlóra.

Amióta a hetvenes éveimet taposom, el-el üldögelek néhány óracsát valamelyik magaslesen – fiatalabb koromban ehhez nem volt türelmem. Ez a vadászati mód nálam többfelvonásos rituáléval jár. Először is át kell költözni a terepjáróból a magaslesre. Jó kétszáz méterről gyalog, indián-csendes járással elhurcolom a cuccot a les helyre. Puska, távcső, vadászszek, célbót, hátizsák, benne az apró kellékek, a nagybátyámtól örökölt „városi bunda” (belül szörme, kívül szövet) a mínusz tíz fok leküzdésére, és egy melegítő üléspárna. A második felvonás: elhelyezkedem, „belakom” a tetővel el látott magaslest. Ezután következik a harmadik, leghosszabb felvonás: csöndes elmélkedés a világ folyásáról, az első kiváltó vad megjelenéséig. Mert ekkor kezdődik a következő felvonás, maga a vadászat.

Tulajdonképpen most legutóbbi elmélkedésemről szeretnék írni azok számára, akik megtisztelik figyelmükkel és érdeklődésükkel soraimat. A napokban olvastam legkedvesebb újságomban, az Erdészeti Lapokban (2010. novemberi szám), „A harmadik oldal” c. rovatban többek között a vadléttszámról. Túltartott! Bizony, bizony, nagymértékben túltartott. S egyre csak növekszik a nagyvadléttszám. Legalább három évtizede számtalan tanulmány, újságcikk, szakmai kongresszus bizonygatta ezt a tényt. A „Magasles” c. vádászlap 2010. decemberi számában olvassom: „... amíg 1960-ban még mindössze 3900 sertevad került puszkavégre, addig mára az országos teríték túllépte a 111 ezret. Megdőböntő.” Íme, újabb (jogos!) jajveszékelő cikk a szakajtóban.

„A harmadik oldal” írójának (P. G.) ügyes, képletes négyyszögletesítésével majdnem egyetértek. Ugyanis a négy-szög negyedik, neurotikus oldalának, azaz a nagyvadléttszám alakításának ügye és lehetősége is szakmánk kezében van.

Annak illusztrálására, hogy ez mennyire így van, íme néhány adat:

– az ország összes vadászterületének 11,8%-án gazdálkodnak az erdőgazdasági részvénytársaságok (vadászatra jo-

gosult vagy földtulajdonosi képviselő minőségben);

– az erdőgazdasági részvénytársaságok által kezelt vadászterületeken a 2009/2010. vadászati évben

a gímszarvas	22,6%-a
a dám	23,2%-a
az őz	8,1%-a
a muflon	42,5%-a
a vaddisznó	20,1%-a

került terítékre az országos összesített adatok arányában;

– az erdőgazdasági részvénytársaságok által kezelt vadászterületeken a 2010. tavaszi állománybecslési adatok alapján

a gímszarvas	36,0%-a
a dám	50,3%-a
az őz	8,7%-a
a muflon	63,5%-a
a vaddisznó	36,7%-a

található.

(Forrás: O.V.A., Gödöllő)

Köztudott, hogy az erdőgazdasági részvénytársaságokon kívül egyéb erdőgazdálkodó szervezetek is jelentős vadászterületeket kezelnek, amelyek szintén erdészcsillagunkkal fémjelezhetők.

Könnyen belátható, hogy a vadászati főszezonban, amikor a nagyvad számára az erdő jelenti csupán az élő-, illetve táplálkozó helyet, az állományok szabályozására, illetve a teríték növelésére még nagyobb lehetőségünk van. S ezt a lehetőségünket bizony nem korlátozza sem a politika, sem a „vadászlobbi”, sem az új agrármérnök erdészeti főosztályvezető, sem az EU.

Bizony, bizony, magunk vagyunk. Magunknak kell a magunk portáján sö-

pörni! Véget kell vetnünk vészszírámaink folyamatos hallatásának. Sokakkal egyetértve mondom: a jelenlegi és folyamatosan növekvő nagyvadléttszám mellett nem lesz örökerdő, folyamatos erdőborítás, természetszerű erdőnevelés, Pro Silva módszer, szállaló erdőgazdálkodás. Csődöt mond az „átalakító üzemmód”. Vigyázat! A csődöt már észre fogja venni a politika, a „zöldek”, az EU, még az agrármérnök főosztályvezető is. S akkor milyen fényes, színes prospektusokkal, szórólapokkal akarunk majd imponálni „a társadalomnak”?

Idáig jutottam gondolataimban. A hátam mögött őz riaszt az erdőben. Talán szarvascsapat vagy disznókonda közelít. Véget ér ez a felvonás, elmélkedésem felvonása.

Beőőőő! Beőőőő! Riaszt tovább az őz. Én is riasztok, uraim! Munkára fel! Mert igen kemény munka ám az „állományapasztás”! Vezérigazgatók, főmérnökök, erdészvezetők, erdészek, hivatásos vadászok! Csak a Ti munkátok ez, kívülről semmilyen segítséget ne várjatok!

És egy régi jó tanács az előbb felsorolt székekben ülőknek: ne féljete! Becsinálva még biciklire sem szabad ülni!

No, indulok haza. Nem jött ki semmi a tarlóra. Elmarad az utolsó felvonás: a lövés, a zsigerelés, a vadbeszállítás. A vadléttszám általam ma nem apadt. Majd holnap!

Beőőőő! Beőőőő! Beőőőő!

Kondor Endre
erdőmérnök

Konferencia az illegális fakitermelésről és a környezeti bűnügyekről

2010. november 24-25-én a magyarországi székhellyel működő Regionális Környezetvédelmi Központ (REC) konferenciát szervezett Budapesten az illegális fakitermelés és környezeti bűncselekmények témakörében. A résztvevők az EU tagjelölt és potenciális tagjelölt délkelet-európai országok (Albánia, Bosznia és Hercegovina, Macedónia a volt Jugoszláv Köztársaság, Koszovó¹, Montenegró, Horvátország, Szerbia), Törökország és megfigyelőként Ukrajna voltak. Mellettük több nemzetközi szervezet is képviseltette magát, mint a Világbank, az INTERPOL, az Európai Bizottság, a FAO. Képviselőt küldött, továbbá néhány olyan nemzetközi társadalmi szervezet is, amelyik ebben a témakörben tevékenykedik (TRAFFIC, INECE, GreenForce).

A konferencia célja az volt, hogy megbeszéljék a természeti erőforrásokkal kapcsolatos szabályozás problémáit a fenti országokban, javaslatok szülessenek a lehetséges megoldásokra, és létrejöjjön egy informális hálózat ezek között az országok között abból a célból, hogy segítse együttműködésüket, és támogatást nyújtson az illegális fakitermelés, valamint a környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos jogszabályalkotásban, azok alkalmazásában és kikényszerítésében. A konferencia háttéranyaga a REC által készített tanulmány volt (Illegális fakitermelés Délkelet-Európában).

A környezeti bűncselekmények és ezen belül az illegális fakitermelés világmeéretű probléma. Az elmúlt évtizedben visszaszorításukra több nemzetközi kezdeményezés született. Ezek az intézkedések elsősorban a faanyag, az állatok, a növények kereskedelmével kapcsolatosak. Nemzetközi informális hálózatok jöttek létre annak érdekében, hogy információval, tanácsadással segítsék az érdekelt országokat. Külön meg kell említeni az INTERPOL tevékenységét, amelyik komoly szervezeti háttérrel áll a tagországok rendelkezésére.

A konferencián résztvevő országok többsége a korábbi Jugoszlávia tagállai-

ma volt. A balkáni háború okozta helyzet, valamint a szövetségi köztársaság felbomlása miatt az erdőgazdálkodás szabályozásában sok probléma jelentkezett. Valamennyi országban a tervgazdálkodást követő átmeneti helyzet kaput nyitott az illegális tevékenységeknek. A szociális okok mellett a jogszabályalkotás, a törvények betartásának és betartatásának hiányosságai miatt megnövekedett az illegális fakitermelés és a környezeti bűncselekmények száma, mértéke.

Az EU-tagjelölt és potenciális tagjelölt országok képviselői az előadásokat és vitát követően közös álláspontot fogadtak el. Megállapították, hogy a nem megfelelő intézményi és jogi ke-

reték, valamint a környezeti bűnügyek alulértékelése a fő akadály a környezeti bűnügyekkel kapcsolatos eljárásokban, és teret ad a bűnözők tevékenységéhez. Ugyancsak gondot jelent a pénzügyi és emberi háttér elégtelensége is. Kifejezik elkötelezettségüket, hogy együttműködnek a természeti erőforrások hasznosítása, valamint az illegális fakitermelés és környezeti bűnügyek területén.

A konferencia résztvevői megállapodtak abban, hogy regionális informális hálózatot hoznak létre a természeti erőforrásokkal kapcsolatos jogi szabályozás elősegítésére, az illegális fakitermelés és más környezeti bűnügyek megakadályozására. Az informális hálózat többéves segítséget nyújt egy többéves munkaprogramhoz a fenti témában. Együttműködik az érdekeltekkel, a donor szervezetekkel és országokkal. Az informális hálózat (THE-MIS) titkársági feladatait a Regionális Környezetvédelmi Központ látja el.

A magyar erdőgazdálkodás és faipar számára fontos, hogy a szomszédos régió EU csatlakozásra törekvő országai mennyiben tudnak eleget tenni az EU elvárásainak. Ezért hasznos, ha a különféle kezdeményezésekről hírt kapunk. A természeti erőforrásokkal kapcsolatos bűnözés átnyúlik a határokon, ezért a szomszédos országok közös érdeke a határozott és sikeres megelőzés, a törvények betartása és betartatása. Az erdőgazdasági szektort érintő legszembe-tűnőbb esetek (énekesmadár-kereskedelem, illegális fakereskedelem stb.) mellett még számtalan olyan eset van, aminek nem tulajdonítunk nagy jelentőséget. A figyelemfelhívásban és információáramlásban a Közép-Európa és Kelet-Európa területén tevékenykedő Regionális Környezetvédelmi Központ (REC) tud segítséget nyújtani.

A REC 1990-ben jött létre. Alapítói az Egyesült Államok, az Európai Bizottság és Magyarország. Jogi alapját ma 31 ország és az Európai Bizottság által aláírt egyezmény biztosítja. Székhelye Szentendre, és emellett 17 országban van helyi irodája. Aktívan részt vesz a fontos globális, regionális és helyi eljárások-

ban, hozzájárul a környezetvédelemmel és fenntarthatósággal kapcsolatos megoldások kialakításához. Helyi irodáin keresztül elősegíti a szaktudás és információ áramlását országok és régiók felé. Célja, hogy küldetésével összhangban szakmai és pénzügyi kereteket, fórumokat biztosítson civil, kormányzati, üzleti, akadémiai és médiaszereplők és csoportok számára, segítse párbeszédüket, együttműködésüket. Az általános környezetvédelmi projektek mellett kiemelten foglalkozik a fenntartható fejlődés és az EU csatlakozási folyamat témaköreivel is.

A konferenciát a Belga Szövetségi Kormány, a Kanadai Nemzetközi Fejlesztési Ügynökség és a Finn Külügyminisztérium támogatta.

Megtekintésre javasolt honlapok:

www.rec.hu

http://illegallogging.rec.org/budapest_conference_2010.html

Gerely Ferenc

¹ az ENSZ BT 1244 sz. határozatában foglaltak szerint

A vállalkozások és a közmunka

Januártól a vállalkozások is igényelhetik a bérpótló juttatásban részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatást.

A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló, 2011. január 1-től hatályos 375/2010. (XII.31) kormányrendelet szerint – a Munkaerőpiaci Alap „Közfoglalkoztatási támogatások előirányzatának” terhére – támogatások nyújthatók a gazdasági társaságokról szóló törvény, valamint az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény hatálya alá tartozó munkaadók számára is.

A társas és egyéni vállalkozás részére támogatás akkor nyújtható, ha a munkaügyi kirendeltség által kiköszvetített bérpótló juttatásra (ennek feltételei nagyjából megegyeznek a korábbi RÁT feltételeivel) jogosult személy teljes munkaidőben, munkaviszony keretében történő foglalkoztatását vállalja.

A támogatás további feltétele, hogy a munkaadó

– a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban meglévő munkavállalója munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból rendes felmondással nem szüntette meg,

– kötelezettséget vállal arra, hogy a munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor, továbbá

– vállalja a munkavállaló továbbfoglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékaának megfelelő időtartamra.

A támogatás alapesetben „de minimis” (az Európai Bizottság 1860/2004/EK rendelete által is szabályozott) támogatás.

A támogatás akkor nem minősül „de minimis” támogatásnak, ha a foglalkoztatott munkavállaló

– az előző 6 hónapban nem állt rendszeresen fizetett alkalmazásban; vagy

– nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést; vagy

– 50 éven felüli személy; vagy

– egy vagy több eltartottal egyedül élő felnőtt; vagy

– etnikai kisebbséghez tartozik és szakmai, nyelvi képzésének, vagy szakmai tapasztalatának megerősítésére van szüksége ahhoz, hogy javuljanak munkába állási esélyei egy biztos munkahe-lyen; vagy

– fogyatékkal élő személy.

A támogatás legfeljebb 8 hónapra nyújtható, mértéke a munkavállaló munkabére és az ahhoz kapcsolódó járulékok munkáltató által megfizetett összegének 70 százalékaig terjedhet.

Barton Gábor

Közmunka és a magánerdő

E hét elejétől mintegy 13 600 munkanélküli kezdhet el dolgozni az országos közfoglalkoztatási programban, amelybe idén bekapcsolják a magán-erdő-tulajdonosok erdőterületeit is.

Czomba Sándor, a Nemzetgazdasági Minisztérium foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkára elmondta: ez a szám éves átlagot jelent, a csúcsideőszakban akár a 22-24 ezer főt is meghaladhatja a foglalkoztatott létszám. A programokban emellett 2 ezer munkanélküli kaphat majd képzést.

A rendelkezésre álló források kétharmadát a leghátrányosabb helyzetű megyékre fordítják, így Borsod, Nógrád, Szabolcs és Békés mellett Baranya déli része, valamint Somogy belső része is a kiemelt térségek között van. A program emellett szinte minden települést érint majd, de leginkább azokat a területeket, ahol nagy a munkanélküliség.

A közfoglalkoztatási program öt meghívásos pályázatára összesen 139 pályázat érkezett, az országosan 16,2 milliárd forintos támogatást a pályázók 1,75 milliárd forintos önrésszel egészítik ki.

A program jelentős előrelépés tavalyhoz képest, amikor átlagosan 9200 ember dolgozott közmunka keretében – mondta Czomba Sándor.

Folytatódik az erdőművelő program, amelyben a 21 állami erdészeti társaságnál 2 760 álláskeresőt alkalmaznak

majd, olyan munkákra, amelyek közérdekűek és nem járnak közvetlen nyereséggel. A csemeteápolás, a turistautak rendbetétele mellett erdőművelési munkákra alkalmazhatják a gazdaságok a dolgozókat. A decemberben indult szociális tűzifagyűjtő akciót is folytatják, amihez a tervek szerint a jövőben forrásokat rendel a kormány.

Munkát ad az erdő

A Nemzetgazdasági Minisztérium által meghirdetett országos közfoglalkoztatási program továbbra is lehetőséget teremt az állami erdészeti társaságoknak arra, hogy közmunkások bevonásával lássanak el közérdekű feladatokat.

A Mecseki Erdészeti Zrt. 2011-ben tizedik alkalommal vesz részt állami közmunkaprogramban. Január harmadik hetében 76 dolgozó kezdte meg a munkát a társaság öt erdészeténél, ám ez a szám a nyári időszakban közel kétszeresére nő majd.

A programban dolgozók tavasszal erdészszakemberek irányítása és ellenőrzése mellett az erdővédelmi munkákban vesznek részt, ahol csemeteültetés és makkvetés lesz a feladatuk. A nyár folyamán pedig mintegy 700 hektáron vé-

A közfoglalkoztatási rendszerbe bekapcsolják a magán-erdő-tulajdonosokat, akik közérdekű feladatokkal láthatják el a mintegy 1200-1500 foglalkoztatottat. Az ország tíz nemzeti parkjában 366 fő – köztük akár felsőfokú végzettségű munkanélküli – dolgozhat, a leghátrányosabb helyzetű kistérségek számára meghirdetett meghívásos pályázat keretében pedig 1262 fő foglalkoztatása biztosított március végéig.

(Forrás: *Fatáj Online*)

geznek erdőápolási feladatokat. A közmunkások ezen felül olyan fontos, de különös szaktudást nem igénylő munkákat végeznek az év során, mint az illegális erdei szeméttelrakók felszámolása, vadkerítések karbantartása az erdészeti és mezőgazdasági vadkár csökkentésére, vagy az utak, vízelvezető árkok megfelelő állapotának biztosítása, amely főként a belvízzel érintett területeken kiemelt jelentőségű.

Az év végén záruló program keretében 12 főnek OKJ-s erdőművelő képzés megszerzésére is lesz lehetősége.

A jelenlegi közfoglalkoztatási program keretében a Mecseki Erdészeti Zrt. 15 millió forint önrész biztosítása mellett átlagosan 110 ember számára tud hasznos munkát adni.

Lázár Andrea

Életműkiállítás határon túli magyar nyárfakutató tiszteletére

Kedves meghívás érkezett címemre egy tudományos életművet Kassán bemutató kiállításra. A Nyíregyházán érettségizett, ám magyarságát őrző, Kassán dolgozó nyárfakutató, *Kobán István* (szlovákosan: Stefan Kohan) tudományos tevékenységéről.

Az Erdészeti Lapok hasábjairól ismert kutató nevével akkor találkoztam először, amikor a közelmúltban elhunyt graupai (egykori NDK) *W. Borsdorf* összeállítását közölte a nemesnyárasok nyeséséről.

Kassára egészségi okok miatt nem juthatok el, de annyit hadd írjak, hogy a kiállításra a soproni erdész kar által adományozott doktori cím adott okot. Jó dolog, ha egyetemünk figyelemmel kíséri a határainkon túl dolgozó magyar kutatók eredményeit és okkal-móddal kifejezi ezek elismerését. Ez kötelesség és egyben hivatás is. Dicséret azoknak, akik ilyen törekvések megvalósításában közreműködnek.

A meghívást a Latorca-völgyben egy energiatermelő akácosban végzett kísérlet 5 éves adatait bemutató különlenyomat egészíti ki (Lesn. cas. roc. 56. cis. 3. 2010. 247-256.s)

Az angol nyelvű összefoglalóval felerősített dolgozat szerint az energiacélú termesztésbe vont akácosok a hagyományos akácosokban elért hozamokhoz képest jelentős többletet eredményeztek. Ezek a határos magyar területeken is jól hasznosíthatók. Irodalmi jegyzékében magyar szerzők (*Kereszte-*

si, Rédei, Szemerédy) munkáira is hivatkozik, így válik teljessé a leírt esemény.

/Ism.: **Dr. Szodfridt István**/

*

Dr. Kobán István okleveles erdőmérnök, a mezőgazdasági (erdészet-) tudomány kandidátusa a jelenlegi Szlovák Köztársaság területén fekvő Felső-Bodrogköz egykori Bodrogmező elnevezésű községében született. Kisbirtokos szülei már gyermekévei folyamán a munkaszeretetre tanították. A második világháború után az újból Csehszlovákiához csatolt területeken a magyar tanítási nyelvű iskolákat az 1946–1950-es időszakban megszüntették, ezért gim-

náziumi tanulmányait a Nyíregyházi Állami Vasvári Pál gimnáziumban fejezte be, ahol 1950-ben kitűnő eredménnyel érettségizett.

1950-ben felvételt nyert az egykori Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Karára Sopronba, ahol azonban egyetemi tanulmányait nem folytathatta, ugyanis az illetékes hatóságok döntése alapján ún. diákútlevelet kapott, amit sajnos ugyanazon év őszén érvénytelenítettek, s így Sopronba már nem térhetett vissza. Így kénytelen volt jelentkezni a Kassai Mezőgazdasági és Erdőmérnöki Főiskola Erdőmérnöki Karára, majd miután az intézmény 1952-ben Zólyomba költözött, a Zólyomi Erdőmérnöki és Faipari Főiskolán fejezte be tanulmányait, ahol 1954-ben kitűnő eredménnyel államvizsgázott és erdőmérnöki oklevelet nyert.

Első munkahelye a Bodrogszerdahelyi Erdőgazdaságnál volt 1955-56 között, majd felettes hatóságai 1957-ben saját beleegyezése alapján a selmecbányai Erdőgazdasági Kutatóintézetbe helyezték át, melynek keretében Bodrogszerdahelyen Kísérleti Kirendeltséget létesíttek számára, ahol csaknem 10 éven át dolgozott a Bősi Kutatóállomás vezetője, *Vojtus Márton* mérnök irányítása mellett.

Az erdészeti kutatás kíváncsiainak alapján 1965-től nyugdíjba vonulásáig a Kassai Kutatóállomáson működött, ahol 1967-ben elnyerte a mezőgazdasági (erdészet-) tudomány kandidátusa fokozatot.

Különböző tudományos és szakmai kiadványokban több mint 400 publikációt tett közzé, kidolgozott és megvédett 32 kutatási feladatot, s ezen túlmenően közzétett mintegy 150 különböző témájú publikációt.

Munkáinak elismeréseként tiszteletbeli tagjává választotta a Szlovák Tudományos Akadémia több tudományos társasága. 1970-ben elnyerte az Erdő- és Vízgazdasági Minisztérium díját, 1974-ben a Szlovák Irodalmi Alapítvány díját, 1992-ben Izrael kormánya és Jeruzsálem főpolgármestere elismerő oklevelét, 2008-ban gyeddig a Szlovák Nemzeti Erdészeti Központ ezüst plakettjét, s ezeken túlmenően több tudományos intézet elismerő oklevelét.

Pápai Gábor

2011 az erdők nemzetközi éve

Az Egyesült Nemzetek Szervezete az Erdők Nemzetközi Évének meghirdetésével a tavalyi év után (2010 a Biodiverzitás Nemzetközi Éve) most kifejezetten az erdők fontosságát, azok fenntartható kezelését és megőrzését szeretné kiemelni. Számos érdekessé-

get, hasznos információt tartalmaz az ENSZ Erdők Nemzetközi Évével kapcsolatos angol nyelvű honlapja.

Az erdők létfontosságú területek az emberiség és az élővilág számára: bolygónk felszínét 31%-ban erdőségek borítják, itt él a szárazföldi fajok 80%-a és közel 1,6 milliárd ember életlehetősége függ közvetlenül ezektől a területektől. Mindeközben a Mezőgazdasági és Élelmezési Világszervezet 2010-es jelentése szerint (FAO's Global Forest Resources Assessment 2010) évente 13 millió hektár erdőt alakítottunk át egyéb típusú (pl. mezőgazdasági jellegű) területre 2000 és 2010 között. A nemzetközi év meghirdetését megalapozó tanulmányban az erdőségek 1/3-a érintetlen erdőként, őserdőként került osztályozásra, azaz em-

beribe beavatkozásnak nincs jele. Ezek az erdőségek, elsősorban a trópusi esőerdők, a legfajgazdagabb és legsokszínűbb ökoszisztémákat jelentik. Ezek a területek a világ erdeinek 36%-át teszik ki, kb. 1,4 milliárd hektár. Azonban eme térségek kiterjedése csökken: évente 0,4%-uk alakul át általában mezőgazdasági övezetté. A legnagyobb veszteségek Dél-Amerikát, Afrikát és Ázsiát érik.

Érdekes adat, miszerint az erdőterületek 1%-át emésztik fel erdőtüzek évente. Ezenkívül kb. 35 millió hektár erdőt támadnak meg évente különböző állati eredetű kártevők, főleg a mérsékelt és boreális térségekben. Az invazív fajok terjedése több mint 34 millió hektárt veszélyeztet csak az Egyesült Államokban.

Ugyanakkor a jelentés a természetvédelem térnyerését is dokumentálja, a védelem alá vett erdők területe több mint 95 millió hektárral bővült az elmúlt tíz évben, aminek legnagyobb részét, 46%-át 2000 és 2005 között jelölték ki. A fajok és élőhelyek egyre általánosabb

védelmének köszönhetően a világ erdőségeinek 12%-a (460 millió hektár) a biológiai sokféleséget hivatott őrizni. Ebből hivatalosan is védett helynek kb. 10% számít. A védett területek aránya ellenére azonban a jelentés kihangsúlyozza a fenntartható erdőgazdálkodás és a további megőrzési stratégiák fejlesztésének szükségességét is.

A jelentés szintén kiemelte, hogy a védett területek kijelölése mellett egyéb változtatásokra is szükség van (új szabályozások, közösség részvétele a döntéshozatalban, egyéb élelmiszerforrások használata stb.), amelyek megakadályozzák például a közép-afrikai őserdők további irtását, és ezáltal a biológiai sokféleség eltűntetését.

Az erdők és a hozzá kapcsolódó kultúrák megőrzése érdekében részben a tavalyi év (a Biodiverzitás Nemzetközi Éve) és teljes egészében az idei év is arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy ezen területek milyen jelentős funkciót töltenek be az emberiség életében, és hogy megőrzésük létfontosságú az emberiség számára.

<http://www.un.org/en/events/iyof2011/>

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

ADÓSZÁMUNK: **19815905 -2 -41**

Kedves Olvasónk!

Ha Fontos számodra az Erdészeti Lapok megjelenése;

Ha Fontos a Vándorgyűlés, az erdészbarátság;

Ha Fontos az erdőkért végzett szakmai munka és még számos kiemelt ügy az érdekeink képviselésében;

akkor kérjük, támogasd az adód 1%-ának felajánlásával Egyesületünket!

Sokan nem ajánlják fel az adójuk 1%-át, így az felhasználatlanul az államkasszába kerül vissza...

Reméljük a mi munkánkat támogatásra érdemesnek találod!

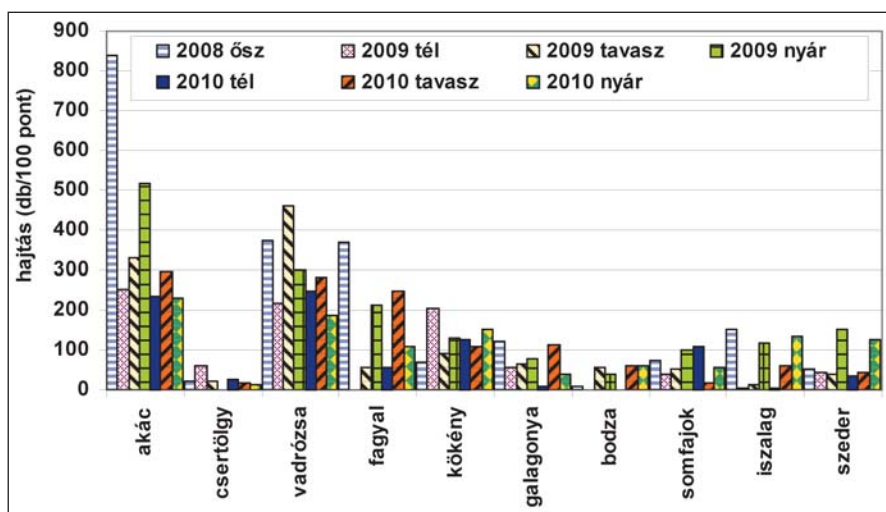
Felajánlásodat, támogatásodat hálásan köszönjük!

Vadkárérzékenység, vadkár, és az akác

Az elmúlt években számos publikáció látott napvilágot külföldön és hazánkban egyaránt a természetes folyamatokra alapozott erdőgazdálkodásban rejlő lehetőségekről a vadkár problémájának kezelésében. Ezek az írások és a mögöttük álló kutatások mind az erdő, mint élő ökológiai rendszer értékeit – elsősorban gazdasági és egyéb természetvédelmi és jóléti szolgáltatásait – igyekeztek összehangolni az erdő fejlődésére jelentős hatást gyakorló, de mégis abban élő, annak részeként létező nagyvad-állományok jelenlétével. A cél világos: az erdőnek, mint egy több irányba „rángatott” élő rendszernek egy olyan összetett szemléletű, de egységes kezelését kialakítani, ami a részben ellenérdekelte ágazatok igényeit egyaránt kielégíti hosszú távon is. A folyamatos erdőborítást biztosító erdőkezelések vadkárakra gyakorolt hatásairól végzett eddigi vizsgálataink mind az átalakító, mind a szálaló üzemmód (Katona és mtsai, 2009a, 2009b) esetén megerősítették, hogy az erdő természetes folyamatait kevésbé zavaró erdőgazdálkodás jó irány a konfliktusok enyhítése felé.

Mivel az erdőművelés módszerei nagymértékben meghatározzák az erdő, mint a növényevő nagyvadak élőhelyének állapotát, ezért logikus, hogy befolyással vannak a növényevők élőhelyre gyakorolt hatásaira, azaz a vadkár kialakulására is. Növényevő nagyvadaink, elsősorban a gímszarvas, számára a cserjeszint jelenléte, annak faji változatossága és kínált biomasszája alapvető jelentőségű (Mátrai és mtsai, 2004). Elsősorban ez befolyásolja azt, hogy mennyire kedvező vagy kedvezőtlen az adott erdei élőhely a szarvas számára, ill. milyen mértékű lesz annak károsító hatása a főfafaj csemétéin. Egy természetes vagy természetyszerű erdő általában elvárható jellemzője az, hogy a cserjeszint, az újulat nagyobb faji változatossággal rendelkezik. Így a szarvasnak lehetősége van válogatni, azaz eldönteni, hogy a főfafaj egyedeit rági-e meg jobban vagy olyan fás szárú fajokat, amelyeknek nincs közvetlen gazdasági értéke. Ám az is valószínű, hogy minél jobb minőségű táplálékot biztosít

1. ábra: A fás szárú fajok kínálata a beerdősülő terület cserjeszintjében

a főfafaj újulata, annál nehezebb lesz más fás szárú fajok jelenlétével a vadkárt csökkenteni rajta. E tekintetben az akác pl. igen vadkárérzékeny főfafaj. A gímszarvas egyik kedvelt tápláléka, amit magas fehérjetartalma és nagy biomasszával kínáló hajtásai indokolnak (Szemethy és mtsai, 2003). Emellett hazánkban az akác elsősorban intenzívben művelt erdők, ültetvények főfafaja, ahol a kezelések és az idegenhonos akác élőhelyre gyakorolt negatív hatásai miatt jellemzően viszonylag kevés egyéb fafaj található a cserjeszintben és az újulatban. Hazánkban ráadásul igen elterjedten használt és erősen terjeszkedő fajról van szó; hiszen nálunk több akác van, mint Európa többi országában együttvéve.

Vizsgálati helyszínünk a Heves megyei Apc községhez közel elterülő szabályos hálózatban ültetett, 6 éves, elegyetlen akácültetvény (kb. 4 ha) és egy vele határos spontán módon beerdősülő változatos fajösszetételű cserjés terület („önerdősülés”, kb. 7 ha). Ezen a beerdősülő területen korábban szőlős és gyümölcsös volt található, amit feltehetően 1975–1980-tól elhanyagoltak, és művelésével felhagytak. Ily módon kezdtek érvényesülni a szukcesszió törvényei, ahol a termőhelynek megfelelő őshonos növényzet mellett a generalista, invázív fajoknak is nagy szerepük van a jelenlegi összkép alakításában. A csökkent vagy teljesen megszűnt emberi beavatkozás eredményeként első látásra úgy tűnik kedvezőbb feltételeket biztosító élőhely

alakult ki az ott megjelenő nagyvad-fajok számára a tervszerűen kezelt, telepített ültetvényhez képest. A két terület tehát kiváló lehetőséget adott a fentebb leírt feltevések terepi vizsgálatára, mivel mindkét területen jellemző faj az akác, ám a cserjeszintben elérhető egyéb fajok jelenléte az önerdősülő területen jóval nagyobb mértékű.

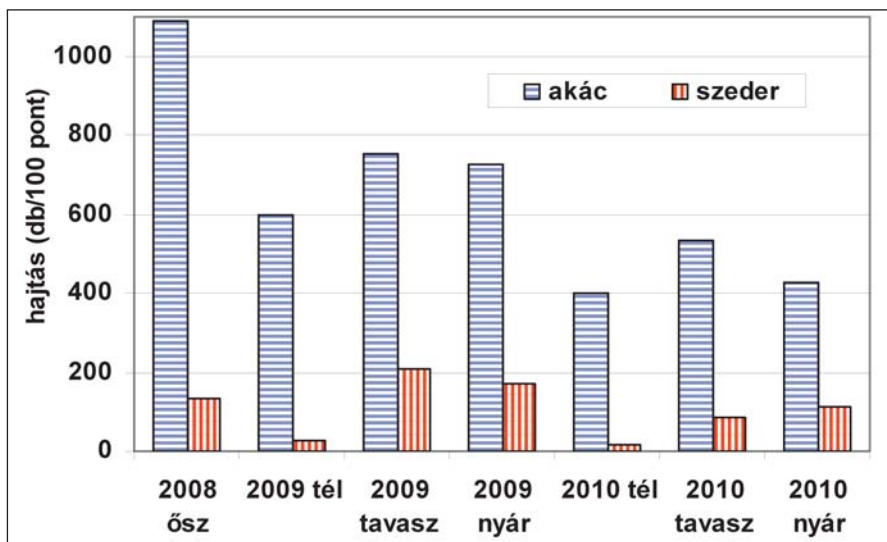
Annak megválaszolására, hogy az igen vadkárérzékeny akác vadkárosítása milyen mértékben függ az alternatív táplálékkínálattól, a cserjeszintben megtalálható fás szárú fajok elérhetőségéről és rágottságáról gyűjtöttünk mindkét területen évszakosan adatokat. Ezeket összevetettük a területek nagyvadak általi használatát és az élőhelyek természetességét jellemző információkkal is.

A 2008 október és 2010 augusztus között évszakonként végzett felmérések végrehajtásához mindkét területen É–D irányú mintavételi vonalakat jelöltünk ki. Ezeket egymástól egyenlő távolságra elhelyezkedő 100 db mintavételi ponton hajtásszámlálást végeztünk a növényevő nagyvadak által elérhető magassági kategóriában (cserjeszint: 0–2 m között), 50x50x30 cm kiterjedésű mintaterben. Így a mintapontokon feljegyzésre került minden fás szárú növény adott szinten található ép és rágott hajtásainak száma. Az adatokból többféle rágottsági mutatót is számoltunk. A teljes rágottsági arány az összes rágott és az összes kínált növényi hajtások hányadosa; míg a fajon belüli rágottsági arány egy adott fa- vagy cserjefajra vonatkozóan adja meg a rágottság ará-

Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézet, 2103 Gödöllő Páter K u. 1.
e-mail:

¹ Feher.Adam@hallgato.szie.hu,

² katonak@ns.vvt.gau.hu

2. ábra: A fás szárú fajok kínálata az akácültetvény cserjeszintjében

nyát. 2010-ben biomasszabecslést is végeztünk mindkét területen. Ekkor a kínálatban legalább 5%-ban előforduló növényfajok hajtását gyűjtöttük az évszakonkénti felvételezések során olyan átmérőnél levágva, ahol az a leggyakrabban volt rágva. Fajonként 50 db hajtás tömegét lemérve, átlagolva, majd a hajtásszámmal beszorozva a területek becsült biomassza kínálata is megismerhetővé vált kg/ha-ban kifejezve. A területhasználási indexek (hulladék és fekhelyek sűrűsége, db/km) felvételezése a területen előforduló nagyvadfajokról – gímszarvas, őz, muflon és vaddisznó – térben folyamatosan történt.

2010 tavaszán és nyarán a két helyszín természetességének becslésére is sor került Bartha és mtsai (2003-2004) által a TERMERD-projekt keretén belül összeállított mintavételi szempontok alapján, a bejárás utasítás szerint területenként kétszer, 100 méteres vonalsűrűséggel. Ily módon összehasonlíthatóvá váltak a faállományban, cserje- és gyepszintben jelentkező szerkezeti, ill. fajösszetételi jellegzetességek, a módszer 11 értékelési kritériuma és 56 indikátora alapján.

Már az első felmérések során nyilvánvalóvá vált a beerdősülő terület messzemenően nagyobb növényi fajgazdagsága az akácültetvényben tapasztaltakéhoz képest, és így volt ez a későbbi időpontokban is (1. ábra). Itt a fafajokon – akác és csertölg – kívül nyolc különböző fás szárú található meg a cserjeszintben, míg az akácültetvényben a főfafaj mellett egyedül a szeder fordult elő említésre méltó arányban (2. ábra). Ez alapján tehát az akác nagyobb mértékű károsítására számíthattunk az akácültetvényben. Ez valóban így is történt. Bár az akác károsítá-

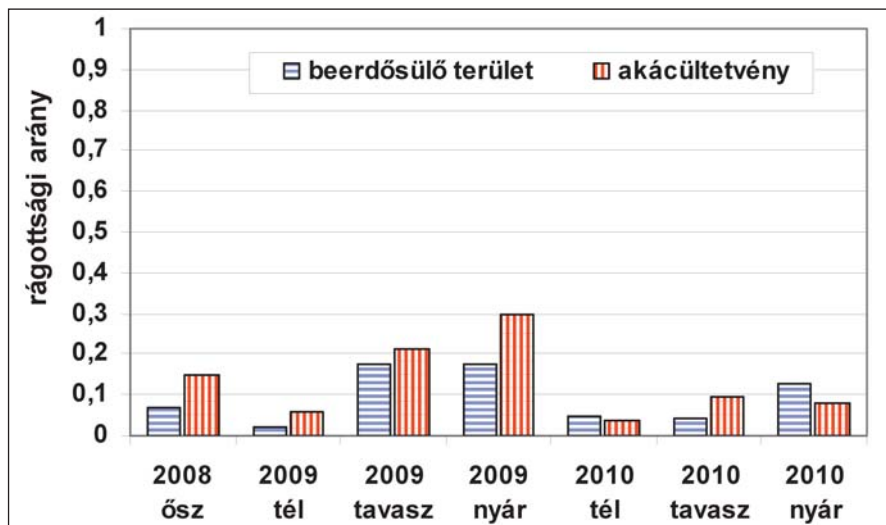
sa az erdősülő területen is megfigyelhető volt, azonban az ültetvényben tapasztalható rágáskárhoz képest legtöbbször csekélyebb mértékű maradt (3. ábra).

Lássuk ennek a részleteit! A fajon belüli rágottsági arányokat a 4. ábra mutatja a beerdősülő terület teljes kínálatára. Láthatóan a beerdősülő területen megtalálható cserjefajok időszakonként hol nagyobb, hol kisebb értéket képviselnek a fafajokhoz viszonyítva, ám együttesen már minden évszakban meghaladják mind az akác, mind pedig a csertölg rágottságának mértékét. Azaz a rágások nagyobb része nem a főfafajra esik, hanem egyéb jelen levő fajok „veszik le róluk” ezt a terhet. Míg ezen a helyszínen növényevő nagyvadaink nagyobb mennyiségű növényfajkészletből válogathattak – amit a 4. ábra szerint meg is tettek –, addig az akáctelepítésben csak a szeder, illetve a kizárólagos és egyedüli főfafaj hajtásait fogyaszthatták. Ily mó-

don az ültetvényben általában nagyobb károsítás jelentkezett a főfafajon, ami a csökkent cserjeszintkínálatnak tudható be elsősorban. **Azaz a beerdősülő területen a rágások 10-70%-a esett időszakától függően az akácra, míg az ültetvényben a rágások 80-100%-a!**

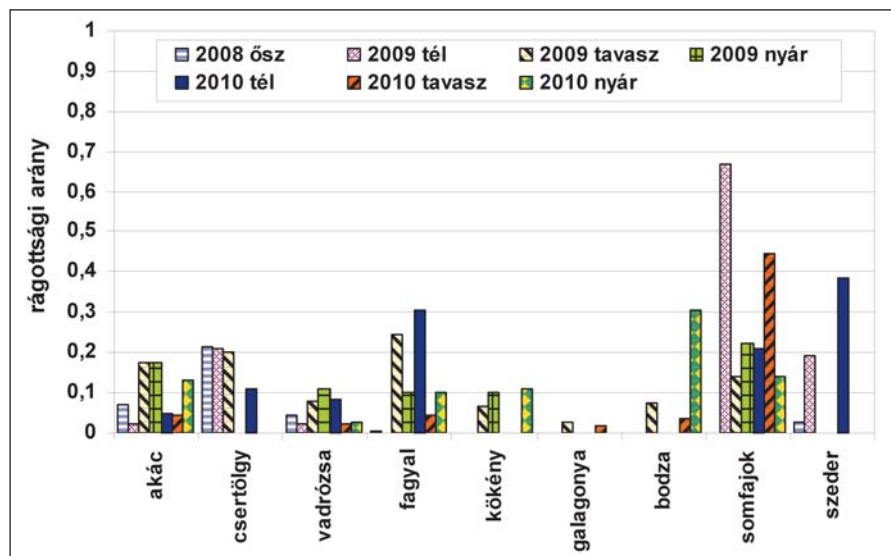
A fentiek alapján tehát elmondható, hogy a beerdősülő területen megtalálható cserjefajok nem szüntetik meg az akác (mint főfafaj) károsítását, de jelentősen csökkenthetik annak mértékét. Ehhez viszont az említett növényfajok kellő mértékben és változatosságban kell, hogy fellelhetőek legyenek. Vagyis a főfafaj fogyasztása függ az egyes fajok (főfafaj és az alternatívák) egymáshoz viszonyított aktuális hozzáférhetőségétől és minőségétől. Néhány faj – fagyal, somfajok, szeder, esetenként a kökény, bodza – szezonálisan jelentős rágottsági aránya arról árulkodik, hogy a szarvas szívesen választja ezeket az akác helyett vagy mellett. **Ezzel pedig a rágási nyomást időszakosan a sokszorosával csökkenthetik a főfafajon.**

Ráadásul a két terület összehasonlításánál az sem elhanyagolható tényező, hogy a beerdősülő részen a táplálékként elérhető növényi biomassza becsült értéke jóval magasabb volt, mint az ültetvényben (nyáron 689 vs. 342 kg/ha, míg télen 228 vs. 112 kg/ha). Ez azt jelenti, hogy azonos vadsűrűség vagy „vadásználat” esetén egy-egy fás szárú egyeden (fajtól függetlenül) a rágás esélye eleve feleakkora a beerdősülő területen. Ezt igazolja a teljes rágottsági arány különbsége is, ami az erdősülésben átlagosan 7,5% (5-10% közti

3. ábra: Az akác rágottsági aránya a két vizsgálati területen

4. ábra: Fajon belüli rágottsági arányok a beerdősülő területen.

értékeken), míg az akácokban 12% (5–20%). Tehát a beerdősülő területen jelenlevő sokféle cserje a többletkínálatával csökkenti a területen a teljes károsítás (rágás) mértékét; egyes fajok akáchoz mérhető aktuális kedveltsége pedig a főfafajon csökkenti a vadkárt.

Mindezt annak ellenére is így találtuk, hogy nagyvadfajaink a beerdősülő területet statisztikailag is igazolhatóan nagyobb intenzitással használták, mint az akácültetvényt (hullatékok és őz esetén a fekhelyek alapján).

Az erdőterületek természetességi értékének vizsgálata egyértelműen utal arra, hogy a két területen az erdő, mint a növényevő nagyvadak élőhelye és a növényevő nagyvadak állományai között milyen aktuális viszony van. Az ültetvényben mért erőteljesebb károsítások és a fenti magyarázatok alapján azt várhattuk, hogy ennek a területnek a természetességi mutatója jóval kisebb lesz a beerdősülő területnél. A mérések alapján elmondható, hogy a legnagyobb különbség a két állomány szerkezeti eltéréseiből adódott. Rendszerint a faállomány, a cserje- és gyepszint kedvező szerkezetére utaló indikátorok értékei voltak magasabbak a beerdősülő területen, illetve alacsonyabbak az akácültetvényben. Ezen belül is az erdősülő terület természetesebb állapota mellett szól, hogy itt a cserjeszint a lombkoronaszinttel jellemzően összefolyt, és a nitrofil fajok jelenléte ellenére is magas pontszámokat kapott. A több szintből álló faállomány, egy-két idős fa jelenléte és az 1–5% közép eső holtfaborítás emelte a területet az akácos fölé az állományszerkezet természetességében. Ugyanakkor az ültetvénytől való eltérés nem a faállomány vagy a cserjeszint, hanem a gye-

szint természetessége esetén bizonyult legnagyobbak.

Vizsgálataink előzetes feltételezései végül is beigazolódtak: egy erdőterület változatos aljnövényzete, cserjeszintje hatással van a főfafaj vadkárérzékenységére. Az alternatív táplálékforrást nyújtó cserjefajok csökkentik a rágás intenzitását egy-egy növényegyeden, ill. elvonják a károsítás jelentős részét a főfafajokról. Természetesen a főfafaj károsítását ilyen természetes eltereléssel is jóval nehezebb csökkenteni, ha az erőteljesen kedvelt táplálékfaj; de eredményeink mutatják, hogy ez a még olyan-

nyira kedvelt akác esetén is sikerülhet. Ehhez viszont az szükséges, hogy a cserjeszint változatos legyen, így minden időszakban legyen jelen olyan faj vagy fajok, melyek aktuális minősége, elérhetősége vetekszik a főfafajával.

Így végül a cserjeszint változatosságán keresztül el is érkeztünk a természetességhez, természetességhez. A természetes folyamatok utánzására épülő, azok szabad folyását elősegítő, „meglovagoló” erdőgazdálkodás térnyerése igazolja, hogy az erdő fejlődése, felújulása és a növényevő vadállomány jelenléte egymást nem zárja, és nem is zárhatja ki. Sőt, nagyon szorosan szabályozott oda-vissza működő kölcsönhatásrendszerben léteznek. Ennek megbomlása, legyen az akár az erdő vegetációjának emberi hatásra történő leegyszerűsítése, akár a növényevők hatásainak jelentős felerősödése vagy csökkenése (!), mind-mind előbb-utóbb az erdei ökoszisztéma szerkezeti-működési megváltozásához vezet a növény-növényevő „fogasztói” és a növény-növény „versengő” kapcsolatok korlátozó hatásainak megváltozása révén. Ennek tüneteinek pedig a természetesség egyes mutatóinak romlása, köztük a vadkár túl erőteljes megnövekedése. Az általunk vizsgált természetes módon kialakuló akácos erdőterület és az ember által kialakított „akácerdő” jelentős kontrasztja szemléletesen példázza mindezt.

Könyvajánlás

“Hol az a táj szab az életnek teret, Mit Isten csak jókedvében terem” (Válogatás az első tizenhárom MÉTA-túrafüzetből 2003–2009.) (Vác-rátót MTA Botanikai és Ökológiai Kutatóintézete 2010. 1-500 old.)

Sokoldalú és szerteágazó tartalmú írásokat, kiváló összefoglalókat bemutató kötetet kaptam a vácrátóti kutatótól, Molnár Zsoltól. Apját (Molnár Ákos erdőmérnököt) sokan ismerik a soproni erdőművelők soraiból.

Botanikai és környezetvédelmi kutatások, dolgozatok elkészítéséhez hasznos forrásmunkát jelentenek a kötetbe foglalt anyagok. Nemcsak a természetvédelem számára érdekes területek leírása, de a csatolt szakirodalmi jegyzék is fontos lehet olyanok számára, akik tudományos diákköri vagy diplomatermi munkát készítenek, de a közöltek alapul szolgálhatnak doktori értekezések számára is.

A szerzők nevét, számát nehéz lenne felsorolni, itt elég annyit megjegyez-nem, hogy a szerkesztők a bemutatott dolgozatokat a következő fejezetekbe csoportosították:

1. Ember és természet.
2. Hegyvidéken, dombvidéken.
3. Löss-tájakon.
4. Homoki tájakon.
5. Szikes tájakon.
6. Tavak és folyók mentén.
7. Melyik úton?

Alig hiszem, hogy egyetemi tanulmányaik kiegészítésére alkalmasabb szak-könyvet ajánlhatnék, ezért tanulmányozását természetkutatók kezébe ajánlom.

Ism.: **Dr. Szodfridt István**

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!

Ötven éve alakult...

Mátraházán, az MTA Üdülő- és Konferenciaközpontjában tartotta ötvenéves születésnapját az Erdővédelmi Osztály. A több mint száz jelenlévőt *dr. Borovics Attila* főigazgató köszöntötte, majd egymás után következtek az előadók.

Dr. Hirka Anikó

Az Erdővédelmi Osztály 50 éve c. referátumot *dr. Tóth József* ny. tudományos tanácsadó akadályoztatása miatt *dr. Csóka György* osztályvezető tartotta a rá jellemző alaposítással és szellemes könnyedséggel. Az előadásból megtudhattuk, hogy „erdővédelmi tárgyú közleményeket már az írott magyar nyelvű szaksajtó kezdeteitől fogva rendszeresen találunk. *Fekete Lajos* akadémikus tollából 1877-ben születtek meg *«Az erdővédelem körvonalai»*, 1878-ban pedig *«Er-*

Dr. Koltay András

dészeti rovartan» című munkák, amelyek egyben egyetemi tankönyvek is voltak. Az Erdészeti Lapokban is rendszeresen jelentek meg *Bedő Albert*, *Vadas Jenő* erdővédelmi témájú írásai. Amikor *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter 1897. december 31-én aláírta a *«magyar királyi kísérleti állomások»* felállítására vonatkozó rendeletét, tulajdonképpen a selmecbányai Erdészeti Akadémia »inkubátorában«
kisarjadt az intézményesített erdészeti kutatás Magyarországon.”

Az előadó ezután felsorolta a jeles erdészeti növénykörtanosokat, úgy, mint *Tuzson Jánost*, aki *Vadas Jenő* beosztottjaként a selmecbányai központi

kísérleti állomás adjunktusa volt. Az ünnepi évfordulón illik megemlíteni *Vollnhofer Pál* (apácalepke-kutatás), *Matusovits Péter* (cserebogár-, gyapjaslepke-kutatás), *Pisó Kornél* (parazitoid és ragadozó rovarokkal kapcsolatos kutatás) nevét. De a későbbi „nagyokat” sem hagyhatjuk ki a sorból, úgy, mint *Róth Gyulát*, *Haracsi Lajost*, *Bokor Rezsőt*, *Apt Ödönt*, *Igmándy Zoltánt*, *Györfi Jánost*, *Pagony Hubertet*. Az erdővédelmi állomásokon dolgozó munkatársak, úgy, mint *Bencze Lajos*, *Kiss László*, *Stefanik László*, *Szontágh Pál*, *Kolonits József*, *Lengyel György Vicze Ernő*, *Karácsony Ernő* és az első erdészeti fénycsapdákat felállító *Tallós Pállal* együtt a ma is aktív kutatók vala-

Janik Gergely

mennyien hozzájárultak az ötven év eredményeihez.

A konferencián megtartott előadások:

Dr. Varga Szabolcs: Emlékeim az Erdővédelmi Osztályról.

Dr. Hirka Anikó: 50 év rovarani kutatásai az ERTI-ben.

Dr. Koltay András: 50 év növénykörtani kutatásai az ERI-ben.

Dr. Borovics Attila

Janik Gergely: Egészségi állapot-monitoringhálózatok az ERTI-ben.

Dr. Csóka György: A következő 50 év erdővédelmi kihívásai.

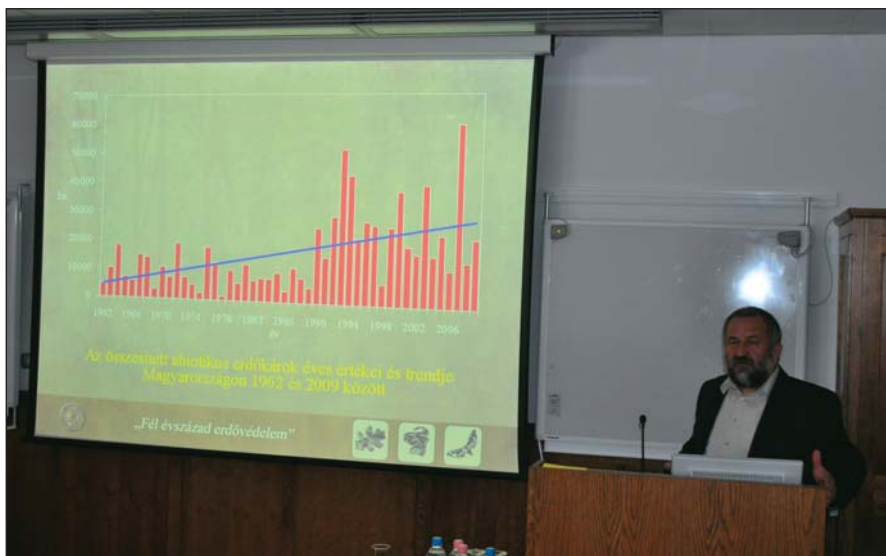
Ebédszünet után könnyebb fajsúlyú előadásokat láthattunk-hallhattunk, úgy, mint a *«Pannon sivatag»* című kisfilmet, amelyről *Mosonyi Szabolccsal*, a film operatőr alkotójával beszélgethettünk, majd *dr. Csóka Györgytől* a tőle megszokott szellemes stílusban hangzott el a *«Védőbeszéd a rovarok mellett – rendhagyó rovartanóra erős idegzetűeknek»* című, *Szőcs Leventével* közösen összeállított írás.

Dr. Solymos Rezső személyes élményeit mesélte el *Pagony Hubert*ről, megerősítve, hogy az elmúlt ötven évben oszlopos tagja volt az Erdészeti Tudományos Kutató Intézetnek.

Végezetül *dr. Koltay András* az osztály életéből villantott fel *«Komoly és kevésbé komoly képeket»*.

Az osztály belügyeiben kevésbé járatos szerkesztő örömmel állapította meg, hogy egy olyan csapat kovácsolódott össze, akik a mindennapok teendőit jó kedvvel és egymásra is figyelmet fordítva végzik. Példát vehetünk róluk.

Kép és szöveg: **Pápai Gábor**

Dr. Csóka György

A Nemzeti Erdőprogram végrehajtását szolgáló erdészeti támogatási rendszer.....	330
Andrési Pál: 2010 – a fecskék védelmének éve.....	278
Apatóczy István: Veni, vidi, ...	112
A szakigazgatás 2009. évi tevékenysége (MgSZH Központ)	46
Asztalos István – Szabó N.: Ünnepek és valóság.....	381
Bak Miklós – Dr. Molnár S.: Az ezüst hárs faanyagának jellemzői.....	342
iff. Bakay László: A házi berkenye (Sorbus domestica L.) előfordulása a Börzsönyben	60
Bán Imre – Czírok I. – Pongó V.: Körzeti erdőtervezés – az erdőgazdálkodás tervszerűségének állami szabályozása	420
Dr. Bán István: Már mások is észrevették!.....	124
Bánó László: Búcsú Madas Lászlótól	77
Bárany Gábor: Zöld könyv	319
Bárany Gábor – Lapos T.: Megalakult az Országos Erdő Tanács	48
Dr. Baráth László: Emlékezés id. André Béla erdőmérnökre.....	284
Dr. Baráth László: Emléktábla egy – az utókor által – méltatlanul mellőzött erdőmérnöknek	2
Dr. Bartha Dénes: Az ezüst hárs (Tilia tomentosa Mönch)	57
Dr. Bartha Dénes: Községi jelentőségű fa- és cserjefajok.....	96
Bartha Dénes – Standovár T. – Tímár G.: Erdőtermészetesség-értékelő	13
Barton Zsolt: Fókuszban az akác	28
Beliczay István: A vízhiány enyhítésének lehetősége a Duna-Tisza köze déli részén	301
Besorolás természetesség szerint (MgSZH Központ Erdészeti Igazgatóság)	390
Bidló András – Szabó O. – Heil B. – Kovács G.: Az ezüsthárs (Tilia tomentosa Moench.) termőhelyi igénye	418
Bleier Norbert – Hajdú M. – Szemethy L.: Gondolatok vadkárrol, vadlétszámról	416
Dr. Bondor Antal – Dr. Frank N.: Erdőgazdálkodás a klímaváltozás tükrében	410
Borkó Károly: Egy dakota az irokézek között, avagy az erdészársadalom törzsi jellegéről.....	85
Borkó Károly: Uff, uff! Beszéltem!	359
Dr. Brandt Sára: Erdeinkben rejlik „Fekete gyémánt”	16
Burián Endre – Partos K. – Ripszám I.: Folyamatos erdőborítás a Mecseki Erdészeti Zrt.-nél.....	118
Dr. Czerny Károly: Trianon és a kisantant végnapjai	281
Czírok István – Bán I. – Pongó V.: Körzeti erdőtervezés – az erdőgazdálkodás tervszerűségének állami szabályozása.....	420
Csáki Roland: Hazai veszélyeztetettek	11
Csepányi Péter: Madas László emlékére	44
Csiha Imre – Dr. Rédei K. DSC – Keserű Zs.: A mikroszaporítás alkalmazási lehetőségei a szelekciós akácnevelésben.....	382
Csóka György – Hírka A.: Abiotikus erdőkárak Magyarországon (1961–2009)	246
Csuka Imre: Megújulhat-e rontott erdőnk?.....	12
Dr. Deák Sándor: Módosult a Szabállyértési Törvény	88
Dobay Pál: Hol ringott egyesületünk bölcsője?	320
Dobay Pál – Pápai Gábor: „Magyar az, akinek Trianon legalább fája”	232
Domokos Gergely: Még egyszer a pusztai szilvről „szárazodásunk” okából	306
„Erdészeti erőforrások a Kárpát-medencében” – országházi nyílt nap	366
Faragó Zoltán: Vadgazdák az ország közepén	64
Fazekas Péter: Faanyaggal a klímaváltozás ellen.....	9
Fázy Anikó: A hódítás új korszaka	305
Folcz Tóbiás: Roth Gyula Kupa, Sopron	423
Dr. Frank Norbert – Dr. Bondor A.: Erdőgazdálkodás a klímaváltozás tükrében	410
Dr. Frank Norbert: Az ezüst hárs (Tilia tomentosa Mönch) erdőművelési tulajdonságai	164
Gerely Ferenc: Európai Erdészeti Tájfutó Bajnokság	344
Hábel György: A felvidéki magyarokról	236
Hadvári Marianna – Horváth Á. – Zsikla Á.: A „Zsófia” ciklon meteorológiai leírása	251
Hajdú Ferenc: A májusi széldöntések hatása a fapiacra	253
Hajdú Márk – Bleier N. – Szemethy L.: Gondolatok vadkárrol, vadlétszámról	416
Heil Bálint – Szabó O. – Kovács G. – Bidló A.: Az ezüsthárs (Tilia tomentosa Moench.) termőhelyi igénye.....	418
Hírka Anikó – Csóka Gy.: Abiotikus erdőkárak Magyarországon (1961–2009)	246
Holdampf Gyula: A Bp.-i FVM Helyi Csoport története	74
Horváth Ákos – Zsikla Á. – Hadvári M.: A „Zsófia” ciklon meteorológiai leírása	251
Horváth Attila – Prof. Dr. Rumpf J. – Prof. Dr. Horváth B. – Jubász G. – Major T. – Vágvolgyi A.: INTERFORST 2010 erdészeti gépkiallítás	335
Horváth Attila – Tóth Zs.: Amikor a jég az úr!	98
Prof. Dr. Horváth Béla – Prof. Dr. Rumpf J. – Jubász G. – Major T. – Horváth A. – Vágvolgyi A.: INTERFORST 2010 erdészeti gépkiallítás	335
Horváth Dániel: Növőtérzsám és az életkor	45
Dr. Horváth Gyula: Államtitkári rangú vezető kellene	170
Horváth Iván: Szenzációs kétnapos	272
Dr. Illyés Benjamin: Duschek P. Ferenc, az 1800-as évek erdészeti reformere 1769–1826	432
Isó Lajos: Új utak a fatermesztésben	388
Istvánffy László: Az erdő, a metán, a tehenek és a klímakereskedelem a klímaváltozás ellen?.....	5
Istvánffy László: Válasz Berki Imrénnek.....	155
Járasi Lőrinc: Erdőfelújítási–erdősítési biztosíték	391
Jubász Gábor – Prof. Dr. Rumpf J. – Prof. Dr. Horváth B. – Major T. – Horváth A. – Vágvolgyi A.: INTERFORST 2010 erdészeti gépkiallítás	335
Kálmán Miklós: XXI. visegrádi karácsonyi tarokk játékok	79
Katona Csaba: Farkasboroszlánok a Vajdaváron	59
Katona Csaba: Mátyás király fája	129
Katona Csaba: Őshonos-e a fenyő az Északi-középhegységben?!.....	62
Keresztes György – Pálalmi J.: A Budapesti HM-csoport története	73
Keresztes György: Erdészverseny 2010	225
Keserű Zsolt – Dr. Rédei K. DSC – Csiha I.: A mikroszaporítás alkalmazási lehetőségei a szelekciós akácnevelésben.....	382
Kinevezések, felmentések.....	267
Kiss János: Erdőrendezési Napok a rónaságon	314
Dr. Kobán István: Az ültetvényszerűen természet felújítása (szlovákiai tapasztalatok)	52
Dr. Kobán István: Barangolás a libanoni cédrusok földjén.....	229
Dr. Kobán István: Szellemi veszteségek Trianon után	403
Dr. Koloszar József: Őshonosság, természetesség – ellentmondásokkal?!	274
Dr. Kovács Gábor: A vörösiszap által szennyezett területek erdészeti hasznosítása	384
Kovács Gábor – Szabó O. – Heil B. – Bidló A.: Az ezüsthárs (Tilia tomentosa Moench.) termőhelyi igénye.....	418
Kucsara Mibály: Vízteni ismeretek az erdészeti gyakorlatban és oktatásban.....	298
Lakatos Ferenc: A mézgás éger rovarvilága	18
Lakatos Ferenc: Az ezüst hárs ízeltlábú faunája	392
Lapos Tamás – Bárany G.: Megalakult az Országos Erdő Tanács	48
Dr. Lengyel Attila: Az Európai Erdőtulajdonosok Szövetsége (CEPF) 2010-es Közgyűlése	230
Lengyel László: Projektzárás a Váci Világi Vigalomban	356

<i>Lengyel László</i> : Uniós források felhasználásával újulnak meg a források a Börzsönyben	169
<i>Lomniczi Gergely</i> : Parkerdő természetesen	312
<i>Ludwig Emil</i> : A fa pénzterem. De meddig?	429
<i>Luzsi József</i> : Mari néni és a holdfénykép	136
<i>Madas László</i> : Viszonyom a természethez	42
<i>Major Tamás</i> – <i>Prof. Dr. Rumpf J.</i> – <i>Prof. Dr. Horváth B.</i> – <i>Jubász G.</i> – <i>Horváth A.</i> – <i>Vágvölgyi A.</i> : INTERFORST 2010 erdészeti gépkiallítás	335
<i>Márton Orsolya</i> – <i>Ódor P.</i> : Bontóvágás vizsgálata az Őrségben	226
<i>Dr. Mátrabérci Sándor</i> : Gondolatok a IV. Országos Erdészeti Konferenciához	394
<i>Dr. Mátyás Csaba</i> : Szeljegyzet egy rossz üzenethez	89
<i>Mészáros Dina</i> – <i>Tímár D.</i> : Erdőmérnök-hallgatók az északi sarkkörön túl	180
<i>Mizik András</i> : Bővülés várható a piacon	276
<i>Mizik András</i> : Kit érdekel?	126
<i>Molnár Csaba</i> : Viking sors – A klíma művelődéstörténete	304
<i>Dr. Molnár Sándor</i> – <i>Bak M.</i> : Az ezüst hárs faanyagának jellemzői	342
<i>Móricz Norbert</i> – <i>Rasztovits E.</i> : Kritikai megjegyzés egy cikkhez	90
<i>Nagy Imre</i> : Az utolsó órában	82
<i>Nagy László</i> : Átalakuló évszakok	157
<i>Nagy László</i> : Az akác fajaj megjelenésének és térhódításának történeti háttere a Cserhát erdészeti tájon	269
<i>Nagy László</i> : Erdészeti klímafórum Balassagyarmaton	302
<i>Nagy László</i> : Rekord csapadékmennyiségek az Ipoly térképében	438
<i>Nagy László</i> : Történeti abiotikus erdőkárók a Kárpát-medencében	249
<i>Ódor Péter</i> – <i>Márton O.</i> : Bontóvágás vizsgálata az Őrségben	226
<i>Pálbalmi János</i> – <i>Keresztes Gy.</i> : A Budapesti HM-csoport története	73
<i>Dr. Páll Miklós</i> : Hogyan becsüljük vadkárt erdősítésben?	49
<i>Pápai Gábor</i> : Az erdő és a zöld gondolat	223
<i>Pápai Gábor</i> : Az Erdőmérnöki Kar tanévnyitója	386
<i>Pápai Gábor</i> : Beszélgetés Marghescu Tamással, a CIC leendő vezérigazgatójával	166
<i>Pápai Gábor</i> : Beszélgetés Náhlik Andrással	387
<i>Pápai Gábor</i> – <i>Dobay Pál</i> : „Magyar az, akinek Trianon legalább fáj”	232
<i>Pápai Gábor</i> : Egyesületünk 1851. évi alakulásának körülményei	101
<i>Pápai Gábor</i> : Évzáró sajtótájékoztató	20
<i>Pápai Gábor</i> : Fontos feladatunk a jó kommunikáció (Interjú Lázár Andreával)	222
<i>Pápai Gábor</i> : Jubileumi emlékülés Kozsvárott	94
<i>Pápai Gábor</i> : Kell egy csapat	114
<i>Pápai Gábor</i> : Legkorszerűbb technika Nyárlőrincen	61
<i>Pápai Gábor</i> : Március 15. és a Nyíri erdő	132
<i>Pápai Gábor</i> : Matula bácsi nyomában	396
<i>Partos Kálmán</i> – <i>Burián E.</i> – <i>Ripszám I.</i> : Folyamatos erdőborítás a Mecseki Erdészeti Zrt.-nél	118
<i>Dr. Pethő József</i> : Az elköszönés jogán	150
<i>Dr. Petrasovits Anna</i> : Erdőgazdálkodás finanszírozása konferencia Ácsen	26
<i>Pongó Veronika</i> – <i>Bán I.</i> – <i>Czirok I.</i> : Körzeti erdőtervezés – az erdőgazdálkodás tervszerűségének állami szabályozása	420
<i>Puskás Mihály</i> : Hitelszövetkezet erdőgazdálkodóknak	66
<i>Rakonczay Zoltán</i> : A természetvédelmünk története	24
<i>Rakonczay Zoltán</i> : Két történelmietlen fotó 1955-ből	288
<i>Rasztovits Ervin</i> – <i>Móricz N.</i> : Kritikai megjegyzés egy cikkhez	90
<i>Dr. Rédei Károly DSC</i> – <i>Csiha I.</i> – <i>Keserű Zs.</i> : A mikroszaporítás alkalmazási lehetőségei a szelekciós akácnemesítésben	382
<i>Dr. Rédei Károly</i> : Növőtér-bővítési ajánlások szelektált akácfaültetvényeiben	91
<i>Reményfy László</i> : Uff, uff, kiált egy „irokéz”	158
<i>Ripszám István</i> – <i>Burián E.</i> – <i>Partos K.</i> : Folyamatos erdőborítás a Mecseki Erdészeti Zrt.-nél	118
<i>Prof. Dr. Rumpf János</i> – <i>Prof. Dr. Horváth B.</i> – <i>Jubász G.</i> – <i>Major T.</i> – <i>Horváth A.</i> – <i>Vágvölgyi A.</i> : INTERFORST 2010 erdészeti gépkiallítás	335
<i>Sándor Erzsébet</i> : Egyetemi tankönyv az erdészeti útépitésről	144
<i>Dr. Sárvári János</i> : Tulajdonunkban az OEE első elnökének portréja	31
<i>Scholtz Péter</i> : Ismét a folyamatos erdőborításról	54
<i>Simon Gergely</i> : Ha még mindig kételkednénk a klímaváltozásban	10
<i>Dr. Sipos Árpád</i> : Gondoljuk meg!	395
<i>Dr. S. Nagy László</i> : Fenntartható-e a fejlődés?	127
<i>Dr. Solymos Rezső</i> : Erdőgazdálkodás a klímaváltozás árnyékában	152
<i>Dr. Somogyvári Vilmos</i> : Készüljünk a 2011-es magyar EU-elnökségre!	106
<i>Dr. Somogyvári Vilmos</i> : „A munkahelyteremtő magánerdő”	351
<i>Standovár Tibor</i> – <i>Bartha D.</i> – <i>Tímár G.</i> : Erdőtermészetesség-értékelő	13
<i>Dr. Szabó Ilona</i> : Az ezüsthárs kórokozói	277
<i>Szabó Lajos</i> : Erdészeti Erdei Iskolák minősítése	280
<i>Szabó Nándor</i> – <i>Asztalos I.</i> : Ünnepe és valóság	381
<i>Szabó Orsolya</i> – <i>Heil B.</i> – <i>Kovács G.</i> – <i>Bidló A.</i> : Az ezüsthárs (<i>Tilia tomentosa</i> Moench.) termőhelyi igénye	418
<i>Dr. Szélesy Miklós</i> : Írjuk fel mi is a mérlegegyenlőséget!	47
<i>Szemethy László</i> – <i>Bleier N.</i> – <i>Hajdú M.</i> : Gondolatok vadkáról, vadlétszámról	416
<i>Dr. Szép Tibor</i> : Az erdőkárók hatása a fapiacra	307
<i>Szomorad Ferenc</i> – <i>Tímár G.</i> : 80 éve született dr. Csapody István	55
<i>Szomorad Ferenc</i> : A Tanulmányi Állami Erdőgazdaság (Sopron) termőhelyfeltáró csoportjának története	70
<i>Szőr Levente</i> : Tél. Fácán	360
<i>Teleki Balázs</i> : A galagonya-kökény „doktorok”	430
<i>Tímár Dani</i> – <i>Mészáros D.</i> : Erdőmérnök-hallgatók az északi sarkkörön túl	180
<i>Tímár Gábor</i> – <i>Bartha D.</i> – <i>Standovár T.</i> : Erdőtermészetesség-értékelő	13
<i>Tímár Gábor</i> – <i>Szomorad F.</i> : 80 éve született dr. Csapody István	55
<i>Dr. Tóth Aladár</i> : Emlékek a Dráva mentén	234
<i>Tóth Zoltán</i> – <i>Horváth A.</i> : Amikor a jég az úr!	98
<i>Vágvölgyi Andrea</i> – <i>Prof. Dr. Rumpf J.</i> – <i>Prof. Dr. Horváth B.</i> – <i>Jubász G.</i> – <i>Major T.</i> – <i>Horváth A.</i> : INTERFORST 2010 erdészeti gépkiallítás	335
<i>Váradi Géza</i> : Szívjuk el a békepipát!	159
<i>Vereb István</i> : Orosz fiatal vadászok a Nyírségben	63
<i>Vereb István</i> : Természetközeli erdőgazdálkodás a Bockerek-erdőben	398
<i>Vereb István</i> : Vadászati kiállítás Renoban	100
<i>Wagner Tibor</i> : Coburg herceg Cserépvári Uradalma	404
<i>Wagner Tibor</i> : Dr. Wagner László, a 14%-os erdőmérnök	434
<i>Wagner Tibor</i> : Egy történelmi fotó 1949-ből	29
<i>Wagner Tibor</i> : Erdészek a Rákosi időkben	285
<i>Wagner Tibor</i> : Gróf Károlyi Mihály, a parádi erdő ura	140
<i>Wolf Tibor</i> : Emlékeim a Nyíri erdőben eltöltött időkről	133
<i>Zsikla Ágota</i> – <i>Horváth Á.</i> – <i>Hadvári M.</i> : A „Zsófia” ciklon meteorológiai leírása	251

VÁNDORGYŰLÉS

Az Országos Erdészeti Egyesület 141. Vándorgyűlése.	
Üdv az erdésznek!	182-220

MELLÉKLETEK

A minőségi fejlesztés kiemelkedő lehetősége a TÁMOP 4.2.1.B projekt.....	szeptember
STIHL katalógus	szeptember

REFERÁTUMOK, RÖVID TUDÓSÍTÁSOK

Kitüntetések	1/B2
A Szent László Szarvasgomba Lovagrend új tagjai	1/B2
A harmadik oldal (Dr. Pethő J.)	1
Erdőpusztítók bilincsben (Magyar Nemzet)	8
Beszélgetés a téli fákkal (Mécs L.)	11
Új erdészeti honlap (ForestPress)	12
Veszélyben a cédrusok (Élet és Tudomány)	12
Húszéves magyar-német erdőpedagógiai kapcsolat (R. Migende)	21
A felújított „Szentkúti” kápolna (Braun Z.-né)	22
Érdekességek a természetben (Bartha D.)	22
Összevont évzáró szakosztályülés	23
MEGOSZ Hírek	27
Felhívás az év erdésze 2010. versenyre	27
Köriseinkről (Asztalos I.)	28
Egyesületi hírek	32
Dr. Borsos Zoltán (1924–2009) (Dr. Pethő J.); Dr. h. c. dr. Kató Ferenc (1931–2009) (Stark M.)	34
Henye István (1921–2009) (Balsay E.); Dr. Hajdú István (1931–2009) (Dr. Szodfridt I.)	35
Lyubomir Dimitri (1934–2009) (Dr. Szodfridt I.); Kabalyuk Mihály 1913–2009	35
Sántha Mihály Árpád (1955–2009) (Kóródi S.); Tóth Miklós (1937–2009); Szilágyi József (1924–2009) (Detrich M.)	36
Állítsunk szobrot Moór Arthurnak! (Haraszi Gy.)	37
Erdélyi erdészek Dél-Alföldön és Észak-Magyarországon (Garamszegi I.)	38
Kalandozások Abaúj vármegyében (Garamszegi I.)	39
Megjelent (könyvzemle)	40
V. Diák Traktos Vetélkedő (Földi Cs.)	1/B3
Mezőgazdasági könyvhónap – Vajdahunyadvár (Pápai G.)	2/B2
Érdekességek a természetben (Vaski L.)	2/B2
A harmadik oldal (Dr. Pethő J.)	41
Kiáltvány (Erdészeti Szaporítóanyag Terméktanács)	51
Harc az erdőkért (www.greenfo.hu)	56
Nyílt levél.....	56
Román szakemberek látogatása (Vereb I.)	63
Véget ért a szociális makkgyűjtés (Vereb I.)	65
Több mint ezer közmunkás (Vereb I.)	67
MEGOSZ Híradó – Támogatás egyszerűen	68
OEE tisztújítás 2010	69
Kihelyezett szakosztályülés a Zemplénben (Papp M.)	75
A Csongrád megyei HCs. életéből... (Sere F.)	76
Köz munkások az erdőkben (Nagy T.)	76
Ezek a japánok! (ForestPress)	76
Erdőanyai zsoltár Madas László emlékére (Apatóczy I.)	78
Farsangi mulatság Visegrádon	80
Utazás 2010 – Kiállítás (Pápai G.)	3/B2
A harmadik oldal (Haraszi Gy.)	81
Elismerést kapott a NYÍRERDŐ (Vereb I.)	87
Ejnye, ejnye (Berki I.)	89
A Mérnöki Kamara is bírál (Kovácsné F.É.)	90
Fajátékok bölcsődének (Fridél V.)	92
Barnamedvék a Budai hegyekben (Lomniczi G.)	95

Természetfotók Pörbolyön (Baricz Á.)	95
Közmunka (Tóth Zs.)	99
Ráckevei „bedekker” (Pápai G.)	100
Integráció (Dr. Széles A.)	100
Nemzetközi Erdészeti Kommunikációs Konferencia Pécsett	106
Egyesületi hírek	107
Szakosztály- és HCs-ülések (Iványi M., Molnár J.)	108
Kovács Gyuláné Erzsike (1935–2010) (Pápai G.); Bencsics János (1919–2009) (Kóródi S.)	110
Molnár István (1937–2009) (Kutas L.); Boros Ottó (1923–2010) (Nagy P.)	111
Iskolapadban a köz munkások (Vereb I.)	112
„Arany-szarvasbogár” díjjal tüntettem ki erdész férjemet (Dél I.-né)	3/B3
A bánáti bazsarózsa (Túros M.)	3/B3
Állami kitüntetések március 15-én	4/B2
Arany Európa-díjas a Dunaker Kft.	4/B2
A harmadik oldal (Luzsi J. – Dr. Sárvári J.)	113
Könyvajánló (Dr. Szodfridt I.)	117
Megjelent (könyvajánló) (Dr. Szodfridt I.)	125
Füzéri erdők (Pápai G.)	126
FEHOVA: A tavasz jele	128
Megemlékezés a Hetényegyháza–Nyíri erdőben (Koczka Z.)	134
MEGOSZ hírek.....	135
Márciusi számvetés (Apatóczy I.)	138
Sajtótájékoztató Egerben (Pápai G.)	139
Erdőfeltárási Szakosztályülés (Dr. Kosztka M.)	142
Megjelent (könyvismertető) (Dr. Szodfridt I.)	145
Szakmai séta a keletiből erdőkben (Baksa G. – Göbölös P. – Sereg R.)	146
Jegyzőkönyv	147
Szabadon a természetben (Pápai G.)	4/B3
A Gemenc Zrt. országos mozgalmá	5/B2
Érdekességek a természetben (Szeverényi F.)	5/B2
A harmadik oldal (Pápai G.)	149
Ady Endre: Az én magyarságom.....	151
Új énekesmadarat fedeztek fel (www.greenfo.hu)	158
Levél a szerkesztőhöz (Várad G.)	160
A szállalás alapelvei (Pápai G.)	161
A Vogel-Noot SA/L rézsűkasza erdészeti és kommunális alkalmazhatósága	162
Egyesület a cserhádi erdőkért (Faragó Z.).....	165
A Sóstói-erdő a világhálón (Korda M.)	167
Erdészverseny Uzsán (Keresztes Gy., Sinka A.)	168
Amerika a vezető erdőpusztító (Magyar Nemzet)	170
MEGOSZ hírek.....	171
Állítsunk szobrot Bezzegh Lászlónak! (Dr. habil Péterfalvi J.)	172
Csoportos falopások a Hajdúszágon (Dénes Z.)	173
Kittenberger-emléktábla avatás Léván (Nagy L.)	173
Tisztújító közgyűlés Kecskeméten (Bognár G.)	174
Erdészeti erdei iskolák nyílt napja Gemencen (ForestPress)	174
Beszámoló az Erdőfeltárási Szakosztály 2010. évi első üléséről (Dr. Kosztka M.)	175
Az Erdőművelési Szakosztály szakmai programja (Koczka Z.)	176
Elfogadta az Unió... (ForestPress)	176
Jegyzőkönyv	177
Kiss László (1921–2009) (Dr. Kiss L.)	178
Bemutakoztak civil szervezeteink (Ormos B.)	179
Harkai Lajos (1930–2010); Sáfrány Géza (1928–2010) (Leic J.)	179
Fenntarthatóság az erdei iskolában	6/B2
Bányász–Kohász–Erdész Találkozó (Ferling).....	6/B2
A harmadik oldal (Zambó P.)	182
Világhálón a mecseki erdők (Bóka M. C.)	221

Hazai farekordok (V. L.)	221	Sodrómolysok (Pápai G.)	9/B3
Veszteségünk – számokban (Dobay P.)	233	Lelkes Lajos hetvenéves (Pápai G.)	9/B3
Haranglábat avattak Pákozdon	237	Pécs–Seattle testvérváros (Pápai G.)	10/B2
Muzsikál az erdő 2010. (Szabó L.)	238	Kitüntetések	10/B2
„Madárlátta Suli Sziágyon” (Merczel I.)	238	A harmadik oldal (Sárvári J.)	329
Egyesületi hírek	239	XIV. Erdők Hete nyitó rendezvénye az Országházban	
Jegyzőkönyv	240	(Ormos B.)	331
Az Erdészcsillag Alapítvány hírei (Gémesi J.)	241	Öt éve hunyt el Riedl Gyula gyémántdiplomás erdőtémnök.....	334
Pályázati felhívás (Erdészcsillag Alapítvány) (Gémesi J.)	242	IV. Országos Erdészeti Gépesítési Konferencia	
Tisztújító közgyűlés az OEE Erdőművelési Szakosztályánál		(Prof. Dr. Horváth B.)	339
(Koczka Z.)	242	NODIMOR – FIXED KNOT – THE BEST FENCE IN THE	
Erdőhasználati és Gépesítési Szakosztályülés		WORLD	340
(Spingár-Fekecs)	243	Szentantali vadásznapi (Fáczány Ö.)	343
Az erdőrezervátum-kutatás eredményei		XVIII. Országos Kaán Károly vetélkedő (Pápai G.)	347
(Dr. Borhidi A., Horváth F.)	244	Az OEE 2010-ben megválasztott elnöksége	348
Emlékmű Bácskútlósra	6/B3	Résztvételtírat	356
Tanévzáró Sopronban (Ormos B.)	7-8/B2	Károk az EGERERDŐ Zrt. területén (EGERERDŐ Zrt.)	358
Centenárium Gemencen	7-8/B2	Mersich Endre (1925–2010) (Dr. Erdős L.); Szabó László	
Nusika Balaton-díjat kapott	7-8/B2	(1936–2010); László Endre (1927–2010)	362–263
A harmadik oldal (Pápai G.)	246	Megy a golya vándorútra	363
Az erdőgazdaságok az MFB-hez tartoznak (MTI)	248	A Stihl IX. Országos Fakitermelő Bajnoksága (Pápai G.)	364
Változások az államigazgatásban		Szoboravatások, kitüntetés	11/B2
(MTI, ForestPress, FATÁJ, Agroinform)	250	A legjobb a világon (Magyar Nemzet)	11/B2
Csökkent a külföldi vadászok száma Erdélyben (Erdély ma)	252	A harmadik oldal (Pápai G.)	365
Vibarkárok: Gyulaji Zrt.; KAEG Zrt. (Kóródi S.); Nyírerő; Ipoly		Mégsem Afrikából... (Élet és Tudomány)	383
Erdő Zrt. (Lengyel L.Z.);	255–258	Konferencia az ezüst hársról (Detrich M.)	393
Mecseki Erdészeti Zrt.; Gemenc Zrt.; SEFAG Zrt. (Barkóczi I.);		Erdőkerülő	395
TAEG Zrt. Sopron	259–262	Nyugdíjas találkozó (Kárász A.)	397
200 millió a Kisvasútra (Északmagyarország); Pilisi Parkerdő		A Magyar Fejlesztési Bank és az Északerdő Zrt. sajtótájékoztatója	
Zrt.; Északerdő Zrt.	262–264	(MFB–Északerdő Zrt.)	399
Zalaerdő (Varga A.); Varga Zrt. (Pápai G.); KEFAG Kiskunsági		Öreg fák az interneten (Detrich M.)	400
Erdészeti és Faipari Zrt. (Koczka Z.) Bakonyerdő		A magyarság nevezetes fái (Pápai G.)	400
(Kovács A.)	265–268	IV. Ipoly Erdő Börzsönyi Hegyi Félmaraton és Családi Futás	
Szakma Kiváló Tanulója Verseny (Marozsán Z.)	265	(Zétényi Z. – Havaj K.)	401
Ha Pünkösöd, akkor futás (Vereb I.)	271	Egyesületünk is benevezett (Pápai G.)	402
Szálla az unió szemében (Magyar Nemzet)	273	Jegyzőkönyv	406
A Natura 2000 hálózat véglegesítése (ForestPress)	275	Adományok, adományok, adományok (Gémesi J.)	407
OEE küldöttség Lengyelországban (ForestPress)	275	Futó Elemér (1939–2010); Szircsák Ferenc (1923–2010)	408
Évtizedes hagyományápolás (Varga A.)	276	Emlékek Páldy Gézáról (Bánó L.)	408
Gépbemutató és tagtoborzó Szentgálon (Dr. Somogyvári V.)	279	Gézi, a rapsic (Pápai G.)	408
Családi nap a Stihl-nél (Pápai G.)	282	A természet kebelén (Pápai G.)	11/B3
Jelentkezett a Tinta Kiadó (Pápai G.)	289	Kopjafaavatás Mosonmagyaróváron (Pápai T.)	12/B2
A Szeniorok Tanácsának ülései (S. Nagy László)	290	Emléktábla-szentelés Pusztamérgesen (Beliczay I.)	12/B2
Alföldiek az Egri Helyi Csoportnál (Tóth Zs. – Pápai G.)	292	Érdekességek a természetben (Sirok J.)	12/B2
Beély Miklós (1926–2010) (Hornyánszky A.), Czuppon Károly		Új dékán a Brit Columbia Egyetem Erdész Karán	
(1917–2010)	294	(ForestPress)	411
Wolfgang Borsdorf (1930–2010) (Dr. Szodfridt I.),		Elismerés Szlovákiában (Vereb I.)	413
Sébor József (1955–2010), ...	294–295	Minden negyedik emlősfaj kihalt (www.greenfo.hu)	415
Szász György (1936–2010) (NF) Szabó Béla (1932–2010)	295	A hársról másképp (Marosi K.)	419
8. Magyar Bányász–Kohász–Erdész és 13. Európai		A vadlétszámról (HVG)	419
Bányász–Kohász Találkozó		MEGOSZ tagtoborzó Kecskeméten (Dr. Somogyvári V.)	422
(Kovácsics Á. – Keresztes Gy.)	296	A XIV. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok Győrben	
Madárdalért csendült a dal a Naszályon		(Pápai G.)	424
(EFFIX-Marketing Kft.)	7-8/B3	Erdők hete (Vereb I.)	425
Idén is muzsikált az erdő (Pápai G.)	9/B2	Ásotthalmi öregdiákok osztálytalálkozója (Andrés P.)	425
A harmadik oldal (Luzsi J.)	297	Erdésznők országos találkozója (Pápai G.)	426
Képviselőnk a Vidékfejlesztési Minisztérium szervezetében	303	Újságírók a Vértesben (Pápai G.)	427
Árvízkar a Szolnoki Erdészetnél (Horváth A.)	310	Tűzifagyűjtés közmunka keretében (Lázár A.)	431
Új törvény a Nemzeti Földalapról	314	Könyvismertetés (Dr. Szodfridt I.)	433
Világajnokságra készülnek Gólya J.)	316	Tanulmányút az ország közepén (Halász G. – Karádi L.)	436
A MEGOSZ tagtoborzó új állomása Somogyzomb	317	Emléktanulmányút Erdélybe (Dánfy L. – Bognár G.)	436
Egyesületi hírek	322	Békák esete egy gombával (www.greenfo.hu)	437
Egy életmű margójára (Dr. Pethő J.)	324	Ötven tűzifagyűjtő (Vereb I.)	438
Jegyzőkönyv	325	„Madárlátta Suli” Sziágyon (2.) (Merczel I.)	439
Páldy Géza (1942–2010) (Pápai G.)	328	Vállalkozó kedvű tanárok Városerdőn (Puskás L.)	440
Emlékezés és főhajítás Stasney Albert professzor előtt		A pilisszentlászlói gyűjtemény (Pápai G.)	12/B3
(Dobay P.)	328		

Pápai Gábor az év szakújságírója

Ángyán József, a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára január 31-én hétfőn Budapesten, a Vajdahunyadvárban nyitotta meg az idei mezőgazdasági könyvhónapot. Ebből az alkalomból adták át az „Év szakújságírója 2010” díjat is, melyet az **Erdészeti Lapok főszerkesztője, Pápai Gábor** vehetett át.

„A szakkönyvek és szakfolyóiratok jelentős segítséget adhatnak a gazdálkodóknak a válságból való kilábaláshoz” – hangoztatta Ángyán József a megnyitón. Egyben jelezte: a magyar mezőgazdaság és vidék súlyos helyzetben van, nagyarányú piacvesztést szenvedett el az elmúlt években. E helyzet orvoslásának egyik módja lehet, hogy a gazdálkodók hasznosítják az oktatás és a kutatás eredményeit, és többet forgatják a szakirodalmat, azaz a könyveket és a folyóiratokat. Az államtitkár megnyitó beszédében felhívta a figyelmet, hogy jelenleg a Magyar Agrárkamara keretén keresztül támogatják az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a mezőgazdasági szakkönyv- és szakfolyóirat-kiadást. Erre az idén 120 millió forint áll rendelkezésre. Reményei szerint az idei minisztériumi költségvetés pontosítása után nem elképzelhetetlen, hogy újabb forrásokat is találjanak e terület finanszírozására.

Lelkes Lajos, a Mezőgazda Könyvkiadó vezetője arról beszélt, hogy az utóbbi években folyamatosan csökken a

mezőgazdasági szakkönyv- és a szakfolyóirat-kiadás példányszáma és bevétele is. A példányszámok és a megjelent címek mennyisége is a kritikus határ körül mozog. Bár évente mintegy 100 új szakkönyv jelenik meg a magyar piacon, ám ennek jó része utánnyomás. Az újdonságok aránya már a 30 százalékot sem éri el. A kiadóvezető szerint ezen a helyzeten mindenképp változtatni kell, mivel a szakmai könyvek és a folyóiratok közvetítik a naprakész tudást a gyakorló szakembereknek.

A mezőgazdasági könyvhónap ünnepi rendezvényrészé volt Az év szerzője,

Az év boros könyve továbbá Az év szakújságírója díjak átadása. Az utóbbi kategóriában – 20 éves szerkesztői munkásságának elismeréséül – az Országos Erdészeti Egyesület szakfolyóiratának, az **Erdészeti Lapoknak** a főszerkesztője, **Pápai Gábor** vehette át a nívós kitüntetést **Hájos László**, a Magyar Mezőgazdaság Kiadó Kft. ügyvezető igazgatójától.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége a tagság nevében ezúton is gratulál Pápai Gábornak a szakmai kitüntetéshez!

Lomniczi Gergely, Nagy László

Forrás: MTI

Helyreigazítások

Lapunk 2010. decemberi számában jelent meg **dr. Bondor Antal** és **dr. Frank Norbert** tanulmánya a klímaváltozásra felkészülés erdőgazdálkodási feladatairól (Erdőgazdálkodás a klímaváltozás tükrében, E. L. 2010. 12: 410-415). A cikkben elmaradt a hivatkozás a munkát finanszírozó Jedlik Ányos projektre

(azonosító: NKFP 6/047/2005), illetőleg a projekt vezetőjére, **dr. Mátyás Csabára** és munkatársaira, akikről az ismertetett alapelvek és gondolatok számtalán részé átvételre került. Az érintett kollégáktól és olvasóinktól elnézést kérünk.

***

Sajnálatos félreértés miatt a decemberi lapszámban megjelent Roth Gyula kupa beszámolója Folcz Tóbiás aláírás-

sal jelent meg. A szerző és a fotós **ifj. Faragó Sándor**.

***

Lapunk januári számának 32. oldalán, a Moór Arthur professzor szobrának avatásáról szóló írásban sajnálatos névelírás történt.

A Faipari Mérnöki Kar dékánja helyesen: **Prof. Dr. Jereb László**.

Az érintettektől szíves elnézést kérünk!

Figyelem, e-mailcím-változás!

fotitkar@oe.hu
titkarsag@oe.hu
erdlap@oe.hu

A Vajdaság erdői közvállalatnál jártunk

Az Erdőhasználati és az Erdőművelési Szakosztályok háromnapos tanulmányútján áttekintést kaptunk a Vajdaság erdőgazdálkodásáról.

A Vajdaság 175 ezer hektár erdejéből 131 ezret a Vajdaság Erdői Közvállalat (Vojvodinašume) kezeli. A maradékon a vízügy, a honvédség, az önkormányzat, a 22 hektár védett területen a természetvédelmi hatóság és a mezőgazdasági társulások osztoznak. A tartományban magánerdő csupán 5,5 ezer hektár – 3% – van.

Az erdőkezelés mellett mezőgazdasági területek beerdősítésével is nagy tételekben foglalkoznak. Az erdőtelepítésnek nagy jelentősége van. Ennek révén 6%-ról 14%-ra emelték az erdősültséget, de még most is jelentős számú községhatárban 1% alatti az erdősültség.

A Vojvodinašume tulajdonosa a Vajdaság tartomány. A tulajdonosi jogokat a tartományi parlament gyakorolja: vezérigazgató kinevezése, üzemtervek, éves gazdasági tervek, eredmény felhasználása stb.

A kezelt terület tulajdonosa a szerb állam.

A közvállalat négy erdőgazdaságból és egy vadászati üzemből áll. 22 hektár kivételével a természetvédelmi kezelést is ők végzik. A vadászati jog mellett a tartomány folyóinak és tavainak jelentős területén a halászati jog is a közvállalaté.

Jellemzően saját dolgozók végzik a fizikai munkát is, de alkalmaznak vállalkozókat is. Az 1800 dolgozóból 240 diplomás (ebből 160 erdőmérnök), 490 középszintű végzettséggel rendelkezik (ebből erdész 270 fő).

Az erdőfelújítást támogatja az állam, de a támogatás nem fedezi a teljes költséget.

Az erdőgazdálkodást és a természetvédelmi kezelést független erdészeti és természetvédelmi hatóság ellenőrzi.

Az erdőfelügyeleti rendszer sajátossága, hogy nincsenek szankciók. Van viszont jogkörük arra, hogy szükség esetén az erdőgazdálkodó költségére elvégeztessék a

nélkülözhetetlen munkákat. Az általunk megkérdezett állami erdészek ilyen esetről nem hallottak. Náluk az erdőfelügyelet nem korlátoz, csupán az erdőgazdálkodó által készített terveket bírálja el, és ellenőrzi azok végrehajtását, szükség esetén szakmai tanácsot ad.

A természetvédelmi hatóság a védett természeti értékek kezelését ellenőrzi. A védett területeken három zónát alakítanak ki. Az elsőben semmilyen, a másodikban korlátozott, a harmadikban korlátlanul végezhető a gazdálkodási tevékenység.

Általánosan jellemző, hogy nincs területi és időbeli korlátozás.

Ismeretlen a „befejezett erdősítés” fogalom.

Az erdőrendezési feladatokat a közvállalat látja el. Az üzemtervezés nyilvános. A lakosság és az önkormányzatok tehetnek javaslatokat. Gazdálkodást korlátozó javaslatok nem jellemzőek, mert a lakosság maximálisan elfogadja az erdőgazdálkodás iránt.

***

A Magyarország különböző helyeiről utazókat a Zombori Erdőgazdaság Bácskamonostori Erdészeti-nek vadászházának vadászterületén fogadta *Takács Márta* vezérigazgató és kollégái. Itt rövid tájékoztatást kaptunk a közvállalatról, annak működéséről és a helyi saját-

osságokról. Majd a reggeli után a Fruška gora hegységbe utaztunk.

A Fruška gora Nemzeti Parkot 1960-ban alapították. A természetvédelmi kezelést és az erdőgazdálkodást a közvállalat végzi. A fafajok 80%-a kocsánytalan tölgy, elegyes és elegyetlen állományokban. Az állományok 75%-a sarj eredetű. A korábbi nagyfokú emberi behatások ellenére nagy a biodiverzitás. Az itt megtalálható 1500 növényfajból 50 fás szárú.

A helyi kollégák a kocsánytalan tölgy felújítását és a felújítási problémáikat mutatták be.

Jellemzően egy bontás után végváganak. A bontás után 70% alatti a fedettség. Gondot okoz, hogy a tölgy ritkán terem, aránytalanul sok a túltartott faállomány, valamint a lágyszárúak elleni vegyszeres védekezés tilalma.

A vadkár nem jelentős, de az őz által okozott minőségi vadkárral már volt problémájuk. A biodiverzitás jegyében tervezik a korábban kiirtott gím visszatelepítését.

A fakitermelési költségek és faárak hasonlítanak a magyarországiakra.

Az alkalmazott fakitermelési technológiák azonosak a magyarországiakkal, de az erdei program során magyar erdészek számára különleges közelítési lehetőséggel is megismerkedtünk. Itt még alkalmazzák faanyag-közelítésre a lovakat málhahordóként is. Egy lóra 300 kg fát raknak fel a málhanyeregbe.

Szállásunk a szerémségi Mitrovica melletti Morovici vadászházban volt. A vadászház és a környezetét képező vadaskert jelenleg a honvédség kezelésében van, de a minisztériumok profiltisztításának eredményeként várható, hogy átkerül a Vojvodinašume kezelésébe.

A Sremska Mitrovicai Erdőgazdaság területén kaptunk részletes tájékoztatást az erdőrendezésről, természetvédelmi területek kezeléséről és tanulmányoztuk a kocsányostölgy-gazdálkodást.

A kezelt erdőkben 1863 óta készítenek üzemterveket. Térinformatikai szoftvert, terepi adatfelvevőt, elektromos átlalót alkalmaznak. A méréseket mintateresen végzik. A földnyilvántartási térképek kapcsán megemlítették, hogy még mindig kiválóan használhatók a monarchiabeli térképek. Az üzemtervek szűrt adatai nyilvánosak, az interneten elérhetők.

Itt csak a vágásos erdőgazdálkodást alkalmazzák, de Belső-Szerbia hegyvidékein a bükkösöket és a jegenyefenyves-bükkösöket szálalják is.

A termőhelyi adottságok miatt kiemelten fontos a sűrűn színtezett térképfedvény, hiszen a vízzel borítottság meghatározza a tervezhető célállományt.

Évi 10 km új utat terveznek.

A jugoszláv utódállamokban tilos az őshonos állományok tarvágása. Ezért természetes (természetszerű) felújítást kell alkalmazni a tölgyesekben.

- A kocsányos tölgy minél egyenletesebb kitermelhetősége érdekében nagy figyelmet fordítanak a maggazdálkodásra. 1951 óta nyilvántartást vezetnek a magtermésről. Mivel átlagosan háromévente terem náluk bőségesen a kocsányos tölgy, jó termés esetén egy évre való makkot betárolnak. Nyolc regisztrált magtermő állományból és két plantázsból gyűjtetik össze a makkot, amit a XXI. századi technikai színvonalú létesítményükben hőkezelnek, csáváznak, majd hűtőben betárolnak. Az idén 170 tonna makk betárolását tervezik. A technológia színvonalára jellemző, hogy az egyéves betárolás után sem csökken a csírákéesség 80% alá.

A tartamosság biztosítása mellett fontos szempontjuk a helyi génállományon belül erdőgazdaságilag kedvezőbb jegyekkel bíró csoport továbbzaporítása is. A bemutatott magtermő állományban több magfa 20 méterig ágaztista, hengeres törzsű volt.

- A kocsányos tölgy program. Ezeket az erdőket – az ipari forradalom hatására – először a XIX. században termelték le. Akkor ártéri keményfás társulások voltak, de mára a – vízszabályozás miatt – megváltozott a vízgazdálkodásuk.

Jellemzően 750x750 méteres szabályos hálózatban alakítottak ki erdőrészt

leteket. A felújításra nagy gondot fordítottak, előtérbe helyezték a kocsányos tölgy (szlavón tölgy) elegyarányának növelését.

- A felújítás Első bontásként kitermelik az összes nem tölgy fafajt, kiirtják a cserjeszintet. Ekkor kijelölik a 20-25 méterenkénti közelítő nyomokat.

Két évig glifozáttal totális gyom- és cserjeirtást végeznek. A visszamaradó állomány záródásától függően második bontásra is sor kerülhet. Ilyenkor 50-60%-ra is lebontják az állományt. Az első bontás utáni második vagy harmadik évben – megfelelő makktermés híján – teljes vagy részleges makkvetést végeznek. A vetéshez saját fejlesztésű függesztett vetőgépet használnak. A már kijelölt közelítő nyomon nincs mesterséges makkvetés. A felújításokat kerítéssel védik. Eddig csak vaddisznó ellen védekeztek, de a gím szaporodása miatt mostantól szarvas ellen is védelmet adó magasságúra építik.

A kocsányos tölgy újulatot két évig Rubigánnal permetezik.

A fakitermelés vezérgépe a forwarder.

Pocok ellen, saját fejlesztésként, D₃ vitaminnal védekeznek.

A nap folyamán – különböző korú állományok bemutatásával – megismertettek minket a felújítás és a nevelő vágások során kialakított állapotokkal.

- Erdőrezervátum. A Mitrovicai Erdőgazdaság területén nyolc védett terület található. Ezekből egyet már 1876-ban védetté nyilvánítottak. A 10,7 hektáros területen 240 db kocsányos tölgy található, melyek – két 60 éves példány kivételével – 350 év feletti famatuzsálemek. Itt a magyar delegáció igen gyengén vizsgázott a fekvő fa köbtartalmának becsléséből. A többség jelentősen alulbecsülte a 75 m³-es kidőlt tölgyet. Tekintettel arra, hogy 350 év óta csak két példány tudott felnővekedni, a természetes megújulás hiánya miatt a természetvédelmi hatóság már feloldotta volna a védelmet, de a helyi erdészek ragaszkodnak a további védelemhez, a teljes háborítatlansághoz. A terület a Száva árterén van. Több száz év óta változásként legfeljebb a gyalogakác csoportos megjelenését lehet említeni. A

felújulás 350 éve tartó elmaradásának okát a helyi kollégák sem ismerik.

A Mitrovicai Erdőgazdaság Klenaki Erdészeti területén nemesnyár- és feketediő-állományok megtekintésére került sor.

A nap folyamán a csemetekerti kiemelésről a fakitermelés utáni vágástakarításig bemutatták a nyárasokban alkalmazott technológiákat.

Mind felújításra, mind erdőtelepítésre saját csemetekertben előállított gyökerező fűz- és nyárdugványt használnak. Nyárból a korábbi sláger euramericana klónok helyett a deltoides klónokat részesítik előnyben. 25 éves korban 600 m³/hektár fatömeget produkálnak.

Az ültetést egy- vagy kétéves gyökerező dugvánnyal végzik, 130 cm mélyre fűrt gödörbe, 6x6 méteres vagy 7x7 méteres

hálózatban. Így elhagyják a gyérítést. Az ültetést követő hét évig intenzíven gondozzák. Évente egyszer gyomirtóznak, háromszor tárcsáznak, kétszer nyesnek.

A fakitermelést processzorral végzik. A vágástakarítást könnyen meg tudják oldani, mert a lakosság még a nyár vágáshulladékát is hajlandó saját célra összeternelni.

A szakmai program terepi részét feketediős állományok tanulmányozásával zártuk.

A búcsú munkaebédre a Karakusa vadászházban került sor, ahonnan hosszas baráti beszélgetés után hazaindultunk Magyarországra.

Köszönet dr. Zorán Tomovic kollégának a precíz, teljes szakmai áttekintést adó program szervezéséért, Takács Márta vezérigazgatónak és minden vendéglátónak a baráti fogadtatásért.

Külön köszönet Blazsev Zsifko szakosztálytársunknak a tanulmányút leegyeztetéséért és a szakszerű tolmácsolásért.

Urbán Pál

Évzáró sajtótájékoztató

Zsúfolásig megtelt az Erdészeti Igazgatóság tanácssterme, ahol az OEE Közönségkapcsolatok Szakosztálya, az Erdők a Közjóért Szakosztály és az MgSzH Központi Igazgatóság tartotta évzáró sajtótájékoztatóját. A rendezvény keretén belül immár hagyományosan került átadásra a „Kétmilliomodik hektár magyar erdő” emlékérem

sajtódíj, valamint a „Szakszerű erdőgazdálkodásért” díj.

Az eseményt megtisztelte *dr. Bognár Lajos* államtitkár, *dr. Seregi János* ügyvezető igazgató és *dr. Vajai László* főosztályvezető is.

Zambó Péter elnökünk röviden összefoglalta a megújuló OEE programját és ismertette a legszükségesebb te-

endőket, kiemelve az egységes kommunikáció fontosságát.

A „Kétmilliomodik hektár magyar erdő” emlékérem sajtódíjat *Csávás Sándor* újságíró (balra lent), az MTI munkatársa kapta. A díjat *Zambó Péter* elnök és *Wismay Károly*, az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóság vezetője adta át.

A „Szakszerű erdőgazdálkodásért” díjat *Nagy József Antal* erdőmérnök (jobbra lent) *dr. Bognár Lajostól* vehette át.

Kép és szöveg: **Pápai Gábor**

Az erdőgazdálkodás a második legkevesebbet fizető nemzetgazdasági ágazat

A KSH legfrissebb adatai szerint az erdőgazdálkodásban dolgozók hazánkban a legkevesebbet kereső munkavállalók közé tartoznak.

A mezőgazdaságban, erdőgazdálkodásban és a halászatban átlagosan bruttó 140 900 forintot keresnek a dolgozók. Ennél alacsonyabb keresete – 122 600 forint – csak a szálláshely-szolgáltatás, a vendéglátás-ágazat munkavállalóinak van.

A legjobban fizető gazdasági ág továbbra is a pénzügyi, biztosítási tevé-

kenység volt, az itt dolgozók 433 700 forintot kerestek. Ezt a területet az információ és kommunikáció – 368 700 forinttal –, valamint a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás követte 358 200 forinttal.

A KSH további hivatalos adatai szerint mintegy 2,5%-kal nőttek a tavalyi év január-novemberi időszakában a reálkeresetek – a fogyasztói árindex 4,9%-os növekedése mellett.

A múlt év első tizenegy hónapjában a bruttó átlagkeresetek 2,0%-kal, a net-

tó átlagkeresetek 7,5%-kal haladták meg az egy évvel korábbit.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete hazánkban 201 800 forint. Nemzetgazdasági szinten az átlagos nettó kereset 132 300 forint volt, amin belül a fizikai foglalkozásúaké 97 200, a szellemi foglalkozásúaké pedig 169 600 forint átlagosan. Ez 7,5 százalékkal magasabb az előző évinél.

Forrás: www.oee.hu

Díszoklevél Ormos Balázsnak

Ünnepélyes keretek között búcsúzott az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége Ormos Balázstól. A tizenkét év munka után 2010. december 28-án nyugdíjba vonult főtitkár egyesületi tevékenységét a január 18-i elnökségi ülés után rendezett díszbédén köszönte meg az elnökség. A baráti hangulatú ünnepségen az Egyesület tag-sága nevében Zambó Péter elnök igazi egyesületi relikviát ajándékozott a búcsúzó főtitkárnak. A múlt század elején eredetileg az ötvenéves tagsági évforduló alkalmából kiadott díszoklevélre ezúttal a következő szöveg került:

„Adjuk tudtára mindenkinek, akit illet! Az Országos Erdészeti Egyesület szeretettel köszönti mint nagyrabecsült tagját Ormos Balázs urat, aki 37 esztendő meghaladó idő óta hűséges és lelkes harcosa a magyar erdőgazdaság ügyének az egyesületi életben, ebből 12 esztendőn át úgy is mint az Egyesület főtitkára. A kartársi ragaszkodás tiszteletre méltó példája előtt örömmel

hajtjuk meg az elismerés zászlaját és ennek emlékeztére adjuk ki ezt a DÍSZOKLEVELET az Országos Erdészeti

Egyesület nevében. Budapest, 2011. január 18. Zambó Péter elnök. Üdv az erdésznek!”

FAKAT-Komplex.CD

Elkészült a negyedévente megjelenő, a Fazagdasági Termék és Cégladatbázist tartalmazó FAKAT-Komplex.CD 2011. januári kiadása.

A FAKAT-Komplex.CD adatbázisából sokrétű szempontok alapján lehetséges a felhasználó által keresett vállalkozások, illetve azok csoportjainak gyors kigyűjtése, listázása, exportálása, nyomtatása.

Az adatok más programokba (Word, Excel) történő exportálása egyszerű, körlevél készítésére közvetlenül is alkalmas a rendszer.

A kiadvány a FAGOSZ-nál rendelhető meg.

Az adatbázis szűkített tartalmú adatsora elérhető a www.fatudakozo.hu weboldalon magyar, német és angol kezelőfelülettel.

Forrás: FATÁJ Online

Pedagógusoknak a vadászatról

Az Országos Magyar Vadászakamara kulturális bizottsága az általános iskolai tankönyvek elemzése alapján indokoltan látta bizonyos kérdések részletesebb megtárgyalását, kiegészítését. Ezért tanfolyami tematikát dolgozott ki öt témakörre – vadászati kultúra, vadászati jog, vadgazdálkodás, vadászati gyakorlat, vadászkerölcs és hagyományápolás –, amelyet a Nemzeti Erőforrás Minisztérium akkreditációs bizottsága elfogadott, jóváhagyott (30 órás, a pedagógusok kötelező továbbképzésébe beszámító tanfolyam).

Az első továbbképzésre a Vértesi Erdőgazdaság Zrt. támogatásával Pusztavámon, a Malomerdő Ökoturisztikai

Centrumában került sor. A tucatnyi résztvevő – az akkreditációs elvárásoknak megfelelően – a gyakorlati ismeretek közvetítésén túl megismertkedett azokkal a korszerű módszertani eljárásokkal, ajánlásokkal is – szituációs játékok, brain-storming, vetélkedők, csoportfoglalkozások –, amelyek alkalmasak a mai modern eszközök – power point, demonstrációs tábla,

számítógép-projektor – segítségével e tudnivalók hatékony továbbítására, megismertetésére, elsajátíttatására. A hallgatók között a közoktatásban dolgozó pedagógusok mellett erdészeti, vadászati szakmai végzettséggel rendelkező, az erdei iskolákban is oktató szakemberek voltak.

Az ismeretek alaposabb, érzelmi oldalról is alátámasztott rögzítése céljából a vadászakamara megyei szervezete Nádasdladányban – ebédrel egybekötött – bemutató apróvadvasászatot is szervezett, amelynek során alkalom kínálkozott a vadászati hagyományok gyakorlati bemutatására, megismertetésére is.

Fácányi Ödön

Denevérkutatás a Pilisben

A denevérek kutatása Magyarországon Miskolczi Gáspár 1702-es, *Egy jeles vadkert* című munkájával kezdődött, amelyben a szerző már röviden ismertette ezt az állatcsoportot. A kor legjelentősebb denevérkutatói Petényi Salamon, Jeitteles Lajos, Frivaldszky Imre, Frivaldszky János, Daday Jenő számos cikkben tették közvéleményre eredményeiket az akkori Magyarország területére vonatkozóan. Később Méhely Lajos rendszerezte, kiegészítette az összegyűlt ismereteket: *Magyarország denevéreinek monográfiája* című munkája a századfordulón jelent meg.

Az újabb kutatásokat és a denevérgyűrzést 1951. december 16-án Topál György, a Magyar Természettudományi Múzeum főmunkatársa indította útjára, aki az 50-es években több mint tízezer állatot jelölt meg. Ő a szerzője *A Kárpát-medence denevéreinek elterjedési adatai* című műnek, valamint a Magyarország Állatvilága sorozat részeként megjelent *Denevérek Chiroptera* című, még ma is alapmunkának tekintett denevérrhatározónak. Munkája során főként a pilisi szoplaki Ördöglyuk-barlangban és a budai Pál-völgyi barlangban tevékenykedett, ahol elsősorban a közönséges, hegyes orrú, hosszú szárnyú és a patkós denevéreket jelölte. Visszafogási eredményei nagyon kedvezőek voltak, kimutatta például, hogy a Pilisben jelölt hegyes orrú denevérek leginkább DDK, DNY irányba vándorolnak.

A denevérek gyűrzése 1960-tól az 1980-as évek végéig gyakorlatilag teljesen leállt. A szünet után, 1990-től Dobrosi Dénes kezdeményezésére újból megindult a magyarországi denevérek gyűrzése, de ekkor már szigorú szakmai és

etikai szabályok között, kizárólag függőhálókkal történtek a befogások. A Magyar Denevérkutatók Baráti Köre (MDBK), amely sok fiatal kutatót indított útjára, 1992-ben alakult; ezt követően országsszerte több denevérekkel foglalkozó csoport és egyre több szervezet vett fel programjai közé denevérfaunisztikai vizsgálatokat, kutatási témákat.

A gyűrzés egy módszer, segítségével többek között információt kaphatunk a különböző denevérfajok és populációk helyhűségéről, az állatok téli és nyári szálláshelyeiről, az azok közötti távolságról. Az utóbbi időben pedig – a kor színvonalának megfelelően –, terjedőben vannak a genetikai vizsgálatok is, ami elsősorban a taxonómiai problémák megoldására, de a populációk elkülönítéséhez is eredményesen használható. Az állatok jelölése és visszafogása alapján becsülhető, illetve kiszámítható a populáció mortalitása, túlélése.

Jelenleg hazánkban a denevérek egyedi jelölésére kizárólag szabályos profilú, angol gyártmányú alumínium gyűrűket használnak, melyeken – a madárgyűrűkhöz hasonlóan – „Budapest” felirat és egy azonosító szám található. A gyűrűnek – eltérően a madárgyűrűktől – két lekerekített, ún. talpa is van,

melynél fogva a gyűrű nem sérti fel az állat szárnyvitorláját, hanem arra könnyedén rásimul. A denevérek befogása, gyűrzése hazánkban is szigorú szabályokhoz kötött, többek között csak adott tájegységekben és az indokolt, előre elfogadott éves kutatási tervben szereplő fajokat lehet gyűrzni. Több denevérfaj augusztus végén, szeptember elején ún. párzóhelyeket keres fel, amelyek többnyire különböző mészkőbarlangok, víznyelők. Ezeken az őszi nász helyeken egyetlen éjszaka folyamán akár több száz denevér is megfordulhat, ezért az adatszerzés ebben az időszakban a leghatékonyabb.

A Dunazug-, valamint a Visegrádi-hegység barlangi denevérfaunájára irányuló legutóbbi átfogó vizsgálatot 1992-től az MDBK Budapesti Denevérvédelmi Csoport szervezésében Dobrosi Dénes, Csanádi Dávid, dr. Molnár Viktor és Molnár Zoltán denevérgyűrző vezeték, az adatszerző munka azonban 1997-ben leállt.

Most, tizenhárom év kihagyás után, 2010 tavaszától e térség denevérkutatása új lendületet vett, melynek célja – folytatva az elődök alpmunkáját – a rendszeres adatszerzés és a monitoring. Ennek során a régebbiről ismert nászbarlangok és erdei élőhelyek (erdei kistavak, források) környékén végzett hálózások, valamint a telető állományok ellenőrzése kapnak hangsúlyt. Az eltérő élőhelyekről származó információk a tudományos igényű adatszerzésen túl, a különböző kezelési tervekben közvetlenül is felhasználhatók.

Kováts Dávid
Fotó: Pápai G.

Magánerdészeti közfoglalkoztatás ante portas!

Nagy örömünkre szolgált, hogy a MEGOSZ évek óta tartó erőfeszítései eredményeként a közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010.(XII. 31.) kormányrendelet az erdőgazdálkodókat általánosságban nevesítette a támogatható körben (6. § (2) f.), így a magán erdőgazdálkodók számára is megnyílt az út a programban való részvétel előtt!

A magánerdészeti közfoglalkoztatásról szóló pályázati kiírás ugyan még nem jelent meg, de információink szerint annak előkészítése folyamatban van, és nagyon reméljük, hogy a tavaszi közcélú erdészeti munkákra már a magánerdőkben is igénybe lehet venni. A MEGOSZ az előzetes felmérések alapján országosan mintegy 1500 főre becsülte azt az igényt, ami a magánerdőkben jelentkezhet a közfoglalkoztatottak alkalmazására. A program olyan közcélú tevékenységeket érinthet, mint például az erdészeti feltáró utak, sétautak,

turistautak és tanösvények karbantartása, parlagfű- és gyommentesítés, invazív növényfajok visszaszorítása, erdei tüzek megelőzését szolgáló feladatok, erdei szemétygyűjtés és elszállítás segítése, közjóléti eszközök kihelyezése, felújítása, karbantartása vagy éppen a vágástakarítás, ha annak dokumentált célja a tűzifaigények szociális, kedvezményes kielégítése. A pályázat várhatóan megfogalmaz egy minimális létszámot, ami alatt nem lehet közfoglalkoztatási projektet indítani, de reménykedünk abban, hogy ennek a foglalkoztatási hátnak az elérését nemcsak az egyéni erdőgazdálkodók, hanem azok társulásai számára is lehetővé teszi. Úgy érezzük az eddig szépen fejlődő magánerdészeti szakirányítói hálózat kiemelt szerepet játszhat majd a munkák szakmai felügyeletében, irányításában is –

ha ugyan lesz még akkor erdészeti szakirányítói hálózat.

A MEGOSZ nemcsak ötletgazdája volt a magánerdészeti közmunka, közfoglalkoztatás gondolatának, hanem a jövőben is folyamatosan nyomon kíséri, segíti a tervezett program pályázatainak megírását, azok szakmai megvalósítását, egységes adminisztrációjuk biztosítását, megeremtmve a témában a napi kapcsolattartást és információáramlást az érintett felek között. Ennek érdekében – ha a tervekben valóság lesz – a MEGOSZ erre a célra külön szakmai referens alkalmazását tervezi és addig is kéri, várja a magánerdős közfoglalkoztatási program iránt érdeklődők megkereséseit, kérdéseit a MEGOSZ bármelyik elérhetőségén (06-1-391-42-90, fax: 06-1-391-42-99, e-mail: megosz@mail.datanet.hu)

Dr. Sárvári János
MEGOSZ

Nem találtak visszhangra javaslataink az Új Széchenyi Tervhez

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ) a magyarországi erdők 42%-át kitevő, mintegy 500 ezer erdőtulajdonost reprezentáló magyar magánerdők legjelentősebb szakmai szövetségeként, a tagság körében végzett széles körű felmérés és a beérkezett vélemények alapján véleményezte az Új Széchenyi Terv tervezetét. Kértük a terv megalkotóit és véglegesítőit, hogy vegyék figyelembe az erdőkkel, az erdőgazdálkodással, mint a jelenlegi tervezetben méltánytalanul alulreprezentált területtel kapcsolatos javaslatainkat. A FAGOSZ szintén megfogalmaz

ta észrevételeit a tervezettel kapcsolatban. A két szövetség javaslatait röviden az alábbiakban foglaljuk össze.

A terv kiemelt prioritásként kezelte a klímaváltozást és az energetikai szektort érintő mitigációs és adaptációs feladatokat. Ez magába foglalja az ÜHG-k kibocsátás-csökkentését, a klímabarát beruházások ösztönzését, a környezet-tudatosság és a társadalmi elfogadottság növelését.

A légköri szén megkötésére és tartós tárolására azonban legalább olyan nagy szükség van, mint az ÜHG-k kibocsátás-csökkentésére. A legnagyobb szá-

razföldi szénelnyelők és tárolók pedig az erdők, illetve az élő fa és a feldolgozott, fából készült tartós használati cikkek. Ezért fontos az új erdők létrehozása (erdőtelepítés) és a meglévő erdők szénmegkötő képességének növelése. Az ország szén-dioxid-kvóta bevételeinek egy részét – az elmondottak alapján – erre szükséges fordítani.

Zöld foglalkoztatási fejezetben a tervezet nem foglalkozott az erdőgazdálkodásban dolgozókkal, holott az erdőgazdaságban több tízezer fő, elsősorban alacsony képzettségű, vidéken lakó állampolgár számára nyílik folyamatos vagy szezonális munkalehetőség az erdőtelepítésben, az erdő felújításában, nevelésében, az erdészeti szaporítóanyag termesztésben, parlagfű-eltávolításban és az energiaerdők létrehozásában, kiter-

melésében, egyéb erdei biomassa begyűjtésében, feldolgozásában

Nem tartottuk helyes megközelítésnek, hogy az erdőgazdálkodással és a faiparral csak úgy foglalkozik a terv, mint a biomassa-fogyasztó energiatermelők energiahordozó forrását kibocsátókkal. Ez rendkívül helytelen, hiszen elégetni csak azt szabad, amit magasabb értékű terméként nem lehet értékesíteni, illetve amiből értékesebbet előállítani nem lehet. Nem a melléktermék, az eselék oldaláról kell e szakterületeket közelíteni, hanem a minél több hozzáadott értéket tartalmazó használati és ipari termékei felől.

A faipart azon sajátossága miatt javasoltuk külön megemlíteni, mert a fa az egyetlen olyan nyersanyag, melyet felhasználva az hosszan tárolja a szenet, így nyilvánvalóan előnyös a fa használata más anyagokkal szemben a klímaváltozás fékezése érdekében. Így a faipar fej-

lődését a klímaváltozással szembeni küzdelem miatt is pártolni célszerű.

Az új tervben tehát meg kell teremteni a lehetőségét, hogy a meglévő, de nehezen kihasználható kapacitások termelővé tétele érdekében ezen erdei útépitési beruházások prioritást élvezzenek. Ennek számos járulékos haszna is lenne, ugyanis az ökoturizmus fejlesztésével növelni lehetne az erdők jövedelemtermelő képességét, továbbá az erdők turizmus általi terheltségét is irányítani lehetne, miáltal a természeti környezet kevésbé károsodna.

Az elmúlt fél év közös munkájának, társadalmi vitáinak és szakmai konzultációinak eredményeként elkészült az Új Széchenyi Terv, a „Talpra állás, megújulás és felemelkedés fejlesztéspolitikai programja”, amelyet 2011. január 14-én Budapesten, a Marriott Szállóban dr. Orbán Viktor miniszterelnök, Matolcsi György nemzetgazdasági minisz-

ter és dr. Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter, mutatott be.

Nagy érdeklődéssel vettünk részt az ismertetőn. Az Új Széchenyi Terv az alábbi hat program köré csoportosul: Foglalkoztatási Program, Gyógyító Magyarország - Egészségipari Program, Közlekedésfejlesztési Program, Tudomány-Innovációs Program, Vállalkozásfejlesztési Program, Zöldgazdaság-fejlesztési Program (www.ujszecenyterv.gov.hu).

Átolvasva a helyszínen megkapott pályázati kézikönyvet, illetve az egyes programokban szereplő pályázati lehetőségeket szomorúan vettük tudomásul, hogy javaslatainkat a program szerkesztői figyelmen kívül hagyták, az erdő, az erdőgazdálkodás nem kerültek nevesítésre csupán a „Biomassa felhasználás a zöld gazdaság-fejlesztési” programban egy rövid utalás erejéig.

Dr. Somogyvári Vilmos

MEGOSZ

Levél az államtitkárhoz

„Bencsik János
államtitkár úr részére
Klíma- és Energiaügyért Felelős Államtitkárság
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Dátum: Ajka, 2011. február 7.

Tisztelt Államtitkár Úr!

A Biomassa Erőművek Egyesülete nevében ezúton szeretnénk találkozót és egyeztetést kezdeményezni a villamos energia törvény közelgő módosításával kapcsolatban. Az elmúlt év végén lezajlott a T/1941-es számon beterjesztett törvényjavaslat vitája a parlamentben és a hamarosan kezdődő tavaszi ülésszak egyik első megszavazott törvénye lehet. Még a törvényjavaslat részletes parlamenti vitája előtt módot szeretnénk találni arra, hogy a 2011. január 31-ig benyújtott módosító javaslatokkal kapcsolatosan megosszuk az általunk képviselt erőművek véleményét.

Komoly aggodalmat váltott ki a megújuló energiában érdekelt iparági szereplők körében az a módosító javaslat, amely jelentősen csökkentené a kötelező átvételi tarifákat visszamenőlegesen és hosszú időszakon keresztül. Ugyanakkor a 2020-ig szóló Nemzeti Megújuló Cselekvési Terv hosszú távú működést, kiszámítható jövőt kívánna meg a megújuló energiával működő cégeknek.

Mivel eddig hivatalos álláspont nem született a minisztérium részéről az üggyel kapcsolatban, és a módosító javaslat valódi okát és célját sem mutatták még be a médiában megjelent találgatásokon túl, ezért közvetlenül szeretnénk tájékoztatást kapni a törvénymódosításról.

Úgy véljük, a személyes találkozó a legalkalmasabb formája ebben az ügyben a szakmai egyeztetésnek, elsősorban azért, mert a törvényjavaslat elfogadásának menetrendje miatt nincs másra sem idő, sem pedig hely.

Mivel a villamos energia törvényt érintő módosítások az erőművek létét,

napi működését, közvetlen és közvetett ellátási kötelezettségeit alapvetően befolyásolhatják, az iparági szereplőknek kötelessége tárgyaló félként fellépni ebben az ügyben. Reméljük, hogy a módosítások tekintetében Önben megtaláljuk azt a tárgyaló partnert, akivel érdemben tudunk egyeztetni. Ezt a reményünket erősíti az a tudat, hogy az elmúlt időszakban is nyitott volt az Államtitkárság az iparági kérdések véleményezésére. Az iparági szereplőknek Ön által küldött újévi levél is azt bizonyítja, hogy építenek és számítanak a gazdasági szereplőkkel folytatott párbeszédre.

Tisztelettel

Biomassa Erőművek Egyesülete”

Az OEE Szeniorok Tanácsa tájékoztatója

A Szeniorok Tanácsa évzáró szokásos ülését 2010. december 9-én, a meghívóban meghirdetett napirend szerint tartotta – a fűtési idényre bevezetett takarékosági intézkedések következtében – a MTESZ Kossuth Lajos téri székházának tárgyalójában.

Dr. S Nagy László elnök az üdvözlések után megnyitójában a felkért előadó és újabb tagjai számára ismertette a Szeniorok Tanácsa programját, célkitűzéseit és változta a tagság összetételét – érzékeltetve, hogy a törzslétszámban meghatározó a nagy tapasztalattal rendelkező, köztisztviselőben álló és magas OEE kitüntetésekben részesültek aránya. Továbbiakban kitért az Erdők Hete rendezvény jelentőségére, megítélésére, valamint a szakmánkat foglalkoztató, fontosnak ítélt témákra, kiemelten az állami erdők kezelésének jelenleg ismeretlen alakulására; az OEE elhelyezési gondjaira stb.

Ezt követően felkérte Vajai Lászlót, a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztályának vezetőjét a „Tájékoztató az erdészeti ágazat új közigazgatási helyzetéről” szülő gondolatainak közlésére.

A tájékoztató elején megjegyezésre került, hogy a nagy élettapasztalattal és gazdag szakmai múlttal rendelkező hallgatóság nem könnyíti meg a dolgát, de bármiről is essék szó, az esetleges politikai felhangú hatásra sem kíván elmenni olyan irányba, amely a hivatali feladataihoz illő elvekkkel összeegyeztethetetlen.

Előljáróban jelezte, kinevezése előtt hangot adott azon véleményének, mely szerint a vállalható részleg igen összetett, mivel az erdészet – nagyságrendjénél, országos területi kiterjedtségénél fogva – kitenné egy egész főosztály feladatkörét. Idézte, hogy „Nem tartom magam az ország főerdészének, nem is vagyok az, azonban minden erőmmel igyekszem a több irányú bizalomnak megfelelni”. Vázolta továbbá, az Erdészeti Osztály létszámát és összetételét, amelyet nem tart kielégítőnek. Azzal, hogy a Minisztériumból kihelyezték a hatósági feladatokat, az „kiürült”, és az ágazat stratégiai irányítása is „gyengült”. Az egyes szakágazatokról, melyek főhatósági szintű igazgatási feladatokat látnak el, csak háromszoros áttétellel kaphatnak valami reális, hiteles képet. Az elmúlt évtizedekben megélt változások nem használtak a szakmának. Em-

lékezett a „rég szép időkre”, amikor a természetvédelem az erdészetből nőtt ki. Nem volt szerencsés a természetvédelmi társadalmi szolgálat létrehozása, mert az erdészet és természetvédelem érdekellentétei, a közöttük kialakult ellenségeskedés innen is eredeztethető. A szélsőséges társadalmi szervezetek pedig többet ártanak a szakmának és a társadalomnak, mint használnak.

A szakmának azonban számolni kell az új kihívásokkal, az erdőben megjelenő új szereplőkkel; a városi – közjóléti szolgáltatásokra kitérő – polgárokkal, a vadászokkal stb.. Az utóbbi tíz esztendőben megváltozott a finanszírozási rend. Jelenleg 16–17 címen adható valamilyen, valamekkora – az erdészet-hez kapcsolódó – támogatás. Az előirányzat szerint 40 milliárd körüli összeg áll rendelkezésre 2013-ig, amely valamilyen úton elérhető. Közelharc lesz a forrásokért. Egy biztos, hogy ebben az évben költségvetési forrásokra alig lehet számítani. Az EU-s forrásokat pedig az eddigi gyakorlattól eltérően, jobban kell hasznosítani. El kell mozdulni az alig kihasználástól a teljes kihasználásig. Nem kedvez az ágazatnak, hogy a legtöbb támogatáshoz csak a magán erdőgazdálkodók juthatnak hozzá. Az első fél évben – a soros magyar EU-elnökség idején – ki kell használni a benne rejlő lehetőségeket. Oldani kellene az állami tulajdon hátrányos helyzetét, főleg a közjóléti és környezetvédelmi feladatokkal kapcsolatban.

Az MFB a 100%-os tulajdonos, így nyilván profitot is kell termelni. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes megbízá-

sa alapján erdőstratégiát kell összeállítani, benne az állami erdők kezelésének teljes vertikumával. Vagyis az erdészeti részvénytársaságok gazdálkodását nem abban a szemléletben kell tervezni, mint korábban, mivel a vidékfejlesztési, közjóléti szerep meghatározóbb lesz, és ehhez igazodnak a támogatások is. A szervezeti változások – ha lesznek – még nem ismertek. Az igazgatásban sok új ügyféllel kell dolgozni, akik alig vagy egyáltalán nem tájékozottak. A szakirányítást az előző súlypontoknak megfelelően kell módosítani. Az erdőfelügyelet ügyintézését úgy kell megerősíteni, hogy polgárbaráttá váljon. A minisztérium SZMSZ-e szerint az egységes mezei őrszolgálatot a minisztériumnak kell megszervezni. 2011-ben erre még nemigen lesz forrás. Az erdő- és vadászati törvény módosítására sok javaslat érkezett, feldolgozásuk a jövő év elejére várható. Az erdőtörvény szerkezetileg nagyon stabil. A végrehajtást kell egyszerűsíteni, felelősségteljesebbé tenni.

A vadászati törvényben mélyreható változások várhatók. A túlságosan nagy vadlétszám önmagát és élőhelyét veszélyezteti. Már most öt megye túllőtte azt a megemelt nagyvad-tervet, amelyet jövő évben kívánunk kiadni. Az erdészet és természetvédelem kapcsolatában – véleménye szerint – javulás várható azzal, hogy egy tárca kebelén belül van mindkét szakterület. A véderdőket nem célszerű átadni kezelésre a nemzeti parkoknak. A vázoltak után előadónk megköszönte a meghívást, a lehetőséget, hogy a Szeniorok Tanácsa

tagjaival találkozhatott és máskor is, szívesen bekapcsolódna a Szeniorok rendezvényein a véleménycserébe.

Dr. S. Nagy László megköszönte az előadónak, az ágazat irányításával kapcsolatos gondolatait, felajánlotta a jövőbeni együttműködés lehetőségét, továbbá azt, hogy a főosztályvezető részére valamennyi rendezvényükre el fogja küldeni a meghívókat. Nyilván most lesz lehetőség hozzászólásokra, véleménycserére, a szakmai kérdések megvitatására, de a sok fontos szakmai kérdés mellett essék szó az Egyesületet az „újrakezdéssel” kapcsolatban foglalkoztató dologról is, nevezetesen abból az apropóból is, hogy ma miért ebben a teremben ülésünk. A MTESZ-t, mint szövetséget – mint a műszaki értelmiség igen fontos „műhelyét” – létfeltételeiben rendítette meg a válság. A megélhetési gondok kihatnak az Erdészeti Egyesületre is, mivel saját elhelyezési problémáját is felerősítette. Tény viszont, hogy sokszor, sok helyen szó esett róla – de még nem elégszer –, hogy épült a 160 éve alapított Egyesületnek – a tagok összeadott pénzéből, az Alkotmány és a Honvéd utca sarkán – egy székháza, és az új kezdetben ille- ne megtalálni a módját, hogy ott az OEE újra birtokba kerülhessen. Ehhez kérte a főosztályvezető segítőkész közreműködését, az esetleges tárgyalási helyze- teit „érvényesítendő”.

Másik kiemelhető közös feladat a korábban említett erdőstratégia készítése, amely viszont nem jelenthet újat. Is- mert, hogy lényegében van egy – a Kormá- ny 2004-ben 1101-es számú határozatával megerősített – Nemzeti Erdőstra- tégiánk, melyhez igazodva, súlypontok aktualizálásával ajánlatos az új tervet el-

készíteni. Vagyis csak az aktuális, takti- kai javaslatainkat kell jobban értelmez- ni, hogy beépülhessen a minisztérium éves terveibe és – mivel az ENSZ 2011- et az *Erdők Évének* szenteli – a sajátos súlypontok kiemelésével az EU-s vi- szonylatban is célszerű megfeleltetni.

Továbbiakban az elnök lehetőséget kínált a hozzászólások kifejtésére.

Véleményt nyilvánítottak: dr. Erdős L., Czebei S., Halász G., dr. Halasy Gy., dr. Király P., Köveskúti Gy., dr. Szász T., Tollner Gy. A szenior kollégák véle- ménye, ajánlásai a következőkben összegezhetők:

- Az ágazatról szóló döntéseket csak szakmai alapon kérielt elvek, tervek alapján szabad hozni.

- A szabályozás egyszerűsítésével el kell érni, hogy sokkal kevesebb legyen a hatósági ügyek száma, közérthető, pontos szakmai tartalommal.

- A nemzeti parkok kellenek, mert hasznos szolgáltatást nyújtanak a társadalomnak.

- A tájvédelmi és természetvédelmi területek kijelölésénél olyan szemléle- tet kell kialakítani, amely szerint a kör- nyezet valamennyi elemét figyelembe veszik.

- Többek egybehangzó véleménye szerint, az erdőszet nem hallatja eléggé a hangját, nem szerepel eleget a nyilvánosság előtt, ezen a helyzeten változtatni kell. A tapasztalat szerint szükség van a társadalmi szervezetekre, de felelős- séggel.

- A főosztályvezetőnek a szakág hangulatát érintő megjegyzésére reagál- va észrevételezték, hogy nem lehet po- litika nélkül megoldani a szakmai kér- déseket sem. A kapcsolati tőke érvé- nyesítésének sok formája van, és aktua-

lizált módszereit nem szabad elhanya- golni; mert azok mindig „működnek”, csak másként.

- Felmerült az idősebb tagtársak ré- széről – akik a korabeli kincstári erdő- gazdálkodásban is részt vettek –, hogy a tevékenységek szakmai hasznossága, tervezhetősége attól függött mi módon ellenőrizték az üzemterv szerinti gaz- dálkodás végrehajtását az erdőfelügye- lőségek. Hogyan történik ma a terve- zés, a végrehajtás és az ellenőrzés?

- Az erdőszeti kutatás történetére hi- vatkozva, súlypontos kutatásra van szükség, kiemelve az erdőszeti oktatás- sal való szoros, tudományos kapcsola- tát, egymásra épülését.

- Ajánlatos az erdei turizmussal szo- rosabb kapcsolatot kiépíteni és erről az Erdészeti Lapokban több információt közreadni.

- Kiemelésre került, hogy az erdőre vonatkozó jelenlegi szabályozás – a tör- vény, végrehajtási rendelete, az erdő- rendezési szabályokat tartalmazó útmu- tató – alkalmas keretet biztosít a tarta- mos erdőgazdálkodás tervezéséhez, a végrehajtáshoz és a gazdálkodás ellen- őrzéséhez is. A hatósági jogkör, az eh- hez szükséges szigor is hozzárendeli.

- Az igazgatás szervezetei most a magyar erdők hatósági feladatait más- fajta nehézségekkel küzdve szolgálják, annak ellenére, hogy a jogszabályi kör- nyezet valóban bonyolult eljárási rend szerint próbálja érvényesíteni az előírá- sokat, hiszen az 1990-es rendszerváltás által generált problémák máig hatnak. Az eljárási rendden viszont feltétlenül egyszerűsíteni kell. Erre talán éppen az OEE feladatában készülő, az erdőgaz- dálkodás teljes körét átfogó koncepció- ban lehetne helyet szorítani. De korrek- ciós lehetőség nyílik még a kormányhi- vatalok működésének beindításánál is.

- Kiemelésre került, hogy a jövőben az erdőszetnek a kormányzati, főbató- sági hierarchiában a jelenleginél min- denképp nagyobb szerepet kellene szánni, mivel így nem látszik biztosí- tottnak a magyar erdők jövője. Jó pél- dának említhető az OEF hajdani szerve- zete és szerepe.

- Az azonban helyesnek ítéltető, hogy a vidékfejlesztési adottságokkal, közjóléti szereppel egyre többet foglal- kozunk, nem elhanyagolva az erdők arányos gazdasági jelentőségét, hiszen a szakszerűen kezelt erdő megfelel a gazdasági haszon szolgáltatása mellett, valamennyi más funkciónak is.

- Miután az agrártárcán belül műkö- dik az erdőszet – bár ez a minisztérium

nevéből nem derül ki – kíváncsiak volnának olyan erdészeti politikai síkon dolgozó erdész szakembereknek teret engedni, akik az agrárvonallal eredményesebben tudnának szót érteni, akik az agrárpolitika alakításában is részt vennének. Továbbá nagyon hiányolható, hogy nem jelenik meg a nyilvánosság előtt a fagazdaság szerepe, jelentősége!

– Nagy jelentőségű esemény, hogy a szakma politikai és társadalmi vezetése itt ül egymás mellett. Reményre jogosít, hogy a mai ülést gyümölcsöző, gyakorlati haszonnal járó együttműködés követi.

– Nem kell megint teljesen új koncepciót kitalálni. Van a szakmának egy közmegegyezéssel készült, a kormány által elfogadott Nemzeti Erdőstratégiája. Az Erdők Hete rendezvényén a miniszterelnök-helyettes által kért, az erdészeti ügyekre vonatkozó tanulmányban az Egyesület a korábbi stratégiánk lényegét erősítse és a fontosabb hangsúlyok szerint módosítsa, bővítsa, hogy fejezzük már végre be egy jól megalapozott koncepciót. Az első – általános érvényű – erdőtörvényünk 55 évig, az 1961. évi erdőtörvény 35 évig volt érvényben. A jelenlegi alig múlt egyéves és máris maceráljuk. Tudjuk, hogy az alaposan elpuszkázott privatizáció hatása alatt készült a korábbi, túlszabályozott körülményeket teremtő erdőtörvény. Végigkövethető az állami erdők feltétele. Most előtűnik a lehetőség – ha az ígéretek be is váltják –, hogy az állami erdők alkotmányos védelem alá kerüljenek. A magánerdők kezelésében pedig jobban érvényesülhetnek a piaczgazdaság szempontjai. *Ezt kérték az itt ülő vezetőktől is.*

– Foglalkozni kell egy másik aktuális szakmai és társadalmi problémával is.

Nevezetesen mi legyen a megtermelt fával? Aki figyeli a napi sajtót – „Eltűzelik az erdőket” stb. – beláthatja, hogy holisztikus szemléletű vizsgálat eredményei alapján lehet csak hitelesen és egyetemesen megnyilvánulni. Korábban az egész erdőgazdaságot – a fafelhasználással és kereskedelemmel egyetemben – kezelték, és ezt ajánlani lehet a jövőre nézve is.

– Kérdés hangzott még el az osztatlan közös tulajdoni forma várható alakulásáról. Mi újság ezen a téren?

– Javaslat hangzott el, hogy a mezőgazdasági nagy fejlesztésekkel összhangban kell a kiemelt szakkérdések megoldását tervezni, időzíteni és jól politizálva az együttműködést, generálni.

– *Köveskúti György* tagtársunk ismertette, hogy a „Piaristák az erdészeti szolgálatában” elnevezésű felmérésre tettek javaslatot, és azok, akik adalékokat tudnak ehhez nyújtani, tegyék meg nála.

– *Tollner György* felhívta a figyelmet az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének „Erdészeti és Faipari Híradó” c. lapjára, amelyet igen igényesen, naprakész információkkal szerkeszt *dr. Király Pál* tagtársunk, amiért ismételten elismerésünket fejezzük ki.

Halász Aladár gondolatai a Szeniorok Tanácsa tagságához irányultak, jelezve, hogy mai átalakuló folyamatban érdemes vissza is tekinteni. A régebbi időkből idéz ma is megszívlelendő megállapításokat. Ismerteti a Madridi Erdészeti Világkongresszus idején az erdészeti foglalkoztató problémákat, felsorolja azokat a tennivalókat, amelyek a világ erdészeti nehézségeit volt hivatva megoldani és néhány számadatot az akkori fafelhasználásról:

– be kell kapcsolni a termelésbe azo-

kat az erdőterületeket, ahol eddig még nem volt termelés;

– világméretben növelni kell az erdőtelepítést az állami források bekapcsolásával, célszerűen a gyorsan növő fafajok előtérbe helyezésével;

– az erdőgazdálkodás és faipar minden szintű integrációjával vonjuk be a hasznosításba azokat a faanyagokat, amelyek eddig a választékokból kimaradtak;

Zambó Péter, az OEE elnöke az elhangzottakra válaszul is jelezte, hogy dolgoznak azon a normaszövegen, amely az alkotmányban kifejezné az erdők jelentőségét, szerepét. Az azonban nem egyszerű, mert a szövegezésére – a jelek szerint – az egészséges életmóddal összefüggő joghoz kapcsolva nyílik lehetőség. A koncepció elkészítésére megalakult szűk körű bizottság a lehetőség függvényében elkészítette a címekre bontott témavázlatot, ill. javaslatot. Fontosnak tartja, hogy jó összefoglaló készüljön el. Sarkalatos kitételek közé tartoznak: állami erdőt csak állami erdőgazdaság kezel; megszervezendő az egységes őrszolgálat stb..

Ismertette továbbá a legutóbbi elnökségi ülés fejleményeit, jelezve, hogy az elnökség elfogadta *Ormos Balázs* főtitkár nyugdíjba vonulási kérelmét. A tavaszi küldöttülésig *Lomniczi Gergely* látja el az ügyvivő titkári feladatot. Vázolta az Egyesület gazdálkodásának a helyzetét, nehézségeit, az elnökség munkamegosztását, tagjainak elkülönülő feladatait, a reszortok felelőseit, illetve az Erdészeti Lapok és a tagság viszonyát, kapcsolatát. Aki tag, az kapja meg az Erdészeti Lapokat stb..

Vajai László a felmerült kérdésekre vonatkozó összefoglalójában ismerteti az MgSzH – mint a tervezési és ellenőrzési feladat gazdájának – szervezeti felépítését, a vezetésben beállott változásokat és kijelenti, hogy az ellenőrzési feladatok ellátásához ma még adottak a feltételek. Ezzel összefüggésben, főbb vonalaiban ismerteti a Vidékfejlesztési Minisztérium szervezeti felépítését és vezetőinek személyi összetételét, hogy 2011. január 1-jétől, a kormányhivatalok megalakulásától kezdődően várható változások, melyekről még pontosan nem tudják, hogyan működnek. Egyetért viszont abban, hogy az ágazat irányításból a politikát nem lehet kizárni, most nem is erre helyeződik súlypont. Utalt arra, hogy a politikai személyiségek hogyan vállalnak szerepet az erdészeti céljainak megvalósítása érdekében. Név szerint említette *Semjén*

Zsoltot, aki kellő politikai erőt jelent az erdészeti ágazat érdekeinek az érvényesítéséhez.

Dr. S. Nagy László elnök, rövid összefoglalójában kiemelte, hogy a Szeniorok Tanácsa, Zambó Péter elnökkel egy közös véleményserét kíván szervezni az Egyesületen belüli együttműködésről, illetve az elnökség elvárásairól.

A következőkben a Szeniorok Tanácsa évzáró üléseinek már hagyományossá váló „korosztályos” „jubiláns” kollégák köszöntésére került sor. Ez a kedves, meghatározó mozzanat, amikor a 70 év felettiek közül azoknak – 5 évenként számítva –, akik kerek évfordulóhoz érkeztek, a jubiláló tagtársaknak, az OEE és Szeniorok Tanácsa elnökének aláírásával ellátott EMLÉKLAPOT ad át, baráti köszöntő szavak kíséretében. A köszöntő ünnepélyességét eme-

lendő, művészi kulturális műsor teszi még színvonalasabbá a baráti, kollegiális gesztust. Ez alkalommal Dévai Nagy Kamilla előadóművésztől hallottunk karácsonyi hangulatú dalokat, énekeket gitárkísérettel. Köszönet a művésznőnek, hogy kedves dalaival és szívhezszóló felvezető szavaival gazdagította, a mi kis ünnepünket.

85 éves jubileumi Emléklapot kaptak: dr. Erdős László és Fúják József.

80 éves jubileumi Emléklapot kapott: Tollner György.

Az ünnepséget követően az elnök megköszönte Vajai Lászlónak az őszinte és korrekt tájékoztatást, felajánlva a tagság tapasztalati képességéből származó segítségét, és munkájához jó egészséget kívánt.

Rövid szünet után folytatódott az ülés. Az elnök összefoglalót adott a

még fontos eseményekről, majd ismertette a Szeniorok Tanácsa jövő évi várható programját, melyhez további javaslatokat kért. Felvetette a gyakoribb – téli időszakban esetlegesen a havonkénti – üléseket, hogy az aktuális szakmai témákat kiérleltebben tudjuk megvitatni és közreadni. Az ülések gyakoriságának növelésével egyetértett a tagság, de az időpontok meghatározását a célszerűség függvényében ajánlották megfontolni, ezért a kérdés eldöntése a jövő évi első ülésünkre halasztódott.

Az elnök megköszönve az aktív véleménynyilvánításokat mindenkinek békés, áldott Karácsonyt és eredményekben, egészségben bővelkedő Új Esztendőt kívánva az ülést bezárta.

Összeállította:

Halász Gábor, dr. S Nagy László

Elnökségi jegyzőkönyvek

Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület Elnökségének

2010. október 29-i, 10.30-kor kezdődött üléséről

Az ülés helyszíne: OEE Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

Jelen vannak:

Elnökség tagjai: Zambó Péter elnök, Kiss László általános alelnök, Szabó Vendel technikus alelnök, Mocz András magánerdős alelnök, Haraszi Gyula EL SZB elnök, Csépanyi Péter, Ripszám István, Cserép János, Szabó Tibor régióképviselek.

Tanácskozási joggal:

Bak Julianna EB elnök, dr. Sárvári János, a MEGOSZ ügyvezető elnöke, az OEE könyvtár őr, Ormos Balázs főtitkár, Pápai Gábor főszerkesztő, dr. S. Nagy László, a MTESZ volt alelnöke.

Kimentését kérte: Gencsi Zoltán, Nagy Imre régióképviselek

Zambó Péter elnök köszöntötte az elnökségi ülésen megjelent elnökségi tagokat és a meghívottakat. Megállapította, hogy az elnökség 9 fővel határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Ormos Balázst, jegyzőkönyv hitelesítőnek Csépanyi Pétert és Haraszi Gyulát kérte fel, mellyel az elnökség tagjai egyetértettek. Az elnökség a napirendet elfogadta.

Zambó Péter elnök tájékoztatta az elnökséget, hogy az egyesület átvilágításának első hulláma lezajlott. Az anyagot az egyesület november végi közhasznúsági jelentésével együtt a decemberi elnökségi ülés tárgyalja. Ez évben kell még rendezni a függő tételeket. Elkészült egy vezetői információs dokumentum, mely negyedévente ad tájékoztatást az elnökségnek a pénzügyekről. Jelen állás szerint a Nemzeti Földalap birtokhasznosítási bizottságai után kapott összeg hiá-

nyozni fog az egyesület bevételei közül. Szükséges a számvetési politika aktualizálása és elfogadása.

Az Erdészeti Nyílt Nap volt a következő napirendi téma. Zambó Péter elnök kiemelten sikeresnek minősítette a rendezvényt. Köszönetét fejezte ki a szervezésért Ormos Balázs főtitkárnak, az erdőgazdasági társaságok vezérigazgatóinak és mindenkinek, aki a rendezvény sikeréhez hozzájárult. Az egyesület az elhangzott és kapott feladatokat – úgymint az erdő megjelenítése az alkotmányban, az erdészeti stratégia kialakítása a kormány számára és a nyílt nap ajánlásának megszerkesztése – a szakmai egyeztetések után fogalmazza meg.

A következőkben az egyesület ideiglenes elhelyezésével foglalkozott az elnökség. A MTESZ anyagi helyzete kritikussá vált. A Fő utcai épületben irodáink fűtése megszűnt. Szükséges a téli időszakra irodákhoz jutni, hogy az egyesület működése zavartalan legyen. Az elnökség egyelőre a Fő utcában való maradás mellett állt ki, ahol más, de fűthető irodákba költöznünk át. Oda csak a legszükségesebb, a napi munkához szükséges eszközök és iratok kerülnek át, a többi marad a megszokott helyén. Együtt tájékozik az elnökség a MTESZ vagyoni helyzete és működése részleteiről, hogy végleges döntés születessen. Az elnökség a decemberi ülésen tárgyalja az Erdészeti Információs Központba való költözés lehetőségét, feltételeit is.

A Pápai Helyi Csoport levélben fordult az elnökséghez, hogy a név szerint megnevezett tagtársaik megsegítésére, akik veszteségeket szenvedtek el a vörösiszap katasztrófa során,

gyűjtés induljon. Elnök úr tájékoztatta az elnökséget, hogy az erdőgazdasági társaságok több millió forint támogatást fizetnek már eddig, amit számos magánszemély adománya egészít ki. Az elnökség felkérte a főtitkárt, hogy körlevélben szólítsa meg a helyi csoportokat és szakosztályokat, hogy az Erdészcsillag Alapítványon keresztül célzottan támogassák bajba jutott tagtársainkat és hozzátartozóikat.

Barabás Tibor, az Erdei Vasutak Szakszerveletének elnöke levélben fordult az elnökséghez, hogy segítsen az erdei vasutak indokolatlan túlszabályozását megszüntetni, mert teljesen ellehetetlenül az üzemeltetés. Zambó Péter elnök maga vállalta a több erdőgazdasági társaságot érintő sürgős ügy kormányzat felé történő képviseletét.

Haraszi Gyula, az Erdészeti Lapok Szerkesztő Bizottsága elnöke tájékoztatta az elnökséget a munkájuk legfontosabb részleteiről. Javaslatot tettek, hogy mely meghatározó vezető személyekkel készüljön a lapok számára riport, az ágazati kommunikációs stratégiáról, és az erdőgazdasági társaságok beszámolóinak közléséről.

Rövid bejelentések során Csépanyi Péter régióképviselek a Pilisi Helyi Csoport elnöke tájékoztatta az elnökséget, hogy a Farkasréti temetőben Wagner Károly síremlékét rendbe tették. Kiss László alelnök elmondta a témához kapcsolódóan, hogy a Wagner Károly emlékkő elkészült, az engedélyezés folyik Selmechbányán.

Az elnökség foglalkozott az egyéni tagdíjak befizetésével. Azokat a tagokat, akik nem fizetik a tagsági díjat, illetve akik nem kívánnak továbbra az egyesület tagjai lenni, írásban kell kiértesíteni, megköszönve eddigi munkájukat.

Bak Julianna, az Erdészcsillag Alapítvány Kuratórium tagja beszámolt arról, hogy Szendrőn és Szendrőládon az egyesületi tagok és erdészeti társaságok által befizetett pénzügyi adományokat a rászorultak részére átadták.

Zambó Péter tájékoztatta az elnökséget, hogy a Magyar Posta Zrt. 2012-ben bélyeget ad ki erdész témában. Az elnökség javaslata, hogy a 150 éves Erdészeti Lapok szerepeljen a bélyegen.

Dr. Sárvári János, a könyvtár őre beszámolt arról, hogy a „Riedl Gyula könyvtári hetek” alkalmából az Erdőfeltárási Szakosztály tett látogatást a könyvtárban. Újabb felhívó levelet küld ki az egyesület helyi csoportjai és szakosztályai számára, hogy látogassanak el a könyvtárba. Elismeréssel szolt az Erdélyben, Bálványoson megtartott X. Erdészeti Szakkonferencia programjáról. *Ormos Balázs*, az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály elnöke hozzáfűzte, hogy volt érdeklődés az erdélyi-

magyar erdei iskolai együttműködés iránt, melyet a magyar kormány is támogat azzal, hogy iskoláskorúak utazzanak el a szomszédos országok magyarlakta területeire.

Zambó Péter elnök megköszönte az elnökség munkáját és az ülést bezárta.

kmf.

Zambó Péter

OEE elnök

Ormos Balázs

jegyzőkönyvvezető

Hitelesítők:

Csepányi Péter

régióképviseelő

Haraszti Gyula

EL SZB elnök

Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület Elnökségének

2010. december 7-i, 10.30-kor kezdődött üléséről

Az ülés helyszíne: OEE Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

Jelen vannak:

Elnökség tagjai: *Zambó Péter* elnök, *Kiss László* általános alelnök, *Szabó Vendel* technikus alelnök, *Mocz András* magánerdős alelnök, *Haraszti Gyula* EL SZB elnök, *Cserép János*, *Nagy Imre*, *Csepányi Péter*, *Rip-szám István* régióképviseelők.

Tanácskozási joggal:

Bak Julianna EB elnök, *dr. Sárvári János* a MEGOSZ ügyvezető elnöke, az OEE könyvtár őre, *Ormos Balázs* főtitkár, *Pápai Gábor* főszerkesztő,

Kimentését kérte: *Gencsi Zoltán* és *Szabó Tibor* régióképviseelő.

Zambó Péter elnök köszöntötte az elnökségi ülésen megjelent elnökségi tagokat és a meghívottakat. Megállapította, hogy az elnökség 9 fővel határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére *Ormos Balázst*, jegyzőkönyv hitelesítőkné *Csepányi Pétert* és *Haraszti Gyulát* kérte fel, mellyel az elnökség tagjai egyetértettek. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy *Gemesi József* úr, az Erdészcsillag Alapítvány Kuratóriumának elnöke az ülésen részt venni nem tud, helyette *Bak Julianna* a Kuratórium tagja tartja a beszámolót. Az elnökség a napirendet elfogadta.

Elsőként *Bak Julianna* számolt be röviden az Erdészcsillag Alapítvány tevékenységéről. Az alapítvány 2010-ben is meghirdette ösztöndíj- és segélypályázatait és többletfeladataként az árvíz- és vörösszap-károsultak pénzügyi megsegítését is lebonyolította. Éves beszámolót jövő év elején készítenek. Az elnökség a rövid tájékoztatót tudomásul vette.

Zambó Péter elnök további alapítványokról mondta el javaslatait. Az „Erdő az emberért Alapítvány”-t, melyet a Vidékfejlesztési Minisztérium kezel, szükséges ismét élővé tenni. Ez ügyben elnök úr felveszi a kapcsolatot az illetékesekkel. A „Wagner Károly Alapítvány”, mely az OEE-hez kötődik, szintén megújul. Az új kuratórium felállt, *Cserép János*, a Kuratórium tagja intézi, hogy a pénzügyi átutalások még ez évben megtörténjenek. A következő ülésen az elnökség az alapítványok ügyét napirendre tűzi.

A személyi kérdések napirendi pont keretében *Zambó Péter* elnök ismertette az egyes elnökségi tagok részére kiadott szakterületi feladatokat. Ezzel a hatékonyabb munkavégzést kívánja segíteni. Bejelentette, hogy *Ormos Balázs* főtitkár kérését korengedményes nyugdíjazása ügyében támogatja. A továbbiakban *Lomniczi Gergely* elnökségi titkárként végzi az egyesületi munkát. A tavaszi küldöttközgyűlés tárgyalja a leendő főtitkár személyi ügyét. Továbbá tájékoztatta az elnökséget, hogy *Mocz András* az NFA Ellenőrző Bizottság tagjává választotta az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága.

A következőkben az átvilágítás eredményéről számolt be *Bak Julianna*, az OEE Ellenőrző Bizottság elnöke. Tájékoztatójában elmondta, hogy aktualizálni kell a számviteli politikát, a gazdasági tevékenységet pontosítani szükséges, az egyesületi szabályzatokat is szükséges megújítani, köztük az SZMSZ-t, és azokat az Alapszabállyal összhangba kell hozni. Fontosnak tartotta, hogy leltárokkal legyen alátámasztva az éves pénzügyi mérleg. A főtitkár által elkészített, november végére vonatkozó közhasznúsági jelentés pozitív eredményt mutat, azonban a folyamatban lévő számlázások és az átvilágítás során feltárt nyitott tételek rendezése valószínűsíthetően negatív eredménnyel jár az év végével. *Zambó Péter* elnök kérte, hogy a jelentést *Kiss László* alelnökkel egyeztessék. *Ormos Balázs* főtitkár javasolta, hogy egyesületünk kiemelkedő érté-

kei, mint a Székház, a Könyvtár, az Erdészeti Lapok, a honlapok kerüljenek be az új alapszabályba. *Dr. Sárvári János*, a könyvtár őre tájékoztatta az elnökséget, hogy a könyvek napi értékkel nem szerepelnek, de naprakész nyilvántartás folyamatosan készül.

Az egyebek témakörben számos felvetés történt, melyek közül kiemelkedik, hogy folyamatban van a *dr. Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes által kért erdészeti stratégia. Rövidesen a stratégiát szerkesztő bizottság első ülésére is sor kerül, és január elején a stratégia gerince el is készül.

Az elnökség elhatározta, hogy levélben keresi fel a Vidékfejlesztési Minisztérium illetékesét a hulladékgazdálkodási törvény módosítása érdekében. A cél, hogy ne a gazdálkodó legyen a felelős a külterületi szemét eltakarításáért, hanem az önkormányzat, mert az erdőt mindenki látogathatja.

A MTESZ-vagyonnal kapcsolatosan szükségesnek tartotta az elnökség a saját hatáskörben történő tájékozódást. Az OEE vagyoni helyzetének tisztázása érdekében ügyvédi iroda megbízása szükséges.

A több erdőgazdaságot is érintő erdei vasutak támogatása és minősítése ügyében a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium illetékes államtitkárához fordult egyesületünk. Biztatóak az előzetes visszajelzések a minősítési díj eltörlése ügyében.

Az új erdészegyenruha kialakításának véleményezésére érkezett felkérés a Vidékfejlesztési Minisztériumtól. Az elnökség állásfoglalása szerint a legfontosabb, hogy a ruházat anyaga megfelelő legyen, továbbá ne a ruha, hanem csak a jelzések legyenek teljesen egységesek.

Szükségességnek tartotta az elnökség, hogy a magán erdőgazdálkodás vonatkozásában egyes EU támogatási jogcímeket a kormányzat nyisson meg, melyhez törvénymódosításra is szükség lesz.

Zambó Péter elnök megköszönte az elnökség aktív munkáját és az ülést bezárta.

kmf.

Zambó Péter

OEE elnök

Ormos Balázs

jegyzőkönyvvezető

Hitelesítők:

Csepányi Péter

régióképviseelő

Haraszti Gyula

EL SZB elnök

Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület Elnökségének

2011. január 18-i, 10.30-kor kezdődött üléséről

Az ülés helyszíne: OEE Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

Jelen vannak:

Elnökség tagjai: *Zambó Péter* elnök, *Kiss László* általános alelnök, *Szabó Vendel* technikus alelnök, *Mocz András* magánerdős alelnök, *Haraszti Gyula* EL SZB elnök, *Cserép János*, *Nagy Imre*, *Csepányi Péter*, *Rip-szám István*, *Szabó Tibor* régióképviseelők.

Tanácskozási joggal: *Bak Julianna* EB elnök, *dr. Sárvári János*, a MEGOSZ ügyvezető

elnöke, az OEE könyvtár őre, *Lomniczi Gergely* elnökségi titkár, *Mester Gézáné* titkár.

Kimentését kérte: *Gencsi Zoltán* régióképviseelő.

Zambó Péter elnök köszöntötte az elnökségi ülésen megjelent elnökségi tagokat és a meghívottakat. Megállapította, hogy az elnökség 10 fővel határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére *Mester Gézánét*, a jegyzőkönyv hitelesítőkné *Csepányi Pétert* és *Haraszti Gyulát*

kérte fel, mellyel az elnökség tagjai egyetértettek. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az elnökségi ülés után az egyesület korábbi elnökeinek részvételével ebéd keretében búcsúzik az elnökség *Ormos Balázs* nyugdíjba vonult főtitkártól. Az elnökség a napirendet elfogadta.

Elsőként a Wagner Károly Alapítvány működési kérdéseivel foglalkozott az elnökség. Az Alapítvány könyvelésének áttekintése során fogalmazódott meg az a javaslat, miszerint az Alapítványnak az OEE-vel, mint a Könyvtár üzemeltetőjével kell megállapodást kötnie az alaptőke éves kamatának támogatásként történő átadására. Az OEE ezt a támogatást fordíthatja a Könyvtár elhelyezésével kapcsolatos költségek fedezésére, amiről az OEE és a Könyvtárnak helyet adó épületet fenntartó Pilisi Parkerdő Zrt. közötti megállapodásnak kell szólnia. Az elnökség a fenti megoldást javasolja az alapítvány kuratóriumának. Az OEE titkársága az OEE és a Pilisi Parkerdő Zrt. közötti megállapodást előkészíti.

Szintén az első napirendi ponton belül számolt be *Sárvári János*, a könyvtár őre a Könyvtár biztosításával kapcsolatban folytatott tárgyalásokról. A Groupama Garancia Biztosító 115 millió forint értékre történő, évi 169 100 forintos biztosítási díjat tartalmazó ajánlatát az elnökség elfogadta, és megbízta Sárvári Jánost a szerződéskötés mihamarabbi előkészítésével. A biztosítási érték növelése és a biztosítási díj csökkentése érdekében az OEE és a Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészet közösen megvizsgálja, hogy milyen további biztonsági intézkedések (pl. rács felszerelése) tehetők meg.

A második napirendi pont keretében *Zambó Péter* elnök ismertette a MTESZ székhez kapcsolódóan született ügyvédi anyagot. Az elnökség a kérdés további tárgyalását és az ügyvédi anyag átdolgozását tartja szükségesnek. Közben elkezdődik a Fő utcai irodákban található iratok rendezése, szükség szerinti selejtezése, és esetleges gyors költöztetésre történő előkészítése. Az iratrendezés során a titkárság és a Könyvtár közösen áttekinti a Fő utcai irodákban lévő nagy mennyiségű kiadványt, amelynek kiosztására, értékesítésére tesznek javaslatot.

A harmadik napirendi pont keretében *Bak Julianna* ismertette az Ellenőrző Bizottság által az elnökség részére előterjesztett Számviteli Politikát. A Számviteli Politika megalkotására egyrészt a mérlegbeszámoló formáját meghatározó kormányrendelettel való összhang megteremtése, másrészt a korábbiaknál áttekinthetőbb és kiszámítható pénzügyi, számviteli működés kereteinek kialakítása miatt volt szükség. Az elnökség az OEE Számviteli Politikáját a következő határozattal egyhangúan elfogadta. A honlapon történő megjelenésről a titkárság intézkedik. Hatálybalépés 2011. január 1.

1/2011. (01.18.) sz. határozat: Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége 1/2011. (01.18.) számú határozatával az Országos Erdészeti Egyesület Számviteli Politikáját az Ellenőrző Bizottság által javasolt formában jóváhagyja.

A negyedik napirendi pont keretében az elnökségi időszakra újjakialakítandó Díj Bizottság megalakításának kérdésével foglalkozott az elnökség. *Zambó Péter* elnök a Díj

Bizottság elnökének, *dr. Kosztka Miklós* professzort, az elnökség képviselőjének *Rip-szám István* régióképviselet, a szakosztályok képviselőjére az elnökség által választott tagnak *Bús Máriát* javasolta, mely javaslatokkal az elnökség egyhangúan egyetértett. A régiók által delegált díj bizottsági tagokat a régióképviselek január 26-ig megnevezik a titkárság számára. Az így felálló Díj Bizottság kiküldi a kitüntetési javaslatokat bekérő levelet a helyi csoportoknak és szakosztályoknak. A titkárság elkezdte az előkészületeket a kitüntetések elkészítésére.

Az ötödik napirendi pont keretében *Lomniczi Gergely* elnökségi titkár ismertette a Nemzeti Civil Alapprogramból 2011-ben, országos civil szervezetek működési költségeivel kapcsolatos pályázat lehetőségeit. Az Egyesület 3 millió forintot pályázhat, a beadási határidő február 3., mely határidőre a titkárság elkészíti és beadja a pályázatot. Az elnökség javasolta további pályázati lehetőségek felkutatását, köztük olyan célok megvalósítására, mint egyesületi kiadványok készítése, Almanach kiadása, Selmecbányát bemutató film készítése, meglévő film és képanyagok archiválása stb. A 2010-es szemlélyi jövedelemadó bevallásból származó 1% megszerzésére a korábbi évekhez hasonlóan az Erdészeti Lapok februári számában közöl felhívást az OEE, illetve a titkárság feltárja azokat a lehetőségeket (e-mail megkeresés, honlapon közzététel), amelyeknek nincs további költségvonzata. Külső szakértők által szervezett kampány lebonyolítását az elnökség nem támogatta, mert a kampány költségei nem állnak arányban a várható bevételekkel.

Az egyebek napirendi pontban az elnökség 2011. május 20-át jelölte meg a Közgyűlés tervezett időpontjának. Az eddig, ill. a június 17-18-i vándorgyűlésig tartó időszak munkarendjét a titkárság összeállítja.

Roland Migende tiszteletbeli tag meghívót küldött a német erdészeti egyesületek éves rendezvényére, melyet 2011 szeptemberében Aachenben tartanak. Roland Migendével a kapcsolatot *Csepányi Péter* veszi fel ebben a kérdésben.

Az elnökség a MEGOSZ azon felvetésére, miszerint a 2010. október 8-i Erdészeti Nyílt Napon elhangzottakkal kapcsolatban szülessen közös levél a vidékfejlesztési miniszternek, amely az ott elhangzott ígéretek megvalósítására emlékeztet, azt javasolta, hogy *Zambó Péter* elnök a kérdést a január 20-án esedékes Erdő Tanács ülésen vesse fel, és az Egyesület az ott kialakított vélemény alapján hozza meg döntését.

Zambó Péter elnök bejelentette, hogy a titkárságon dolgozó *Vince Lászlóné* pénzügyi főelőadó 2011. január 31-től nyugdíjazását kérte, mely kérelmet az elnök elfogadta.

Szabó Vendel szerint nem fordulhat elő, hogy az Erdészeti Lapokban nem jelenik meg egy felkérésre született írás. Ilyen esetekben nagyobb körültekintéssel kell eljárni. *Haraszi Gyula* SZB elnök javasolta, hogy az újságban például terjedelmi okokból változatlan formában nem közölhető írások adott esetben az Egyesület, vagy az EL honlapján legyenek olvashatók.

Szintén *Szabó Vendel* javasolta, hogy a jövőben az elnökség foglalkozzon az erdész bértábla kialakításának kérdésével.

Lomniczi Gergely elnökségi titkár zárásként beszámolt az egyesületen belüli információáramlás javítását célzó elképzelésekről, melynek első lépéseként az elnökség tagjai az ágazatot érintő rendszeres heti sajtófigyelést kapnak a titkárságtól a Nyírerdő Zrt. segítségével.

Zambó Péter elnök megköszönte az elnökség aktív munkáját és az ülést bezárta. Az ülés után az elnökség ünnepélyes keretek között vett búcsút *Ormos Balázs* nyugdíjba vonult főtitkártól.

kmf.

Zambó Péter

OEE elnök

Mester Gézőné

jegyzőkönyvvezető

Hitelesítők:

Csepányi Péter

regióképviseelő

Haraszi Gyula

EL SZB elnök

Új belépők

2011. január: Sopron Hallgatói Helyi

Csoport: Göde Tamás egyetemi hallgató,

Kelecsényi Szilárd egyetemi hallgató; **Vi-**

segrádi Helyi Csoport: Mészáros Péter

egyéb felsőfok; Mező Ágota erdőmérnök,

Csontos István Dömötör erdőmérnök; **Eg-**

ri Helyi Csoport: Ősz Gábor erdőmér-

nök, Vigh Ilona erdőmérnök, Nagy And-

rás erdőmérnök, Gáll Lászlóné egyéb kö-

zép-fok; **Zalaegerszegi Helyi Csoport:**

Modrovits Dóra erdőmérnök; **Baranya**

megyei Helyi Csoport: Kincses Miklós

egyéb közép-fok; **Sárospataki Helyi Cso-**

port: Fábiani Ferenc egyéb közép-fok; **Ka-**

posvári Helyi Csoport: Fülöp Tamás

egyéb közép-fok; **Budapest HM Helyi**

Csoport: Jubász Ferenc erdőmérnök; **Ba-**

lassagyarmati Helyi Csoport: Kovács

Márton erdőmérnök; **Győr Magánerdő**

Helyi Csoport: Szabó Dániel tanuló;

Egyéni tag: Laky Péter egyéb felsőfok

2011. február: Balassagyarmati He-

lyi Csoport: Kovácsné Wágner Mária

erdőmérnök, Kovács Ferenc erdőmér-

nök, Kovács Péter erdősztechnikus, Ke-

resztes Dávid erdősztechnikus, Hegedűs

Andrea egyéb közép-fok; **Veszprém FVM**

Helyi Csoport: Rák Roland erdőmér-

nök; **Nagykanizsai Helyi Csoport:**

Trojkó Péter erdőmérnök, Farkas László

erdőmérnök, Tóth Tibor; **Kaszói Helyi**

Csoport: Szász Mibály erdőmérnök;

Győr-Moson-Sopron megyei Magán-

erdő Gazdálkodási és Környezetvé-

dő Helyi Csoport: Horváth István er-

désztechnikus; **Visegrádi Helyi Cso-**

port: Vízkerti Péter, Mayer Szilárd er-

désztechnikus, Hinkó Miklós erdősztech-

nikus; **Szolnoki Helyi Csoport:** Benei

Zsolt erdőmérnök; **Veszprém HM Helyi**

Csoport: Major Diána erdőmérnök, Be-

nedeck Péter; **Győr Erdőgazdasági He-**

lyi Csoport: Papp Csaba erdőmérnök;

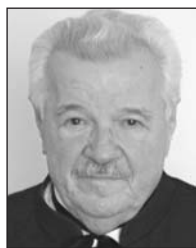
Soproni Helyi Csoport: Gergács Péter

egyéb felsőfok; **Kecskeméti Helyi Cso-**

port: Bolla Bence erdősztechnikus

dr. Lehmann Antal
1936–2010

Búcsúzunk Tőled
Kedves Barátunk!

Igen, mi erdészek
mondunk utolsó Istenhozzádot dr. Lehmann Antalnak. Annak a természettudós-
nak, akiről kevesen
tudják, hogy a Du-
na–Dráva Nemzeti

Park első igazgatójaként éppen az erdőgazdálkodás és természetvédelem példaértékű összehangolásáért kapta meg az egyik legmagasabb erdész kitüntetést, a Kaán Károly díjat. Ezért mi Őt Tiszteletbeli Erdésszé fogadtuk.

Kedves Tóni Bátyánk!

Olyan időszakban voltál a természetvédelem élén, amikor – saját szavaiddal élve – ez az intézmény még csak kereste önmagát. Törvénye már volt, de a hétköznapiakat mederben tartó, eligazítást és fogódzót jelentő rendelet egyre csak késett. Nem véletlenül alakultak ki székértáborok az erdészek és természetvédők között országos méretekben. Mégis akadt egy hely – Baranya megye – amely a béke szigete volt. Mi volt a titkod, amellyel ezt elérted?

Az Első természetvédő voltál, aki jobbát nyújtotta felénk, erdészek felé és mi tisztelettel elfogadtuk azt.

Tudtad és vallottad, hogy a természetvédelem bölcsőjét 1879-től kezdődően az erdészek ringatták.

Mint a pécsi egyetem természetföldrajz tanára a legjobb ismerője voltál annak a természeti környezetnek, amelyet irányítottál, felismerve és hirdetve saját munkatársaid felé azt a tényt, hogy mennyi értéket köszönhet a természetvédelem az erdészeknek.

Ezeket az értékeket aztán évente a hagyományossá váló közös konferenciákon be is mutattad, összehozva ezáltal a két terület szakembereit.

Igen, az árkokat betemetted!

Beszélgetéseink gyakori témája volt a földrajz és történelem, mert szerinted így teljes az egység. Tájak és emberek. Létezik egy emberi léptékű csodálatos táj, egy pannonkori dombvidék, a Zselic, amelynek nemcsak krónikása, de aktív szereplője is voltál. Milyen kiszámíthatatlan az emberi sors! Sasréten, abban a több mint 100 éve alapított iskolában kezdted tanítói pályádat, amely 1996-ban az ország első Erdei Iskolája lett. Avatását követően már a DDNP igazgatójaként tértél vissza, hogy gyökereidet sohasem feledve valóítsd meg a természetvédelem és erdőgazdálkodás országosan is példaértékű gyakorlatát.

Majd következett aktív pályafutásod utolsó napja. Búcsú a mecseki erdészekről, attól a közösségtől, amelyik úgy érezte, hogy megadja a méltóságát ennek a találkozóznak. Máig felemelő és egyben szívszorító érzés volt a Villányi hegyoldalban elkészönni Tőled. Akkor láttunk egyetlen egyszer a könnyeiddel küszködni. Akkor elkészöntünk, most búcsú-
zunk kedves Barátunk. Az utolsó ajándékot is mi kaptuk Tőled akkor. Mint a természetföld-

rajz tanára, a geológia megszállottja, egy-egy finoman csiszolt kő-alapra helyezett kristállyal lepte meg valamennyiünket. Most már tudjuk, hogy örök emlékként.

Drága Barátunk!

Igazad lett. Ha rátekintünk az ajándékokra, a természet csodálatos tollú költője, Wass Albert sorai törnek elő:

„...mert elfut a víz, és csak a kő marad,
de a kő marad.”

Kedves Tóni Bátyánk!

A Jó Isten nyugtasson békében.

Dr. Papp Tivadar

Balsay Antal
1945–2011

Kedves Kollégánk
1968 augusztusában került az akkori nevén Mezőföldi Állami Erdő- és Vadgazdasághoz, fásítási és szakirányítási előadónak. Akkoriban a Rössler Károly irányítása alá tartozó fásítási

tevékenység jelentős felütés előtt állt, hiszen a mai szemmel is meghatározó erdészeti munkák folytak az erdőgazdaságnál.

Pályája töretlenül emelkedett felfelé, kezdetben a Sárosvi Erdészeti erdészeti műszaki vezető, később a szakmai munkájának nagyobb teret adva, a központban helyezték fásítási előadónak, ahol jó felkészültségről számot adhatott. Aztán 1978-ban a Fásító Erdészeti kinevezték erdészeti vezetőnek, itt a gyakorta mostoha körülmények között is helytállva irányította a parkosítást. 1987-ben ismét a központba került, és már osztályvezetői szinten vezette a már többségében vállalkozásban, külső cégek megrendelésére végzett parkosítási, fásítási feladatokat.

A család és a munka mellett tovább is képezte magát, tájrendezési és természetvédelmi szakmérnöki diplomát szerzett 1977-ben.

Munkába állásának kezdetén folyt az M7-es autópálya fásítási munkái, amely a maga nemében úttörő tevékenységnek számított, hiszen az ország első autópályájaként ilyen irányú tapasztalatok nem álltak a rendelkezésre.

Beindult a Velencei-tó környékének, mintegy 2000 ha kopár területnek a pionír fajokkal történő fásítása, hogy a lepusztult domboldalak ismét a tő meghatározó látképévé váljanak. A cél az volt, hogy az erodált felületeket zöld erdő, élő és lélegző, oxigént termelő növényzet borítsa. Springer Ferenc, mint a VIB nagyhatalmú elnöke, külön kormányjelentésben köszönte meg szakmai, és társadalmi tevékenységét az üdülő tő környékének sokoldalú fejlesztésében.

1980-ban a Velencei-tavi Intézőbizottsággal közösen került sor egy a térségben szokatlan, az összes többitől eltérő adottságú növénykert kialakítására, melynek az volt a célja, hogy a Velencei-tó környékén lassan kialakuló turizmusnak egy önálló, a Velencei-hegység növény-állat-geológiai világát összefoglaló egységben bemutató kert jöjjön létre. Ez mára

Pákozd-Sukorói Arborétum amely 1991-ben nyitotta meg a kapuit. A 250-féle növényfajta tervezése, ültetése, a múzeum kialakítása, bemutató anyagának összegyűjtése, a támogatások szerzése, a fenntarthatóság biztosítása mind az Ő nevéhez is fűződik. A létesítmény jó példája az erdésztszadalomnak a természeti környezet védelmére tett erőfeszítéseire. Ma már évente harmincezer látogatójuk.

Székesfehérváron sok ipari létesítmény hálása a társadalmi munkában elkészített parkosítási tervéért, amelynek során az addig rendetlen, szeméttel borított gyárudvarok helyén mutatós, szemet gyönyörködtető parkok létesültek.

Munkáját, tehetségét, alkotóerejét, pontos kivitelezését, jó szervezőkészségét, okosságát főnökei mindig elismerték, amelyet bizonyít számtalan kiváló dolgozó jelvény, amelyet 1971–89 között szinte minden második évben átvethetett, valamint a dícső oklevelek halmaza. Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetést is kapott 1985-ben, amellyel a környezetvédelem és a tájrendezés terén kifejtett munkáját ismerték el.

A szakmában ismert erdőmérnököt 1993-ban a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Hivatalának Erdővédelmi és Erdészeti politikai Osztályához hívták dolgozni, amit el is vállalt, azzal a meggyőződéssel, hogy a szakma legfelső irányításába kerülve a gyakorlati életet képviselje. Itt fáradságot és idejét nem kímélve vett részt az 1996. évi Erdőtörvény megalkotásában, melynek során három, merőben új szakmapolitikai kihívásnak is egyidejűleg kellett megfelelni: a piacgazdasági átalakulás, az újból megjelenő magánerdő-tulajdon és az egyre agresszívabb „zöld” ökológiai problémák. Emellett elévülhetetlen érdemeket szerzett a hazai erdővédelmi tevékenység országos koordinálása terén és az állami erdei vasutak működtetésének irányítójaként is.

Munkássága elismeréseként 1999-ben kinevezték a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Hivatala Erdészeti Igazgatási Osztálya osztályvezetőjének. Ebben a beosztásában elsősorban a másodfokú szakhatósági eljárások és a természetvédelmi társintézményekkel történő egyeztetések bölcs megoldása jellemezték tevékenységét. Széles körű és több szintű szakmai tapasztalatait kamatoztatta 1993-tól a Gemenci Erdő és Vadgazdaság Rt. igazgatósági tagjaként is.

Szívesen és türelmesen foglalkozott a fiatalabb kollégákkal, akik mindenütt felnézhetek rá, elismerve gazdag szakismereteit, élettapasztalatát, sokat tanulhattak Tőle. Fiaitalkori, sikeres élsportolói egyéniségét megőrizve tudott részt venni az Agrárminisztériumok Nemzetközi Sporttalálkozóin is.

Minisztériumi pályafutását és szakmai életművét 2006. évi nyugdíjba vonulásakor a „Pro Silva Hungariae” („Magyar Erdőkért”) miniszteri szakmai kitüntetéssel ismerték el.

Kissé zárkózott természetét feloldva, fanyar humora, a dolgok jó és sötét oldalát egyszerre megmutatva gyakran megnevette-tett Bennünket. Kiváló képességű és felkészültségű, az erdészszakma iránt mélyen elkötelezett, hivatástudattal megáldott, véleményét nyíltan vállaló, intelligens, széles látókörű munkatársként nagyon szerettük.

E. G. – H. Gy.

Tutajjal a Tiszán

„És miután odavitte, ahol magasodtak e nagy fák,
indult vissza a házba Kalüpszó, isteni asszony.
Ő meg vágta a fát, sebesen végezte a munkát.

Húsz törzset vágott ki, s a fejszével lefaragta
ágaikat, legyalulta tudón, csaptatta zsinórral.
S fűrőkat hordott ki Kalüpszó, isteni asszony:
s ő egymáshoz is illesztette, kifúrva, a fákat,
s összeerősítette eresztékekkel, cövekekkel.
Mint amilyen szélesre keríti az ács a teherrel
járó bárka erős derekát, mert érti a dolgát,
jó tutaját ugyanily szélesre faragta Odüsszeusz.”

(idézet az Odüsszeia V. énekéből,
fordította Devecseri Gábor)

A szerző a további folytatásban leírja, hogy hőse vitorlát készített, és a habok ellen fűzfafonadékkal kerítette járművét.

A folyami tutajozáshoz ezekre nincs szükség, van viszont evezőre elől-hátul, mellyel ha nem is túl gyorsan, de a folyó sodrából ki lehet vinni a tutajt, reménykedve, hogy így a jármű és az esetlegesen szállított felteher (só, fűrészáru, zsinó, koporsó... no és maga a tutajos) baj nélkül elérhet a megrendelőhöz, nem fut hídpillérnek, nem akad fenn uszádkézfán, bedőlt törzsön, nem választ rossz folyóágot, melyből csak a következő ár hoz le a zátonyról, nem fut fel sziklára,

mely kettészakíthatja járművünket, nem teszünk kárt más hajóban, kikötött malomban, kikötőben, partvédműben, nem akadunk fel késve leengedett kompkötélben...

E sok veszély ma is létezik, nem véletlen, hogy a folyami közlekedés szabályozói csak a szegedi székhelyű „Csemete Természetvédelmi Egyesület” makacs szervezőinek adták be derekukat és járultak hozzá ahhoz, hogy az egyesületnek e második tutajozása megvalósulhasson (az első a Maroson Gyulafehérvártól Szegedig esett meg immár három évvel ezelőtt).

A tutajozásnak igen hosszú története van, rönk szállítására e módon hazánkban az 1960-as években alkalmazták utoljára.

Szegeden most épült be a tutajozott fára alapított legnevezetesebb fűrészüzem, a „Lippai” helye, már csak a kipartolásra szolgáló, keskeny nyomtávú sín pár alépítményének váza utal az elődök munkájára.

Az első magyar nyelvű erdőhasználati tankönyv igen sok oldalt szentel a tutajosüzemnek, hiszen a vasút általános sá válása előtt és azt kiegészítve igen sokáig ez volt a fenyő-rönk szállításának leghatékonyabb módja.

A kedves olvasó képzeletben járja végig a rönk útját a magas hegyoldalon való kivágástól, fejszés, keresztvágó fűrész gallyazástól, darabolástól kezdve a közelítésen túl az igen nagy esésű hegyi patakokon, majd folyókon át való eljuttatáson keresztül az Alföld hajdani főútőréhez, a Tiszához, majd annak egyre szelídülő vizén Szolnokra, Csongrádra, Szegedre vagy akár Belgrádra.

Mi kellett ehhez? Csúsztatók építése, a munkába vett patakok medrének karbantartása, partvédő és vízszabályozó művek építése, „vízfogók” építése, melyekből a hegyi részeken ütemterv szerint engedték a vizet az alárohanó tutajok alá, nagyobb gátakkal „bekötőhelyek” létrehozása, a rönköket összefogó fagúzsok készítéséhez „gúzpörkölő” kemencék építése.

Mindezt összhangba kellett hozni a vizet használó többi iparos dolgozóval – a legtöbb „súrlódás” a parti malmok malomgátjaival volt –, de minden vízen járó ember közül a tutajos volt a leginkább bajos, mert járművét irányítani nehezen tudta, terjedelme, tömege pedig igen nagy. Más tutajt építettek a hegyi patakokra, mást a lassabb vizekre, ehhez igen sok értő és bátor férfi kellett.

Máig szólnak a Tisza mentén családi legendáriumok a kárpátjai ősről, aki tutaját valamely okból az enyészetnek adván nem tért vissza a szülőföldjére, hanem kártérítés fizetése helyett egy alföldi leánynál kereste a boldogságot.

A tutajon szállított felterhek közül a legnevezetesebb a korabeli stratégiai áru, a só volt, melynek az a szomorú tulajdonsága van, hogy vízbe esvén elsüllyed és elolvad, szemben a fűrészáruval és a szétszakadt tutaj rönkjeivel, melyek igen nagy ügyvel-bajjal, de összeszedhetők. A Tisza–Maros menti helységekben ma is őrzik utcanevek a valamikori sóraktárak emlékeit.

A dualizmus kori hatalmas építkezésekhez a fában gazdag hegyekből jórészt így szállították a faanyagot. Madas András mesélte az életútjáról készült riportban, hogy még egy hortobágyi csárda tetőszerkezetében is látott úsztatott fából faragott gerendát.

A rönkök összekötéséhez a gerendák végein lyukakat vés-tek, a felhasználásnál természetesen ezt a részt is beépítették. Csupa lyuk volt a tutaj elején-végén a bekötést segítő hevederfa. A szegedi házbonításoknál ezek jórészt a borított gerendafödémekből kerültek elő, hiszen ott e hibát a vakolat, a borítás eltakarta.

Megnézve e fákat, kipróbálva a tutajozást – embert próbáló, igen veszélyes foglalkozás volt.

Tutajaink a Huszt fölötti Veljatyinra (Velétére) vezető híd bal oldali, szolidabb Tisza-ágának partján készültek, és onnan indulva vágunk neki a víznek. Májusban, a tavaszi nagy vizek után, de még a nyári kis vizek előtt igyekeztünk lejutni a hegyi részekről a kis víznél is tutajozható alföldi folyószakaszra. (Terveztük-gondoltuk, de az idén a Tiszán a legnagyobb víz csak ezután jött le.)

Legnagyobb segítségünkre a Huszti Erdészeti Technikum (Leszotechnikum) tanárai és diákjai voltak, az ő javaslatuk volt a tutajösszeállítás helyszíne, ők segítettek a rönkbeszerzésben, sok-sok ügyes-bajos dologban. Elkísért a magyar határig egy motoros gumicsónakkal a Huszti Katasztrófavédelem öt tagja, (néhai *Fedornyák Iván*, *Kvitas Alekszij*, *Subert Olekszandr*, *Homecsko Vologyimir*, *Lemák Jurij*). Nekik köszönhető, hogy nem mentünk rossz folyóágba, hogy fennakadt tutajainkat le tudtuk húzni szikláról, kavicspadról, uszadékfárról, hogy két tutajjal eljutottunk Tiszabecsig, az ukrán-magyar határig. Köszönet érte – nélkülük tutajvesztett tutajosok lettünk volna, mivel elhatározásunk nagyobb volt, mint a tapasztalatunk.

Tutajozásunk eredménye: vad férfiaknak érezhettük magunkat, birkózhattunk a Huszt és Tiszabecs közötti vadabb folyóval (néha alulmaradtunk), csodálhattuk a Tiszát és elődeinket, szörnyülködhattunk a látható szemétnemmiségen, reménykedhettünk egy harmonikusabb víz-környezet-ember-ember jövőben.

A vad turizmust, az erdészromantikát kedvelőket biztatom a Felső-Tisza tájának járására. Mi ősszel megyünk Husztra az ottaniakkal közös „vár alatti bozótirtásra”. Remélhetően az árvíz által tönkretett tutajozási múzeum is helyreállítódik majd Színevén.

A tutajutat szervezte a „Csemete Természetvédelmi Egyesület” kebelén belül főleg *Tokodi Béla*; ő volt az egyetlen, aki Husztól Szegedig a tutajon volt.

A tutajépítésben és a tutajozásban rajta kívül részt vettek:

– a husztiak: *Panykiv Igor* és *Schaffer Viktortanárurak*, *Lukacs Jura*, *Popovics Alekszandr*, valamint *Tkacsuk Andriy* diákok.

– Szegedről a *Kiss Ferenc Erdészeti Technikum* diákjai: *Benke Dániel*, *Nánási Zsolt*, *Vajda József*, csak építettek, valamint jómagam, aki a husztiakkal együtt Jánd faluig tutajoztam.

A mellékelt képekkel próbálom illusztrálni azt a szabadnak tűnő, de igen keserves foglalkozást, melybe belekóstoltunk.

Ezúton is köszönjük a huszti polgármester, *Dzsanda Mihail* segítségét, a kárpátaljai (ukránul kárpátontúli) hatóságok segítőkész hozzáállását (vízügy, erdőfelügyelőség, katasztrófavédelem, rendőrség, vám- és pénzügyőrség), a magyar konzulátus segítségét és mindazokét, akik gyerekkori tutajos álmaikon felbuzdulva támogatták e vállalkozást valamely formában.

Külön köszönet a huszti polgármesternek és Viskről (Viskovo) *Hanka Sándornak*, aki ha ideje engedte volna a tutajkészítés segítségén kívül még az ősi, egy törzsből kivájt csónakján is elkísérte volna a társaságot – idő híján a csónakját ajándékozta nekünk.

Csak igyekvő segítséget kaptunk, de a magyar nyelv csapdákat is rejti! Amit mi lucfenyőnek tanultunk ők erdeifenyőnek nevezik, amit mi erdeifenyőnek nevezünk, ők vörösfenyőnek nevezik. Erdészdiákok! Tanuljátok meg a fák latin nevét!

Szabó József

erdőmérnök, mérnöktanár Szegedről

Biztos társ a rengetegben!

Mielőtt Ön is útnak indul, készüljön fel alaposan és válasszon mindenhez kézenfekvő megoldást. Egy megbízható motorfűrész hasznos lehet az erdőben. Használja a Stihl termékeit, hogy munkájához megkapja a maximális segítséget. Az erdő a STIHL gépeinek szinte természetes élőhelye.

Tekintse meg személyesen termékeinket **2011. március 17–20. között** a HUNGEXPO Budapesti Vásárcsopontban. Keresse standunkat a **FeHoVa kiállítás „A” pavilonjában.**

ANDREAS STIHL KFT.
2051 Biatorbágy-Budapark, Paul Hartmann u. 4.
Telefon: (06-23) 418-054 · Fax: (06-23) 418-106
www.stihl.hu · E-mail: info@stihl.hu

www.stihl.hu
Látogasson el honlapunkra!

STIHL®